

Uredništvo na obisku v Bakovcih

stran

8-9

NASLOV

Leto XXXV.
Št. 7

Murska Sobota
17. februar 1983

CENA 10 DIN

VESTNIK

V ANDREJCIH JE BIL ŽIVAHNO — Precej truda so vaščani vložili v borovo gostovanje, ki so ga v tej vasi pripravili na pustno nedeljo. Bilo je veselo in nihče se ni posebej pritoževal, čeprav je bilo tatov in »ciganic«, ki so izsiljevale »alimente«, več kot dovolj. Potrpežljivi so bili tudi tisti, ki so imeli težo na ramenih. Fotoreportažo iz Andrejca objavljamo na zadnji strani.

Večje vključevanje mladih

Obravnava pravil o organiziranosti in delovanju republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije in njenih organov je bila v ospredju nedavne seje sekretariata medobčinskega sveta zveze socialistične mladine za Pomurje v Murski Soboti. V javni razpravi, ki je zaključila, so mladi iz vseh štirih pomurskih občin podprli omenjeni dokument, ki daje dobro osnovo za nadaljnje delo mladinske organizacije. Na seji so člani sekretariata MS ZSMS za Pomurje soglašali z

vsebinsko opredelitvijo novih pravil RK ZSMS, pri čemer niso imeli kakih bistvenih pripomb. Pohvalno pa so se izrazili o samem besedilu, ker bodoča organiziranost omogoča večje vključevanje množice mladih v razne oblike dela mladinske organizacije.

Hkrati so se dogovorili o tem, da bodo na republiško konferenco ZSMS poslali skupno regijsko poročilo o opravljeni javni razpravi, ne pa vsaka občinska konferenca ZSMS posebej.

Člani sekretariata MS ZSMS za Pomurje so nato obravnavali predlog možnega kandidata za predsednika pomurskega medobčinskega sveta SZDL in soglasno podprli kandidato Borisa Prejaca, sedanjega predsednika OK SZDL v Ljutomeru, ki se je v svoji bogati družbenopolitični aktivnosti izkazal tudi z angažiranostjo v mladinskih vrstah. Na seji pa so se tudi zavzeli za čim večje vključevanje mladih v razne oblike idejnopolitičnega usposabljanja, kar predstavljajo tudi razna kviz tekmovanja. Niso pa mogli mimo kritične pripombe na račun prepoznega pošiljanja gradiv z republiškega nivoja, kar se je zgodilo tokrat v zvezi s krivdom Titorevolucija-mir. Čeprav je rok 27. januar zamujen, pa vse doslej niso dobili ustreznih pripomočkov, iz katerih bi se lahko mladi pripravljali na občinska tekmovanja, ki morajo biti opravljena do 2. aprila. V razpravi so izoblikovali tudi predlog, po katerem bi naj delovne organizacije Radenska, Mura in turistiška Planika prevzele pokroviteljstvo nad regijsko pionirsko brigado Štefan Kovač-Marko, ki se bo udeležila tretje izmene republiške MDA v Beli krajini.

MLADINSKI REGIJSKI SEMINAR

Medobčinski svet zveze socialistične mladine za Pomurje je v soboto v prostorih Doma učencev Štefan Kovač v Murski Soboti pripravil enodnevni regijski seminar za izbrana predstava občinskih konferenc zveze socialistične mladine, predsednike komisij in centrov. Mladi Pomurci na seminarju obravnavali vrsto aktualnih vprašanj z idejnopolitičnega in gospodarskega področja. Tako je o aktualnem mednarodnem političnem položaju in nacionalnem vprašanju pri nas predaval član predsedstva CK ZKS in sekretar medobčinskega sveta ZKS za Pomurje Gozda Batič. Na seminarju pa so dokajšnjo pozornost namenili tudi aktualnim nalogam mladinske organizacije ter obravnavi pravil o organiziranosti in delovanju republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije in njenih organov. Prav tako so se seznanili z aktualnim družbenoekonomskim položajem v Pomurju in razvojnimi možnostmi do leta 1985. Govor pa je bil tudi o uresničevanju usmerjenega izobraževanja v Pomurju.

M. Jerše

Milan Jerše

RADENCI

Poenoteno o skupnih vprašanjih

Socialistično republiko Slovenijo in sosednjo avstrijsko deželo Štajersko povezujejo številna skupna vprašanja, zlasti na področju energetike, varstva pred naravnimi nesrečami in požari, prometa, turizma in prostorskega planiranja, ki so bila tudi osrednje področje dela mešane komisije za regionalni prostorski razvoj. Tako pa bo tudi v prihodnje, so se dogovorili na sedmem rednem zasedanju komisije, ki jo bosta v novi sestavi vodila z naše strani Tomaž Vuga, z avstrijske Štajerske pa Karl Wüst.

Zlasti obmejni prostor obeh dežel je enoten, zato državna meja ne more biti ločnica za razvijanje prijateljstva in neposrednih človeških stikov, pa tudi vrsto drugih vprašanj ne more reševati vsaka stran zase. V petih podkomisijah, ki so delovna telesa mešane komisije, so pri večini vprašanj uspeli najti skupni jezik in za obe strani sprejemljive rešitve. Na srečanju v Radencih pa so poleg nadaljevanja začete dela izpostavili tudi vrsto novih vprašanj, ki naj bi bila torišče dela mešane komisije in njenih podkomisij v prihodnjem obdobju.

Na področju energetike sta osrednji skupni vprašanji izgradnja elektrarn na Muri in povezava jugoslovanskega in avstrijskega elektroenergetskega sistema prek Maribora. Na avstrijski strani so že dogradili zadnjo elektrarno na Muri, zdaj pa potekajo razgovori o izkoriščanju obmejnega dela reke in možnosti izgradnje šestih elektrarn do Radenec. Prišlo naj bi celo do skupnega financiranja projektov na obmejnem delu Mure. Pri varstvu pred naravnimi nesrečami je največ skupnega na področju varstva pred točo. Sosednje že koristijo naš radarski sistem v Žikarcih. Pobuda z avstrijske strani je, da bi bilo zaradi letalskih prometnih poti treba sistem raketne obrambe, ki na naši strani dovoljuje izstreljevanje raket do višine 3 tisoč metrov, nadomestiti z letalskim, kot ga na avstrijski strani že imajo. V ustrezni podkomisiji bi se morali dogovoriti, kakšne so možnosti skupnega reševanja tega problema. Med drugim je bilo omenjeno, da so sosedje v primeru nevarnosti toče pripravljeni posredovati s svojimi letali.

V prometu so bili doseženi pomembni rezultati pri izgradnji cestnih povezav in posodabljanju mejnih prehodov. S tem naj bi nadaljevali tudi v prihodnje, ne kaže pa zavreči tudi ideje o železniški povezavi prek Gornje Radgone. To bo sicer možno uresničiti nekeje proti koncu stoletja, vendar je mnenje obeh strani bilo, da je potrebno v okviru komisije in podkomisij iskati predvsem dolgoročne usmeritve, ki ne smejo podlegati trenutnim problemom. Med njimi so bile omenjene sedanje omejitve z depoziti. V zvezi s tem je bilo z naše strani med drugim rečeno, da se bodo na nivoju vlad obeh držav že v kratkem pogovarjali o nekaterih sprostivah v maloobsejnem prometu. Predlog je, da bi namesto sedanjih petih prehodov letno bilo možno z maloobsejno propustnico prestopiti mejo brez depozita dvanajstkrat letno.

Turistični promet je bil med Slovenijo in sosednjo Štajersko že doslej upoštevanja vreden, z intenzivnejšim delom v okviru komisije pa bi lahko storili veliko več. Tako kaže izboljšati obojestransko informiranje o turistični ponudbi, sodelovanje med turističnimi in gostinskimi organizacijami, zlasti zanimiva pa je pobuda o izmenjavi zdraviliških gostov. Zelo pomembna in še neizkoriščena možnost so tudi skupne turističnopropagandne aktivnosti za skupen nastop na tretjih tržiščih.

ib

RADGONSKO ZDRAVSTVO PONOVO BELEŽI PRECEJŠNJE IZGUBE

Sanacija s presežnimi sredstvi drugih SIS

Kljub temu da letni obračun finančnega poslovanja občinske zdravstvene skupnosti še ni narejen, pa nam to stanje že nakazuje podatki 9-mesečnega poslovanja, ko je skupnost beležila čez 6 milijonov dinarjev izgub. Lansko izgubo so pokrili delavci združenega dela, ki so se odpravili na koordinaciji interesnih skupnosti ob sodelovanju IS SO, svoje soglasje pa so dali kasneje še delegati na posameznih skupščinah sisov, za njimi so se sestali prav delegati občinske zdravstvene skupnosti — da se z

valorizacijo programov pridobljena sredstva sisov, ki razpolagajo s presežki, prenesejo v te, ki imajo izgubo.

Tako se za sanacijo ne bodo uporabile prispevne stopnje — začasne so za zdravstvo 9,58 od dohodka in 0,98 odstotka od osebnega dohodka ter 1 odstotek iz dohodka za investicije (tu odpade 0,60 za izobraževanje in otroško varstvo) — kot so se bali ponekod v združenem delu.

Sicer pa se program dela skupnosti za letošnje bistveno ne povečuje, pač pa finančni obseg. Kot predvideva osnutek, bi za njegovo realizacijo morali zbrati

183.918.000 dinarjev.

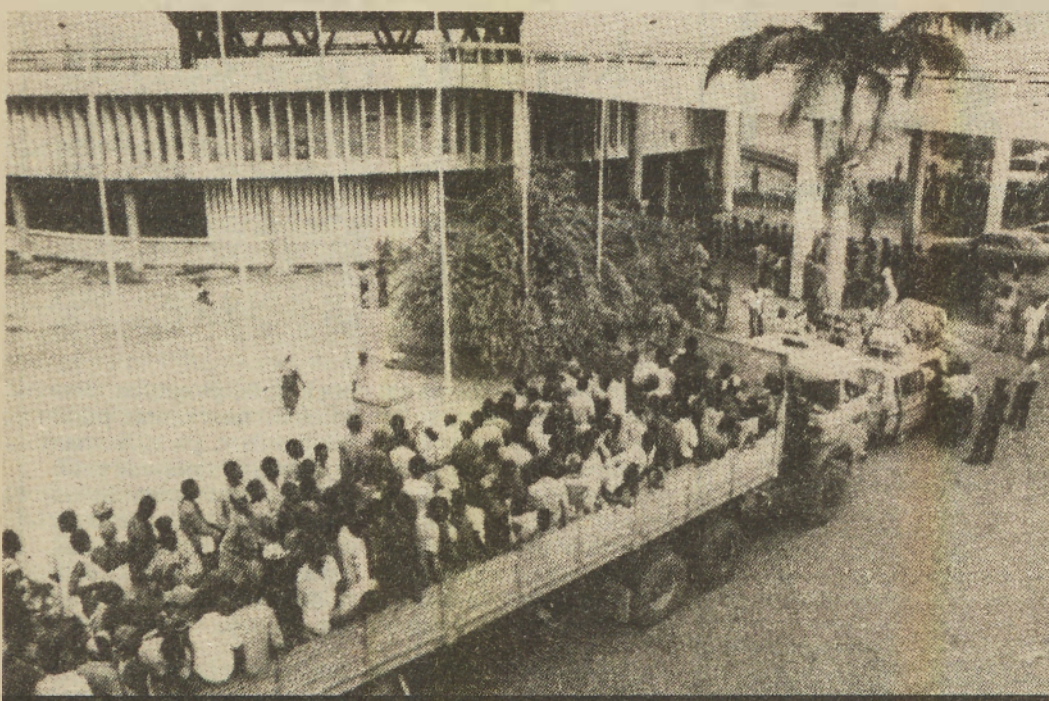
Delegati so imeli tudi precej pripomb na prispevke kmetov, saj so po njihovem mnenju za manjše kmetije previsoki. Vendar je prevladalo mnenje, da že dosedaj sredstva, ki jih zberejo kmečki zavarovalci, ne krijejo povsem potreb za zdravstvenem varstvu.

Na skupščini občinske zdravstvene skupnosti so delegati spregovorili še o aktivnostih za sklepanje aneksov k samoupravnemu sporazumu o svobodni menjavi dela in uresničevanju zdravstvenega varstva.

V. P.

V pričakovanju snega so otroci lednavske občine preživeli tudi letošnje zimske »suhe« počitnice. Pred dnevi pa so sneg vendarle dočakali in tem večje je bilo njihovo veselje, saj so se lahko v predahu med učnimi urami tudi dodobra nakepali. Sneg, ki je pokril tudi polja in vinograde, je gotovo koristen, zaščitil bo v jeseni posejano pšenico, pa tudi vrtninam bo koristil. (Jani D.)

VRNITEV IZGNANIH — Na sliki so Ganci, izgnani iz Nigerije, po povratku v Akro. S tem, da je Nigerija izgnala okrog dva milijona tujih delavcev iz svoje države, je Gano pahnila v katastrofo. Cad in Niger v globoko krizo, ostale zahodnoafriške države pa primorane, da odvrnejo gostoljubje tujim delavcem.

Še srditejša iransko-iraška vojna

Iransko-iraška vojna se je zadnje čase zopet razvnela. Za najvišje iransko vodstvo je praznovanje četrte obletnice revolucije po padcu šaha Reza Pahlavija lahko povod za veselje in celo vznemetenost, ki se kaže v novi vojaški ofenzivi. Ob tem je tudi prepričanje iranskega verskega voditelja Homeinija, da je iranska zmaga v vojni z Irakom samo še vprašanje časa. Homeini je opozoril vse vlade na tamkajšnjem območju, naj prekinajo pošiljanje pomoči Sadamovemu režimu. Zatrnil je, da bosta v nasprotnem primeru iransko ljudstvo in armada prisiljena narediti nekaj, česar si sicer nihče ne želi.

Gre za spopad med dvema zgodovinsko, civilizacijsko in politično nasprotnima državama, pri čemer igra Iran na glavno karto — to je uvedbo Islama tudi v sosednjo državo. V Iranu so tako vse podredili vojni, ustavili že prej napovedane skromne socialne programe. Štiri leta po islamskem prevratu Iran skupaj drži samo verski fanatizem, tradicionalna islamska vdanost v usodo. Da ne govorimo posebej o tradicionalnem sovraštvu do vsega tujega, kar se je pokazalo tudi ob zasedbi ameriškega veleposlaništva v Iranu itd.

Medtem pa z bojišča prihajajo nasprotujoča si poročila o napredovanju obeh armad in številnih žrtvah ter veliki materialni škodi, ki so jo povzročili sovražniku. Eno pa jasno: srčiti spopadi na bojišču med državama se nadaljujejo. Najnovejša ofenziva se je začela s silovitim skupnim napadom dveh iranskih divizij, pripadnikov revolucionarne garde in prostovoljskih odredov na območju kakšnih 30 do 40 kilometrov. Iran je po trimesečnih pripravah osredotočil na fronti v Misuru šest elitnih divizij. Bagdad priznava, da so boji srčiti, vendar trdi, da je vojaško uspešen.

Ameriška diplomatska aktivnost

Obisk podpredsednika Busha v Zahodni Evropi in državnega sekretarja Shultza na Kitajskem sta nedvomno dve pomembni diplomatski dejanji Združenih držav Amerike. Prvi obisk sodi v sklop evropsko-ameriških stikov, ki imajo že dvestoletno plodno tradicijo. Zahodna Evropa se navzlic občasnim nezadovoljstvom z ameriško zunanjo politiko ni nikoli odpovedala trdnega zavezništva z nekdanjo osvobodilno Evropo z druge strani Atlantika. To se je pokazalo tudi ob zdajšnjih pogovorih. Evropejci so predvsem nezadovoljni z nedomiselnostjo ameriške politike do Vzhoda. Na področju jedrskega oboroževanja je politika sedanje ameriške administracije vsekakor korak nazaj. Zahod-

Šaron je moral odstopiti, toda ostane v vladi!

Precej pozornosti je vzbudil odstop izraelskega obrambnega ministra Ariela Šarona. Kot poroča radio Jeruzalem, pa bo kljub odstopu ostal v vladi kot minister brez listnice. Vlada z ministrskim predsednikom Beginom se je očitno nekoliko prilagodila mednarodnemu in domačemu javnemu mnenju in samonitavniemu vojskovodji svetovala, da naj se umakne s tega odgovornega položaja. Izraelska sodna komisija je namreč ugotovila, da je Šaron osebno odgovoren za pokole nad nebranim palestinskim prebivalstvom v dveh taboriščih v Bejrutu.

Kot so se dogovorili, bo obrambno ministrstvo prevzel premier Begin, ki bo tako „obnovil“ vlado, čeprav bo edina sprememba imenovanje Šarona za ministra brez svojega področja in premestitev obrambnega ministrstva pod Beginovo jurisdikcijo. Čeprav se je vsa kompanija sukala okoli zamene Šarona in drugih vojaških voditeljev, pa je jasno, da so mirno zaobšli tisti del Kahanovega poročila, ki govori o Beginovi odgovornosti za „popolno brezbrzičnost in nezainteresiranost“ za pokol v Sabri in Šatili. Vse očitneje postaja, da je ves hrup v zvezi s Šaronom zgolj poskus prepričati svetovno javnost, da so ti zločini menda delo neodgovornih posameznikov, ne pa sestavni del zločinske politike izraelskih napadalcev.

„Senzacionalna“ odkritja Kahanove komisije so objavili le teden dni pred začetkom pomembnega sestanka palestinskega narodnega sveta v Alžiru. Izraelski napadalci skušajo s tem očitno metati pesek v oči svetovne javnosti, s čimer bi naj omilili tisto, kar bo o njihovih zločinih povedanega na omenjenem sestanku. Kaže, da je Kahan vse to upošteval, ker je tako pošten s poročilom in ga objavil še pred rokom. Zanimivi so tudi odmevi Zahoda na ugotovitve Kahanove komisije v Izraelu, ki so jih ocenili kot „zelo ugodne za njihovo demokracijo“. Še posebej pa je to pomembno, ker je prav zdaj pred ameriškim kongresom predlog Reaganove administracije o novih 2,5 milijarde dolarjev gospodarske in vojaške pomoči tej državi. Rekli bi: še ena spretna diplomatska poteza Izraela!

globus

KAIRO — Državni minister za zunanje zadeve Egipta Butros Butros-Ghali bo vodil delegacijo svoje države na vrhunskem srečanju nevrščeni, je minule dni obiskal Amman, Dakar in Bejrut. Pogovarjal se je o položaju na Bliznjem Vzhodu, iransko-iraški vojni in tudi o dejavnosti nevrščeni držav pred bližnjim srečanjem v indijskem glavnem mestu.

ALŽIR — Palestinsko vodstvo na čelu z Jaserjem Arafatom je opravilo obsežne priprave na sejo palestinskega narodnega sveta. Izraelski komite PLO ocenjuje, da gre za sestanek zgodovinskega pomena, boju palestinskega ljudstva za uveljavitev njegovih pravic do lastne domovine.

ANGOLA — Angolski minister je ob koncu obiska v Zambiji povedal, da se angolsko stališče do namibijskega vprašanja ni spremenilo. Angola in Kuba o namibijskih vojakov namreč nista bosta razpravljali, dokler v Namibiji ne bodo zagotovili premirja, začeli uresničevati načrta OZN o neodvisnosti.

BUENOS AIRES — Argentinska vojaška hunta je sprejela praviti vse ovire pri demokratizaciji države. Sprejela naj bi ustrezne ukrepe, vendar za zdaj še ni znano, kakšne. Člani vojaške vlade zahtevajo, da bodo dosledni pri procesu demokratizacije države pri uveljavljanju civilne oblasti. Volitve naj bi bile konec oktobra ali na začetku novembra, civilno vlado pa Argentina dobila že letos.

SAN SALVADOR — Fronta za nacionalno osvoboditev Salvadora je sporočila, da se bo boj proti avtoritarnemu režimu v kratkem nadaljeval na vsi strateški območjih državi. V posebnem sporočilu, ki so ga objavili, je rečeno, da je bila velika ofenziva salvadorske armade, ki so jo začeli sredi januarja, popolnoma neuspešna.

V žarišču dogodkov

DOKLEJ ŠE KAMPUČIJSKA KRIZA?

Sedma vrhunska konferenca šefov držav in vlad nevrščeni držav, ki bo v začetku letošnjega marca v indijskem glavnem mestu New Delhiju (prvotno določeni gostitelji Irak se je zaradi vojaškega spopada s sosednjim Iranom moral odpovedati temu najvišjemu srečanju nevrščeni), je vse bližje. Zato so razumljiva pospešena prizadevanja vseh nevrščeni držav v svetu, ki pomenijo nadvse pomembnega zagovornika politike miru in nevmešavanja v zadeve drugih, da bi vrhunska konferenca karseda dobro uspela.

V prizadevanja za tesnejše povezovanje nevrščeni držav se kot ena od ustanoviteljic gibanja nevrščeni vse bolj vključuje tudi Jugoslavija. Številni sestanki in obiski naših najvidnejših državnih in partijskih voditeljev s predstavniki naprednih in osvobodilnih gibanj v svetu so nedvomno prinesli otipljive rezultate. Slej ali prej je v ospredju spoznanje, da politična gibanja v nevrščeni državah čedalje bolj prežema zavest, da je potrebno braniti mir, se zavzemati za razorožitve in demokratizacijo mednarodnih odnosov, nujno spremeniti sedanjo gospodarsko ureditev in izboljšati sodelovanje. Zaradi vsega tega se morajo nevrščene države in njihove politične sile med seboj še tesneje povezovati. To pomeni, da je treba okrepiti stike in razširiti izmenjavo mnenj ter izkušenj s partijami in gibanji nevrščeni držav, da bi zgladili še nekatera odprta

vprašanja pred bližnjo vrhunsko konferenco šefov držav in vlad nevrščeni držav v Indiji.

To velja še posebej za tista kompromisna besedila v pravi dokončni dokumentov za sedmo vrhunsko srečanje, ki se nanašajo na spore med samimi nevrščeni državami. V tem okviru predstavlja eno najbolj žgočih tem nedvomno kampučijska kriza v jugovzhodnem delu Azije, nedaleč od gostiteljice vrhunškega shoda nevrščeni. Za kaj v bistvu gre? Že med prvimi pripravami na konferenco se je namreč razveljavil odkrit diplomatski spor glede zastopstva Kampučije na vrhunskem zasedanju nevrščeni držav. Indija kot gostiteljica konference je namreč že pred tretjim letom priznala provietnamski Heng Samrinov režim v Phnom Penhu, ki pa lansko jesen v svetovni organizaciji ni dobil podpore.

Nasprotno! Clanice Organizacije združenih narodov so takrat v večini priznale koalicijsko vlado Demokratične Kampučije, hkrati pa sprejele resolucijo o umiku vietnamskih čet iz te države. To bi v bistvu pomenilo, da predstavniki koalicijske vlade tudi prevzamejo predstavništvo svoje države v nevrščeni gibanju.

Tudi asenska peterica, kamor sodijo Indonezija, Filipini, Malezija, Tajska in Singapur, ki se je še posebej angažirala pri diplomatski rešitvi krize v Jugovzhodni Aziji in za ustanovitev koalicijske vlade, se nagiba k stališču večine nevrščeni držav. Menijo namreč, da se je za ustanovitvijo koalicijske vlade v Kampučiji, na čelu katere je princ Norodom Sihaouk, ki je že leta 1961 na prvi vrhunski konferenci v Beogradu vodil delegacijo Kambodže, pri čemer velja tudi za enega od soustanoviteljev nevrščeni gibanja, situacija v marsičem spremenila. V političnem in diplomatskem pogledu je ta vlada dobila veliko podporo v svetovni organizaciji, kar bi moralo zadostovati za povabilo na sedmo konferenco nevrščeni v New Delhiju.

Toda Indija vztraja na kompromisni rešitvi s šeste konferenco v glavnem mestu

Kube Havani, kjer so sklenili, naj kampučijsko predstavništvo ostane prazno, dokler se razmere v Kampučiji in v kampučijski krizi ne spremenijo. Indija se je odločila, da na konferenco ne bo povabila niti predstavnikov Heng Samrinove vlade in še manj predstavnike Demokratične Kampučije, in to kljub dejstvu, da se precejšnja večina nevrščeni držav, med njimi tudi Jugoslavija, zavzema, da v New Delhiju kampučijski sedež vendarle ne bi ostal prazen, ampak bi ga naj zasedli predstavniki Demokratične Kampučije. Tudi spretno zastavljena diplomatska poteza, da bi na vrhunsko konferenco nevrščeni povabili vsaj predsednika Demokratične Kampučije princa Norodoma Sihaouka, je padla v vodo, ker je Indija vztrajala na stališču, da ni navada vabiti samo posamezne osebnosti.

Očitno je kampučijska kriza še kako zapletena, pri čemer se bodo dolgotrajne in vroče razprave o kampučijskem predstavništvu nedvomno nadaljevale tudi na bližnjem sedmem vrhunskem srečanju šefov držav in vlad nevrščeni držav. Tam bo brez dvoma prodrlo splošno vzdušje o obsodbi vmešavanja tujih vojaških intervencij ter uporabi sile in grožnje, kakor tudi nasploh vmešava-

nje v notranje zadeve drugih, kar se je žal primerilo tudi v Kampučiji. Pri tem pa ne gre pozabiti, da nevrščeni vse odločitve sprejemajo s konsenzom, kar pomeni, da se morajo z njimi strinjati vse članice gibanja, medtem ko že trmoglavo vztrajanje ene same članice gibanja lahko poruši sprejeto določeno sklepa ali odločitev.

Zdajšnja majhna, a trmoglavna skupina držav, ki slepo podpira Hanoi, bo storila vse, da nevrščeni v sprejetem besedilu ne bi odločneje zahtevali od Hanoi, naj se tudi sam ravna tako, kot to od drugih hoče. Spricho omejenega stališča t. im. radikalne skupine pa kakršnegakoli dogovora oziroma konsenzusa seveda ni možno pričakovati. To pa pomeni, da bo kampučijski sedež tudi na tokratnem sedmem vrhu nevrščeni v Indiji ostal prazen. Vztrajati na drugačni rešitvi in prepričevati, da tako zadev vendarle ne gre poenostavljati, bi bilo v sedanjih situaciji slej ali prej brez pomena. Bilo bi le jemanje časa za obravnavo ostalih svetovnih problemov, ki pretresajo današnji svet, in voda na mlin vsem tistim, ki si želijo razcepljeno gibanje nevrščeni.

Spricho mednarodnih razmer, ki so še kako zapletene,

na sedmi vrhunski konferenci šefov držav in vlad nevrščeni držav v glavnem mestu Indije New Delhiju gledajo Kampučije ni moč pričakovati ustrezne rešitve. V tej situaciji namreč niti predlogov, kako razrešiti to vozo ali za zastopstvo Kampučije na vrhunskem srečanju nevrščeni čez slab mesec ni računati na kaj veliko več od tistega, kar predlagala in priporočala ministrska konferenca pred dvema letoma. To pa pomeni, da kampučijsko predstavništvo tudi tokrat ostane prazno, dokler se razmere v Kampučiji in v kampučijski krizi spremenijo. Nasprotnikom Demokratične Kampučije v krogu nevrščeni jih vodi Vietnam, pridružujejo pa se mu še Laos, Etiopija, Liban, Jemen, Nikaragva, Grenada, Angola, oziroma tako imenovani radikalci — so prišli kot naročene govorice o sporih med tremi frakcijami koalicijske vlade in o tem, da je Norodom Sihaouk napovedal, da se namerava umakniti s položaja predsednika.

Nemogoče je ugotoviti, kolikšni meri so vse te razprave in namigovanja namenjene, ker je ugibanj na indijskem prizorišču že toliko, da se je težko znajti in izločiti zrnko od plev. Zato so kakršnekoli napovedi o razjašnjevanju kampučijske krize preuranjene.

ZK je zanemarila marksistično analizo

Predsednik predsedstva CK ZKJ Mitja Ribičič je na tribuni v okviru Tedna marksističnih razprav v Portorožu dejal, da je zveza komunistov zanemarila marksistično analizo in svoje lastno idejnopolično usposabljanje. To je privedlo do tega, da ji skušajo nekatere sile zmanjšati osnovne vrednote naše revolucije. Zveza komunistov mora skrbno proučiti, zakaj se te sile priljujejo in približujejo mladini, poiskati pa mora tudi vzroke, zakaj mladi v zvezi komunistov ne vidijo njezaj osnovne revolucionarne sile.

»Naslonitev na lastne sile je naša glavna moč«, je na tribuni z marksističnimi učitelji v naših zavodih in šolah iz vseh naših socialističnih republik in pokrajin dejal Mitja Ribičič. V tej naslonitvi na današnje sile je marksisti-

OGLEDALO TEDNA

OGLEDALO TEDNA

zem pri nas izvirni revolucionarni marksistični fond, ki so ga ustvarili tovariši Tito, Bakarič in Kardelj. Ta fond pa je naš glavno in osnovno orožje — to je naš program zveze komunistov, ustava, zakon o združenem delu in naša načela, ki vodijo delavca, združeno delo in delavski razred na resnično oblast. »Mislim, da je antikomunizma, raznih protisamoupravnih ideologij in protisocialističnega v zadnjem času veliko ne le pri nas, ampak tudi v svetu, v mednarodnem delavskem gibanju. To je povezano tudi z ofenzivno reakcionarnih, dogmatskih sil v so-

dobnem svetu na družbenoekonomskem področju. V določenih kriznih obdobjih je tudi opaziti porast takšnih tendenc«, je v intervjuju za ljubljansko televizijo podčrtal Mitja Ribičič.

Gre celo za to, da bi se hotelo »devalvirati« glavne osnove marksizma in marksističnih postavk. Ne gre pa za to, da identificiramo vse nasprotnike našega sistema, pravi tovariš Ribičič, razne filozofe in ljudi, ki se pač izživljajo z demokracijo zaradi demokracije ali pa s kakim drugim delom sistema, ampak gre za to, da smo mi defenzivni v razvijanju naših osnov, našega programa. »Če bi bili mi ofenzivni v uresničevanju programa ZKJ v teh težavnih razmerah, bi takoj zbledeli Razne teorije, ki ne morejo imeti alternative v našem programu.«

KAKO JE BILO NA SLOVENSKEM BALU

Iz največje dvorane v Monoštru, restavracije tovarne kos, so minulo sobotno noč odmevali zvoki slovenskih melodij, kot se to doslej še ni zgodilo. Bil je to drugi Slovenski bal in igral je ansambel Veseli plašnarji iz Ljubljane, v ritmu polk in valčkov pa so plesali porabski Slovenci iz cele krajine, kakor tudi nemajhno število Madžarov, ki se je udeležilo te tradicionalne prireditve. Kdo bi si mislil, da bo

pa sta bila precej zaozavna tudi Marjana Sukič iz Sakalovec in Alojz Hanžek iz Gornjega Senika, ki sta v slovenskem in madžarskem jeziku vodila celotno prireditev. Mimogrede naj omenimo, da so vmes izvedli tudi srečelov in da so nekateri zadeli prav zanimive dobitke, kot so grablje, škuf, miza itd. (Čelo meni se je nasmehnila sreča, a kaj sem potegnil, vam ne bi rad izdal.)

ski bal in ni bil zat. Vse je lepo, dobro igrano, vse mi je všeč...«

ANDREJ MIŽEJ iz Gornjega Senika: »Jaz pa sem bil na balu tudi lani, takrat mi je bilo zelo všeč in zdaj sem ponovno prišel. Veliko sem plesal, a noge me niso bolele preveč.«

ANICA ROGAN iz Gornjega Senika: »Tudi meni je vse zelo všeč. Najbolj sem navdušena nad glasbo Veselih plašnarjev, sicer pa tudi sama rada pojem sloven-

MARIJA GAŠPAR

KAREL HORVAT

IRENA BARBER

zanjo tako veliko zanimanje! Kot sta nam povedala glavna organizatorja Irena Barber iz Dolnjega Senika in Franci Bartakovič iz Monoštra, bi lahko prodali še enkrat toliko vstopnic, če bi bilo dovolj mesta za vse. Vodja restavracije Stefan Šomenek iz Sakalovec, pa je ugotavljal, da takega bala v tej dvorani še ni bilo.

Škoda, da se zaradi obilice dela tudi sam ni mogel zavrteti ali pa se pridružit kakšni veseli družbi, kjer se je oglasila slovenska pesem. Razen Veselih plašnarjev

Z gosti vred, ki smo jih predstavili že v prejšnjem Vestniku, je bilo na slovenskem plesu več kot 300 udeležencev. Povprašali smo nekatere, kako so se počutili.

MARIJA GAŠPAR iz Monoštra: »Zelo mi je bilo všeč. Zbralo se nas je veliko starejših in mlajših in vsi smo se veselili. Pete so me kar zasrbele, ko so muzikantje zaigrali kakšno poskočno polko. Z mano je bil tudi mož, ki je sicer po rodu Madžar, a tudi njemu se je trnok povidila.«

KAREL HORVAT iz Stevanovca: »Prvič sem prišel na Sloven-

ske pesmi, zato sem se vključila k mešanemu pevskemu zboru Avgusta Pavel, ki deluje v našem kraju.«

IRENA BARBER iz Dolnjega Senika: »Mislim, da so bili vsi obiskovalci zadovoljni; tako veliko zanimanje med porabskimi Slovenci za bal pa dokazuje, da smo se prav odločili, ko smo tudi pri nas začeli prirediti slovenski ples. Letos smo v ta namen izdali tudi dvojezična vabila.«

Besedilo in foto: JOŽE GRAJ

OB RDEČEM PRAPORU

(3)

Brezplodno prelaganje bremen

Samoupravitelji občine Ljutomer so se pod razpravo Odgovornost poslovnih in strokovnih organov ter delavskih svetov za uveljavljanje samoupravnega sporazumevanja med udeleženci v reprovergi — na 15. jubilejnem srečanju samoupraviteljev Rdeči prapor 15. in 16. tega meseca je pred kakimi 500 delegati prebral Jože Moravec iz križevskih opekarn — podpisali: za sporazumevanje in dogovarjanje! Znano je geslo in nosilna tema letošnjega Rdečega prapora: uresničevanje posamezne in kolektivne odgovornosti v boju za socialistično samoupravno preobrazbo.

Ze na samem začetku je Moravec ostro poudaril: »Motnje v proizvodnji in negativna gospodarska gibanja, ki se kažejo v pomanjkanju repromateriala, nenormalni rasti cen in zapiranju v lastna okolja, delujejo spodbujevalno na nosilce odločanja v organizacijah združenega dela, da se uveljavlja samoupravno združevanje dela in sredstev na dohodkovni povezanosti in skladno z določili zakona o združenem delu. Hkrati se uveljavljajo rešitve z vsiljevanjem enostranskih »samoupravnih sporazumov«, ki temeljijo na kupoprodajnih in dolžniško-upniških razmerjih, s katerimi delavci ene organizacije združenega dela prenašajo svoje objektivne in subjektivne posledice slabega gospodarjenja na delavce drugih organizacij.« Kje so razlogi, da tako urejanje družbenoekonomskih odnosov med udeleženci v reprovergi še vedno prevladuje? V Ljutomeru sodijo, da gre za naslednje:

- »relativno dobro poznavanje in enostavnost kupoprodajnih odnosov, ki imajo svojo tradicijo in veljavo, medtem ko se dohodkovni odnosi šele vpeljujejo«;
- »državna regulativa na področju cen, ki ne upošteva ekonomskih zakonitosti«;
- »neustrezna organiziranost delovnih in sestavljenih organizacij združenega dela«;
- »premajhen vpliv in odgovornost gospodarske zbornice za usklajen razvoj gospodarskih organizacij in nastop na zunanjem tržišču« in

Delegat iz Ljutomera Jože Moravec je na Rdečem praporu razpravljal o odgovornosti poslovnih, oblastnih in strokovnih organov. (Foto: D. Loparnik)

— »nespoštovanje zakonitosti, ki postaja rak rana za uveljavljanje socialističnih samoupravnih odnosov«.

Jože Moravec, delegat iz Pomurja je glede slednjega menil: »Spoštovanje zakonitosti bo moč doseči, če bomo imeli trajnejše družbene norme, ki bodo stimulirale njihovo spoštovanje skozi boljše družbenoekonomski učinek vseh in vsakega in če bodo oblastni organi in drugi poklicani izvajali sankcije do tistih, ki se izogibajo izvajanju zakonskih norm.«

Spričo vsega omenjenega so samoupravitelji ljubljanske občine in s tem vsega Pomurja Rdečemu praporu predlagali več možnih rešitev. Na prvo mesto so postavili uveljavljanje ekonomskih zakonitosti. »ki naj bodo regu-

lator našega planiranja in obnašanja na družbenoekonomskem področju. Bistvena sestavina našega gospodarskega sistema sta trg in samoupravno planiranje, ki omogočata uveljavljanje tržnih zakonitosti in dohodkovne povezanosti organizacij združenega dela v reprovergi. Državno poseganje v cene je dopustno le izjemoma oziroma tam, kjer velja poseben družbeni interes in kjer lahko družbenopolitična skupnost prevzema svojo odgovornost za urejanje cen v celotni reprovergi. Pri tem je nujno upoštevati enoten jugoslovanski trg.«

V razpravi je Moravec ponovil, da je dinar edino plačilno sredstvo v Jugoslaviji, nato pa dodal: »Pokrivanje potreb po devizah za uvoz repromateriala in odplačevanja dolgov mora biti dogovorjeno v siseotu. Pri tem podpiramo selektiven pristop, dogovorjen med branžami, kjer bi agroživilsko področje moralo imeti prednost.«

Gospodarski zbornici je treba dati večjo samoupravno odgovornost, zlasti ko gre za skladen razvoj gospodarstva, kakor tudi za organiziran izvoz in uvoz. Odpraviti bi morali neukladja v razvoju predelovalne in bazične industrije.

Nazadnje je pomurski delegat — z njim je bil tudi Drago Leiner iz lendavskega Gorenje-Varstroja — naglasil: »Dohodkovno povezanost temeljne organizacije v delovno in sestavljeno organizacijo je potrebno nemudoma izpeljati tako, kakor to zahteva zakon o združenem delu. Pri tem treba izpostaviti odgovornost poslovnih organov v delovnih organizacijah in oblastnih organov skupščine občine. Trgovina pri tem ne more biti izjema.«

Branko Žunec

Globoko spomladansko oranje

V Gospodarski zbornici Jugoslavije so te dni začeli razpravo o vzajemni reprodukcijski odvisnosti v organizacijah združenega dela in samoupravnih organizacijah. Gre za pripravljanje blagovnih bilanc, da bi v prihodnje zanesljivo vedeli, kdo lahko koliko proizvede in od koga dobi, kar potrebuje za proizvodnjo. Hkrati pa so v zvezi sindikatov Jugoslavije razpravljali o programu ustvarjanja in delitve dohodkov s poudarkom na osebnih dohodkih, ki da so postali že kar socialna kategorija, namesto da bi bili spodbuda za gospodarenje.

Glede vzajemne reprodukcijske povezanosti je očito, da rešujemo probleme pri proizvodnji raje z uvozom kot paz lastno iznajdljivostjo kakor velja tudi za razporejanje dohodkov, saj raje delimo rezultate večanja cen kot pa produktivnosti. Vse skupaj pa nas opozarja na to, da je bilo tozdiranje dokaj nekorektno, le zaradi formalnega združevanja dela in sredstev. Zatorej terja združeno delo globlje oranje, da bi bili sadovi dela v prihodnje boljši in izdatnejši.

PISMO IZ BEOGRADA

To napovedano globoko oranje v okviru gospodarske zbornice in sindikatov je že kar malce zamujeno, je dejal v razpravah koordinacijskega odbora za samoupravno organiziranost v Gospodarski zbornici Jugoslavije predstavnik socialistične zveze, ki je pripomnil, da je kazalo blagovne bilance narediti že pred sprejetjem resolucije o razvoju v prihodnje. Ker pa jesenskega globokega oranja ni bilo, je prav, da se vsaj s spomladanskim naredi, kar največ je mogoče, in da bo do novega resolucijskega razpravljanja pripravljena boljša podlaga za snovanje samoupravnega razvoja.

Glede reprodukcijskih celot in integracijskega snovanja na podlagi tehnološkega razvoja pa imajo v združenem delu precejšnje pomisleke, kajti že dosedanja integracijski poskusi so bili dokaj neuspešni, saj se je vse končalo navadno že samo pri fuzijah slabih gospodarskih organizacij z boljšimi, tako da je šlo vselej v glavnem le za reševanje premalo rentabilnih podjetij, in sicer tako, da so se občine in mesta na ta način znebila dobršnega dela svoje odgovornosti za lastni razvoj. Podobno pa je bilo tudi z razporejanjem dohodkov, kjer je bilo iz istih razlogov veliko odstopanj, kadarkoli je bilo kaj deliti ali pa za delitev ni ostajalo ničesar, ker so bila sredstva že vnaprej porabljena za najemanje prevelikih kreditov ali s premalo gospodarnimi naložbami.

Vse to zahteva zvrhan o mero sposobnosti za začenjanje ustrežnejšega gospodarjenja, ker je treba izhajati iz lastnih možnosti posameznih reprodukcijskih celot in povezovati interese vzajemno odvisnih organizacij združenega dela v celoto ustvarjanja in razporejanja izdatnejših rezultatov dela čim bolj dolgoročno, a tako je treba organizirati tudi dohodkovno povezanost, ki narekuje tudi drugačno normativno urejenost ne samo glede razporejanja dohodkov. Gre predvsem za različne delitve zasnovne družbenih dogovorov o razporejanju zlasti osebnih dohodkov in s tem za potrebo, da že enkrat začnemo snovati družbene dogovore po samoupravnih sporazumih in ne narobe, kakor je bilo doslej.

Pravzaprav gre še za mnogo več. Namesto prakse, da ima vsaka družbenopolitična skupnost »svoje« gospodarstvo, na račun katerega potem po svoje rešuje probleme, naj bi v bodoče temeljil ves razvoj teh skupnosti na osnovi lastnih načrtov kolektivov združenega dela, ker je takšno snovanje razvoja širše zasnovano kot regionalno in pomeni utrjevanje temeljnih odnosov dela, medtem ko je dosedanja zgolj vertikalna povezanost panog vodila bolj v konfrontacijo, čeprav smo se vsi in povsod z besedami zavzemali za frontacijo, ki naj bi bila način delovanja in izgradnje samoupravljanja, čeprav brez decentralizacije tudi ne gre.

Tako v Gospodarski zbornici Jugoslavije kot v svetu Zveze sindikatov Jugoslavije se ob tem bojijo naše navajenosti filozofiranja, ko je treba delati, zaradi česar je bilo doslej premalo globokega oranja.

Viktor Širec

Hitrejša rast OD od dohodka

Za čiste osebne dohodke je v preteklem letu v SRJ skupno izplačana vsota 913 milijard dinarjev, kar je za 33 odstotkov več kot leto poprej. Ta znesek pa se bo deloma razlikoval, kot navaja Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije, od podatkov po zaključeni letni bilanci računov, ker v njim niso vračunani izplačani čisti osebni dohodki z računa za funkcionalno poslovanje (SIS, organi in organizacije družbenopolitičnih skupnosti in organizacij itd.), kot tudi plače tistih, ki niso pravočasno prijavili podatkov.

Sicer pa so v letu 1982 najhitreje naraščali osebni dohodki zaposlenih v Bosni in Hercegovini, in sicer za 38 odstotkov, sledijo pa Makedonija z 37 odstotki, Vojvodina 35, del Srbije 34, pokrajini 34, Crna Gora 33, Kosovo 30, Hrvatska 29 in Slovenija 28 odstotkov. Takšna gibanja osebnih dohodkov republik in pokrajinah dokazujejo, da politika njihove rasti v glavnem ni usklajena z ustvarjenim dohodkom. Hitreje od rasti dohodka so naraščali osebni dohodki zaposlenih v organizacijah združenega dela s področja gospodarstva, kjer beležijo v primerjavi z letom 1981 23-odstotno povečanje.

Nekoliko počasneje so naraščali osebni dohodki v delovnih skupnostih v gospodarstvu 30 odstotkov hitreje.

V bankah in ostalih finančnih ustanovah so, se osebni dohodki povečali za 31 odstotkov; takšen odskok pa velja tudi za družbene dejavnosti. V samoupravnih interesnih skupnostih pa so osebni dohodki v povprečju višji za 23 odstotkov, medtem ko znaša v organih in organizacijah družbenopolitičnih skupnosti povečanje za 32 odstotkov.

Na osnovi ocen konkretni programi

LENDAVA — Na seji izvršnega sveta so obravnavali osnutek samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva in osnutek o odloku o proračunu občine. Na dnevnem redu seje so bila še druga pomembna vprašanja, kot sprememba odloka o zagotavljanju sredstev za intervencij in pospeševanje kmetijstva, ter predlog odloka o spremembah nekaterih vprašanj s področja zasebne obrti v občini. Izvršni svet je razpravljal še o predlogu statuta občinske telesnokulturne skupnosti ter o predlogu odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih in drugih preiskavah v letošnjem letu.

GORNJA RADGONA — Program dela občinskega sindikalnega sveta in njegovih organov je bila osrednja točka dnevnega reda minule seje predsedstva OS ZSS Gornja Radgona. Ta je zasnovan na usmeritvah 10. kongresa ZSS, občinske resolucije, na smernicah ZKS in pa odsev neposrednih razmer v občini, in to v gospodarstvu, kmetijstvu in družbenih dejavnostih. Zato bodo sproti spremljali gospodarjenje združenega dela z družbenimi sredstvi, aktivnosti vseh ozd v povečanju izvoza na konvertibilna tržišča, dograjevanje sistema nagradovanja, skratka vse napore, ki lahko vplivajo na boljše gospodarske rezultate. V to se bodo sindikalni delavci vključevali na vseh ravneh od sindikalnih skupin do občinskega sindikalnega sveta.

LENDAVA — V prostorih osnovne šole Drago Lugarič razstavlja svoje keramične izdelke Jože Toth, likovni pedagog v pokou. Jože Toth je eden izmed redkih likovnih ustvarjalcev pri nas, ki svojo umetniško vizijo upodablja v zgani glini. Doslej je razstavljal že večkrat in med obiskovalci žel priznanja. Tokratna razstava je pripravljena tako, da se v njej kaže razvojna pot tega likovnega ustvarjalca. Žal je razstava na ogled le učencem in pedagogom osnovne šole, radi pa bi jo videli tudi drugi ljubitelji likovne ustvarjalnosti, zato bi bilo prav, če bi se predstavila tudi v delovnih organizacijah in lendarški galeriji.

LJUTOMER — V torek so se v Ljutomeru sestali vsi trije zbori skupščine občine. Delegati so razpravljali o analizi delovanja krajevnih skupnosti ter njihovem nadaljnjem samoupravnem in materialnem razvoju. Osnutek analize so potrdili in ga dali v širšo javno razpravo. Prav tako pa so na seji obravnavali poročilo o uresničevanju združevanja na področju šolstva. Delegati so sprejeli tudi plan zaposlovanja, čeprav s pripombo, da bo potrebno plan in resolucijo uskladiti, kajti končne številke v obeh dokumentih se ne ujemajo.

LJUTOMER — Predsedstvo občinskega sveta ZS je na svoji redni seji obravnavalo predlog RS Zveze sindikatov o organiziranosti ter družbenopolitične organizacije. Občinski svet je sestavljen iz dveh svetov ter nekaj odborov in komisij, ki v celoti pokrivajo vse sfere in delovanje sindikata. Ustanovitvi bo potrebno le komisijo za področje samoupravljanja, drugih večjih sprememb pa v občinskem svetu ne bo potrebno. Na seji so tudi potrdili in sprejeli razpravo, ki jo bo delegat Jože Moravec imel na srečanju samoupravljalcev v Kragujevcu, ki nosi naziv Rdeči prapor.

LJUTOMER — Izvršni svet SO Ljutomer je na četrtkovi seji največ časa namenil informaciji o uresničevanju sklepov zborov SO Ljutomer o samoupravnih organiziranosti kmetijstva v občini. Po razpravi je informacijo v celoti zavrnil. Razpravljali so tudi o poročilu o problematiki invalidnih oseb. Podoben dokument so imeli na dnevnem redu že pred meseci, vendar so takrat zaradi nepopolnosti poročila zavrnili. Sedanje, dopolnjeno poročilo, so na seji sprejeli ter podali nekaj predlogov in stališč, kako čim bolj učinkovito reševati problematiko invalidnih oseb v občini.

LJUTOMER — V ponedeljek je bilo v Ljutomeru predavanje OCENA AKTUALNIH MED NARODNIH VOJAŠKO POLITIČNIH IN EKONOMSKIH RAZMER s poudarkom na pripravi SFRJ Jugoslavije na 7. konferenco neuvrštenih v New Delhiju. Predavanje je imel dr. Stanko Pavlič, član sveta republike, zvezne konference SZDL, zveznega odbora ZZB NOV in sodnik Ustavnega sodišča SFRJ. Predavanje so organizirala vodstva DPO občine Ljutomer za slušatelje občinske politične šole ZK in ZSS, sekretarjev OO ZK, predsednike OO ZS, predsednike in sekretarje ter člane vodstev DPO v občini, predavatelje obrambe in zaščite člane ZK v enotah TO in člane ZRVS občine Ljutomer.

do tedna

Priprave na setev že stekle

V Pomurju se kmetijci, tako kot na drugih območjih, intenzivno pripravljajo na spomladansko setev in druge ukrepe, potrebne za intenziviranje rastlinske proizvodnje. V ta namen so pripravili enodnevni posvet za kmetijske pospeševalce vseh KZ v Pomurju in druge agronome, pač za vse, ki delajo v kmetijstvu.

Na posvetu, ki sta ga pripravila Zadruga zveza Slovenije in ŽVZ za Pomurje, je pozornost v prvi vrsti veljala tehnologiji pridelovanja koruze. Dogovorili so se, da bodo sejali le seme koruze, katere biološka vrednost kalivosti je preverjena tudi v hladnem testu. Prav od kvalitete semena je odvisen pridelek pa tudi to ali bo potrebno slabe posevke preorati.

Na voljo bo tudi dovolj gnojil, pri čemer pa so opozorili, da so jih kmetijske zadruge letos naročile manj. Nekaj na račun starih zalog, predvsem pa na račun neugodnih kreditnih pogojev, ki KZ, ki imajo gnojilo na zalogi, bremenijo z visokimi 18-odstotnimi obrestmi za gnojilo namenjena gnojenju travnikov pa celo s 25-odstotnimi. Velja omeniti še, da bodo Pomurci gnojili z domačimi gnojili, saj so kompenzacijski posli za uvoz umetnih gnojil iz Madžarske padli v vodo, ker v Sloveniji nismo našli blaga za zamenjavo. Na posvetu v Moravcih pa so opozorili, da bo že jeseni primanjloval dušičnih gnojil NPK, ker se zatika pri zagotavljanju deviz za uvoz surovin na nivoju federacije.

Komercialna služba ABC Pomurka je zagotovila tudi potrebne količine herbicidov, insekticidov in fungicidov. Kritika je veljala tudi dejstvu, da je čas od poskusov do komercialne proizvodnje predolg. Še posebej, če vemo, da drugje z našimi hibridi že dosegajo boljše rezultate kot mi sami.

Za pšenico velja ugotovitev, da bi z ustreznimi ukrepi, med katere je štetil pravočasno in količinsko primerno gnojenje, lahko precej povečali hektarske donose. Slednje dokazuje dejstvo, da po hektarskih pridelkih zaostajamo za dosežki v svetu. Slovenci pa od leta 1973 na zasebnih njivah tudi za dosežki na drugih območjih Jugoslavije. Velike rezerve so zato predvsem v zasebnem sektorju. Glede na to, da smo strojno dobro opremljeni, pa tudi seme je primerno, gre rezerve iskati predvsem v znanju kmetijcev. Tačas pogosto grešimo z neprimernim gnojenjem in skropljenjem.

Posebna pozornost kmetovalcev pa mora veljati tudi zaščiti pred plevelom. Sicer pa se v akcijo spomladanske setve in intenzifikacijo poljedelske proizvodnje v Pomurju vključujejo vse temeljne zadruga organizacije, ki organizirajo strokovna posvetovanja o tehnologiji pridelovanja poljščin v vseh krajevnih skupnostih.

Boris Hegeduš

KONCERT Z ORGLAMI

Pevci Slovenskega okteta in organist Hubert Bergant bodo spet gostovali v Pomurju. V nedeljo, 20. februarja, bodo ob 13. uri najprej nastopili v cerkvi v Turnišču, ob 16. uri pa še v cerkvi v Lendavi.

V lanskem letu je bilo v so-boški občini veliko narejeno v okviru akcije Nič nas ne sme presenetiti pri zagotavljanju boljše prometne in požarne varnosti, krepitve narodne zaščite, organiziranosti in usposobljenosti enot CZ. Zlasti so bili storjeni pomembni koraki za varnost otrok na osnovnih šolah. Kljub temu pa je veliko stvari ostalo neuresničenih, kar pomeni, da se v nekaterih krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela še vedno obnašamo premalo samozaščitno in odgovorno. Zato je prišlo tudi do nekaterih presenečenj pri oskrbi z gorivom in nekaterimi artikli. To so ugotovili na seji koor-

dinacijskega odbora za vprašanja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozščite pri občinski konferenci SZDL v Murski Soboti, ko so obširneje obravnavali potek dosedanje akcije Nič nas ne sme presenetiti in realizacijo sprejetih sklepov in usmeritev.

Ugotovili so tudi, da niso dovolj le varnostno-politične ocene delavcev milice, temveč bi pri tej oceni morali sodelovati vsi zainteresirani dejavniki, med njimi tudi inšpekcijske službe in samoupravne delavske kontrole.

Za večjo zavzetost komunistov

Javna razprava o organiziranosti in akcijski usposobljenosti v ZK, ki jo je organiziral občinski komite ZK Ljutomer, je pokazala in nakazala nekatere probleme, s katerimi se srečujejo komunisti in občinska organizacija pri svojem delu. Iz vsega lahko povzamemo naslednje: kadrovska politika, povezovanje komunistov iz OZD in KS, neizvrševanje sklepov

družbenopolitičnih organizacij, formalni programi usposabljanja v osnovnih organizacijah in podobno.

Kje so vzroki? Lahko bi povzeli kritično in samokritično misel Stanka Ivanušiča, ki je dejal, da v vrstah komunistov poznamo tri vrste: komuniste, ki delajo, komuniste, ki slabo delajo in komuniste, ki se v organizacijah v OZD

Na osnovi temeljitih varnostno-političnih ocen bi morali sestaviti konkretne programe za akcijo, hkrati pa se zavzemati za njihovo dosledno realizacijo. Sicer pa je na seji koordinacijskega odbora bila dana vrsta koristnih pobud za nadaljevanje akcije Nič nas ne sme presenetiti, ki bodo lahko koristno rabile, kot izhodišča za sestavo konkretnih programov v posameznih okoljih. Vsekakor pa bodo morale v prihodnje pokazati poleg komitejev za ljudsko obrambo in družbeno samozščito tudi družbenopolitične organizacije več odgovornosti za učinkovitejšo izvajanje sprejetih dogovorov.

F. Maučec

MLADI O NIZKEM UČNEM USPEHU

Predsedstvo občinske konferen-ce zveze socialistične mladine v Murski Soboti je tokrat posebno pozornost namenilo obravnavi učnovzgojnih rezultatov ob koncu prvega polletja šolskega leta 1982/83. Pretresali pa so učne uspehe učencev prvega in drugega letnika srednjega usmerjenega izobraževanja, in sicer na srednji kmetijski in zdravstveni šoli, srednješolskem centru tehnično-pedagoških usmeritev in na srednji družboslovno-ekonomski šoli. K tej razpravi jih je spodbudil dokaj nizki učni uspeh, saj pri nekaterih usmeritvah, kot denimo pomočnik tekstilnega konfektionarja, kovinarstvo in strojništvo ter administrativna dejavnost, beležijo celo 50-odstoten osip. O tem so podrobneje poročali tudi predsedniki osnovnih organizacij zveze socialistične mladine na omenjenih srednješolskih ustanovah, strokovno plat problema pa je osvetlil predstavnik Zavoda za šolstvo iz Murske Sobotice.

Kot so poudarili v razpravi, je treba vzroke za nizek učni uspeh iskati tako pri učencih kot učiteljih. Ti pa si bodo morali skupno s starši, kot so omenili, do konca tega šolskega leta še zlasti prizadevati za izboljšanje učnega uspeha. Med drugim so sklenili, da bodo

pri posameznih predmetih, kjer posebej zaskrbijo podatki o izdelavi letnika, mladinska organizacija skupno z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in Zavodom za šolstvo pripravili razgovore, da bi odpravili vzroke za nezaželen učni uspeh učencev usmerjenega izobraževanja.

Člani predsedstva OK ZSMS so zatem podprli predložena pravila o organiziranosti in delovanju RK ZSMS in njenih organov ter sprejeli program idejnopolitičnega izobraževanja mladih v letošnjem letu. Ugotovili so, da je bil v večini primerov slab odziv OO ZSMS glede priprave samega programa.

Milan Jerše

Dušan Loparnik

Program dela čebelarjev

Občinska čebelarska zveza iz Ljutomerja je imela v nedeljo letno konferenco. Ocenili so, da je njihovo delo kljub nekaterim zapletom — ne-sklepne seje — bilo dokaj dobro, saj so večino zastavljenih ciljev in nalog v celoti izpeljali. Posebej pohvalno so svoje delo ocenili na področju vzgoje mladih čebelarjev v krožkih, saj so na republiškem tekmovanju mladi Ljutomerčani osvojili prvo mesto. Tudi program dela za prihodnje leto je pe-ster, saj so si v program zastavili teoretično in praktično izobraževanje s predavanji in ekskurzijami. Vsa pozornost pa bodo posvetili nečlanom ter jim z nasveti skušali pomagati. Še bolj kot doslej bodo svojo skrb namenili mladim čebelarjem v krožkih v osnovnih šolah. Aktivno se bodo vključevali v celotno čebelarsko življenje v občini Ljutomer in širše, saj se bodo udeleževali čebelarskih razstav,

D. L.

RADGONSKI IZVRŠNI SVET IN SPREMENJEN DELOVNI ČAS

Precej pripomb

Doslejšnje izkušnje spremenjenega delovnega časa v občini ne kažejo oprijemljivih in zaznavnih ekonomskih ter varčevalnih učinkov. In kljub temu, da so se pripravili nemudoma prilagodili — morda bi bilo bolje ravnati malce preudarnejše — se ponekod že vračajo na stari pričetek delovnika. Tu gre predvsem za službe, ki zadovoljujejo potrebe občanov in danes, razen občinske uprave, enote radgonskega sodišča in par delavcev v vodstvih občinskih DPO, nihče drug ne začne delovnega dne več ob osmih.

Na osnovi teh izkušenj, pa tudi zaradi priprave samega dokumenta, ki je po mnenju članov izvršnega sveta SO, premalo konkreten, imajo le-ti na osnutek družbenega dogovora o urejanju delovnega in obratovnega časa precej pripomb. Izvršni svet kot eden izmed številnih udeležencev smatra, da niso nikakor sprejemljivi trije pričetki delovnika. Osnovna začetna ura bi morala biti ob prehodu na letni delovni čas sedma ura zjutraj, tej pa se naj prilagodijo vse ostale službe. Sicer bo precej nevarnosti in naraslih stroškov pri urejanju prevozov, zagotavljanju otroškega varstva, celodnevne osnovne šole ... Moti jih tudi dejstvo, da osnutek ne opredeljuje pretežno kmetijskih občin, ki so precej v specifičnem položaju.

Sicer pa je prevladalo mnenje — osnutek so vendarle načelno podprli — da je potrebno s sindikatom, ki bo vodil akcijo, in ostalimi udeleženci (bolj kot doslej se mora vključiti gospodarska zbornica) poenotiti stališča preden gre osnutek v javno obravnavo med delavce v radgonskem združenem delu. Javno razpravo bo vodil svet pri občinskem sindikalnem svetu, pripombe in predloge pa bi naj strnili do začetka naslednjega meseca.

V. P.

Se nikoli nisva imela toliko priložnosti posediti v gostilni kot sedaj, ko moramo obvezno sem na tople malice

Kmetijski pingpong

Ti mene s ksepom, jaz tebe s poročilom; jaz tebe z ustanovitvijo komisije, ti mene z zavlačevanjem. Nekako tako bi lahko ocenili reorganizacijo kmetijstva v občini. Od leta 1965 se v občini Ljutomer prerekajo, dogovarjajo in sporazumevajo o reorganizaciji kmetijske proizvodnje. Verjetno čakajo na bližnjo dvajsetletnico. Kljub temu pa se la-ski delbeli in množijo, kot da za njih stabilizacija nima nobenega pomena. Stabilizacija gledana predvsem z zornega kota borbe za čim več hrane, ki pa jo lahko pridobimo le z intenzivnejšo in dobro organizirano kmetijsko proizvodnjo ter, z napredno zastavljeno kmetijsko politiko.

Kmetijska politika je sicer napredno zastavljena, a samo to.

Očitno se v občini Ljutomer, kljub ustanavljanju komisij, ne bodo tako hitro sporazumeli o reorganizaciji (pa naj si bo kakršna koli, samo da bo) kmetijstva. Očitno so nekateri stolčki predobro zabetonirani, da bi se zamajali. Ali pa je to obnem tudi priznavanje moči tistih, ki bi lahko naredili odločilen korak, ki bi sicer odmeval — pozitivno ali negativno — bi pa pripomogel k napredku?

Komisija, ki so jo ustanovili preteklo leto in ki naj bi pripravila temelje in elaborat o bodoči organiziranosti ljutomerskega kmetijstva, ni naredila ničesar — tako kot že mnoge komisije pred tem. Kdo zavlačuje? Tega ne ve nihče.

Je pa res, da bi v tem primeru lahko upravičeno uporabili stari slovenski pregovor: Kjer se pripravata dva, tretji ... V prvi svet je sicer na zadnji seji sprejel sklep, da do konca februarja komisija pripravi »vozni red« ali delovnik dela komisije, do konca leta pa naj pod nujno pride na svetlo elaborat. Vprašanje pa je, kdaj se bo pričela reorganizacija ljutomerskega kmetijstva.

Dušan Loparnik

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE
61370 LOGATEC, tel. (061) 741-333.

Epilog za lažne garancije

Mesec in pol trajajoči sodni proces je v torek dobil svoj epilog na sodišču v Murski Soboti. Sodnica Marija Gran je obrazložila odločitev senata, ki je po zaslišanju več prijetih sodnega izvedenca in po dokazih odmerilo Stefanu Kepeju avstrijskemu trgovcu, rojenemu v Pincah pri Lendavi enotno kazen 9 let, Branku Kosanoviču, komercialistu iz Zagreba 7 let in Alfredu Zarflu v predstavniku južnoameriških firm v odsotnosti 7 let.

Že od lani aprila sta Kepe in Kosanović v priporu in to jima že šteje v kazen. Vsi trije so obtoženi in obsojeni zaradi poskusa grabeža, Kepe pa še zaradi nedovoljene trgovine pri nas.

Kepe, ki lastnega premoženja skoraj nima, je štetel z našimi delovnimi organizacijami sklepati velike izdatke, posle in je v ta namen predložil lažne garancije, ki mu jih je priskrbel Zarfl. Ker je prvi izvozni posel zaradi neveljavnosti garancije propadel, mu je Kosanović poslal nove izvozne partnerje, čeprav je vedel, da so garancije lažne.

Na podlagi tega so jih obsodili, kajti če bi posel uspelo izpeljati do konca Kepe in Kosanović povzročila velike materialne škoda našim delovnim organizacijam, saj kupci niso imeli namena plačati naročeno blago. Tako je senat izdal zaporne kazni in sicer Kepe Stefanu zaradi grabeža 8 let in zaradi nedovoljene trgovine 1 leto, skupaj torej 9 let, Branku Kosanoviču prav tako 8 let in ker je že v Zagrebu obsojen v 7 let, mu je odmerjeno skupaj 13 let zapore. Alfredu Zarflu v odsotnosti naložili 7 let in izgon iz države. Prav tako Kepe po prestani kazni 5 let ne sme v Jugoslavijo. Za olajševalni okoliščini so jim šteli, da svoje nečedne posle niso dokončno realizirali in tako niso materialno škodovali našim delovnim organizacijam.

Lani manj naftnih derivatov, bo letos bolje?

Odbor za nafto in plin slovenskega združenja Slovenije se je tokrat sestel v Lendavi. Na dnevni redu sta bili dve navedeni točki, preskrba z naftnimi derivati in plinom v lanskem letu in napoved za letošnje leto ter problematika raziskav na nafto in plin v letošnjem letu. Preskrba slovenskega trga z naftnimi derivati je bila v minulemu letu slaba, pomanjkanje posameznih vrst derivatov je povzročala velike motnje v prometu, industriji, kmetijstvu in turizmu, slabo oskrbo pa so čutili tudi vsa slovenska gospodarstva. Saj jih je bilo doslej oskrbljenih z kurilnim oljem le 60 odstotkov. Proizvodnja in predelava nafte in plina v naši republiki je bila v lanskem letu manjša od načrtovane, saj je bilo proizvedeno 370 tisoč ton rafinerijskih produktov, to pa je le 64 odstotkov od načrtovanih količin. Več je bilo proizvedenega motornega bencina, manj pa kurilnega olja in sicer kar za dobrih 50 tisoč ton. Za letošnje leto so napovedali bolj optimistične. Gospodinstva bodo dobila kurilno olje do konca meseca, nekaj več mazuta pa bo tudi za tiste uporabnike, ki nimajo možnosti zamenjave goriva, vendar pa bo letos potrebno zagotoviti devize za uvoz 700 tisoč ton nafte, če želimo, da bo oskrba normalna. INA-Nafta in Petrol se bosta potrudila, da nekaj mazuta nadomestita z zemljskim plinom, tega naj bi bili deležni predvsem tisti, ki izvažajo in ki v končni fazi tudi zagotavljajo devize za uvoz nafte.

Kako pa je z raziskavami za nafto in plin? V lanskem letu je bila v Petišovcih zvrtna prva globoka vrtna, ki kaže pozitivne rezultate, vendar dela še niso končana, saj je zmanjkalo deviz za uvoz potrebnih kemikalij. Lani so bile opravljene tudi geofizične raziskave petišovskega bazena v dolžini 12 km in na osnovi teh raziskav je bila določena tudi nova lokacija za globoko vrtno, ob tem pa naj zapišemo še to, da so na tem območju tudi dokaj velike količine premoga. Letos bi bilo torej potrebno za raziskave nahajališča nafte in plina vrtati na območju oziroma seleniške antiklinalne in v petišovskem bazenu, seveda če bo za to namene dovolj sredstev. Raziskave so sicer izredno dragi, a se jim nikakor ne bi smeli odpovedati, so menili člani odbora, zato bo potrebno z dogovorom zagotoviti manjkajoča sredstva, teh pa je za ukoli 78 milijonov dinarjev. Za raziskave naj bi letos sicer porabljali kakih 350 do 400 milijonov dinarjev. Odbor za nafto in plin se je zavzel za čimprejšnji dogovor o zagotovitvi manjkajočih sredstev, da bi lahko že v prvi polovici letošnjega leta začeli s pripravi na vrtnje.

Jani D.

Za nove odnose v stanovanjskem gospodarstvu

„Tudi na področju stanovanjske izgradnje je potrebna miselna preobrazba: od besed k dejanjem, kar pomeni, da za manj denarja ne bi smelo biti manj, ampak dovolj stanovanj in ne le vrtoglavih cen kvadratnega metra nove stanovanjske površine,“ je med drugim dejal Slavko Uršič, predsednik skupščine

zvez stanovanjskih skupnosti Slovenije na minulem regijskem posvetu o nadaljnjem uresničevanju Zakona o stanovanjskem gospodarstvu v Murski Soboti. Pogoji za novo kvaliteto v odnosih je tudi namenstvo trošenje sredstev združenega dela za stanovanja in ne zastoj denarja v bankah.

Za temeljno pomursko banko to sicer ne velja, velja pa za vse štiri pomurske občine, da so tako kot druge zastale na pol poti pri prehodu na ekonomske stanarine in da imajo visoke cene kvadratnih metrov novih stanovanj. Predvsem v Murski Soboti je občutno zmanjšano zanimanje za večja stanovanja, saj jih je v novi stanovanjski soseski Lendavska-sever kar enajst neprodanih, poleg šestnajstih neveljenih stanovanj. V solidarnostnih pa kljub preteku petih let bivanja še vedno vztrajajo družine, ki z nizkimi družinskimi proračuni očitno nimajo možnosti, da bi si same rešile stanovanjski problem, tako tudi mlade družine, ki bodo v sedanjih zaostrenih gospodarskih pogojih težko privarčevale dovolj sredstev za nakup svojega stanovanja. Zato obstoječim hišam rastejo prizidki, pa tudi sicer je v svetu ob Muri največje zanimanje za individualno gradnjo. Le-ta pa bo v bodoče močno omejena zaradi novega zakona o zaščiti kmetijskih zemljišč, in bo tako v ospredju spet blokovska izgradnja.

Zaenkrat podatki pričajo drugače, saj je kljub uradni ceni 40 dinarjev za kvadratni meter parcele, bila ena 5-arska pred kratkim v pomurskem središču prodana za 820.000 dinarjev!

Ko pišemo že v številkah, kaže pripisati še eno — odstotek predvidene podražitve stanarin, ki bo v povprečju 30-odstotna, kar pogojuje potrebo po pravočasnem dogovoru o subvencijah. Kakor tudi več narediti na področju krepitve in usposabljanja hišne samouprave in svetov stanovalcev v krajevnih skupnostih ter pri delegatskih odnosih v skupščini stanovanjske skupnosti, kar je bila tema drugega dela regijskega posveta.

Brigitu Bavčar

LENDAVA

Srečanja bratstva in prijateljstva „PREGRADA 83“

Koordinacijski odbor za sodelovanje bratskih občin SR Hrvatske in Slovenije pri občinskem svetu ZS Lendava je pred nedavnim sprejel osnovni program sodelovanja pobratenih občin v okviru 22. delavskih srečanj bratstva in prijateljstva — Pregrada 83.

V okviru teh srečanj bodo v lendavski občini gostovale rezervne vojaške starešine pobratenih občin, folklorna skupina iz občine Varaždin, kulturna skupina iz Krapine in tamburaški orkester iz Murskega Središča. Iz lendavske občine pa se bodo srečali in priredili v sosednji Hrvaški in drugih občinah udeležili: kulturna skupina iz Turnišča bo sodelovala na prireditvi v Hlebinah v občini Koprivnica, v občini Pregrada pa bodo sodelovali citraši iz Genterovec. Tam bo tudi oblikovana mladinska delovna brigada pobratenih občin, v kateri bo sodelovalo tudi 5 mladincev iz lendavske občine. Predstavniki lendavske občine se bodo udeležili tudi okrogle mize na temo: Gospodarsko sodelovanje bratskih občin SRH in SRS. V občini Slovenska Bistrica bodo na temovanju ribičev v športnem ribolovu sodelovali člani ribiške družine, Lendava, tu bodo tudi na posvetu štabov civilne zaščite predstavniki lendavske občine. Na 7. medrepubliki vaji enot in štabov CZ bratskih občin v občini Tezno — Maribor bodo sodelovale tudi enote iz lendavske občine. Ob 20-letnici delavskih srečanj bratstva in prijateljstva pobratenih občin pa bodo v Lendavski galeriji pripravili razstavo o tem plodnem in množičnem sodelovanju.

Jani D.

V PREMISLEK

SO ČASI „NADŠTEVILNE“ ZA NAMI

Kljub zimi se letošnje brigadirsko poletje hitro bliža, po izkušnjah iz lanskega leta, pa tudi že kakšnega leta prej, včasih še prehitro. Pomurska mladina, posebej še občinski organizaciji v Lendavi in Gornji Radgoni, sta lansko bitko za mladinsko prostovoljno delo izbojevali s hudimi ranami. Bo letos bolje?

Bo, če bo akcija v vseh okoljih dela in življenja mlade generacije, posebej pa še v občinskih vodstvih pravilno in seveda pravočasno stekla. Prve korake v tem ubirajo prav te dni, saj je evidentiranje brigadirjev že steklo. Lani so velik del krivde zaradi premalega števila brigadirjev kasneje ugotavljali prav zaradi napak storjenih v tem pomembnem obdobju. To še posebej velja za mlade v združenem delu — velikokrat tudi zaradi neupoštevanja samoupravnega sporazuma o mladinskem prostovoljnem delu s strani posameznih delovnih organizacij, povsem pa so odpovedali študenti.

Jih bomo letos znali pritegniti v brigadirsko vrsto? Z dobro zastavljeno in predvsem vodeno akcijo da. Ob tem, denimo, da bo letos

uspešen „lov na brigadirje“, pa se samo od sebe poraja nič manj pomembno vprašanje. Kakšne brigadirje bomo pridobili? Ali tiste, ki si zares želijo sodelovati na delovnih akcijah, ki so že desetletja kovačnica bratstva in prijateljstva naših narodov in narodnosti, kjer se spletajo nemalokrat prave življenjske vezi, tiste, ki so voljni zares pošteno zaslužiti rokave in tudi na ta način prispevati svoj delež k stabilizacijskim tokovom, se v času brigadirskega dela še dodatno angažirati v interesnih dejavnostih — ali pa tudi tiste, ki so jim trije tedni brigadirskega življenja možnost za izrabo dodatnega plačnega dopusta in le prijetna zabava? O tem je potrebno razmišljati že danes in se nenazadnje o kandidatih posvetovati tudi v njihovih osnovnih organizacijah.

Pa še na nekaj je potrebno že danes opozoriti, čeprav se v regiji o tem lahko „potrkamo po prsih“. Prekaljeni brigadirji, pa tudi drugi ugotavljajo, da organizacija mladinskih prostovoljnih delovnih akcij, posebej še na republiški ravni peša iz leta v leto. In lani je že marsikje bila zares pičila. Kot da imajo

to na nekaterih območjih za nekakšno postransko zadevo.

Na vse to in še na marsikaj so opozorili tudi delegati na lanskem mladinskem republiškem kongresu. Kako uresničujemo sklepe, bo pokazalo brigadirsko poletje. Kot pribito pa je, da če ne bomo znali odpraviti slabosti, bodo časi „nadštevila“ zares za nami.

V. Paveo

Izgubljenih 319 delovnih let

Do te vsote so prišli na radgonski občinski zdravstveni skupnosti, ko so se šteli vse izgubljene delovne dni, ki so lani nastali v občini zaradi delovnih nezdov, boleznih, nege družinskih članov in skrajšane delovnega časa v tozdihih in delovnih skupnostih.

Na prvi pogled je to precej, vendar velja omeniti, da je ta 5 lani 4,17-odstotna odsotnost z dela še pod republičkim povprečjem, zato pa nad regijskim. Sicer pa od leta 1979 venomer upada.

Kljub temu pa se povečujejo sredstva za nadomestila. Izguba do 30 delovnih dni gre v breme delovnih organizacij, vse nad to mejo pa v breme občinske zdravstvene skupnosti. Prve so kot nadomestilo osebnih dohodkov izplačale lani 18.391.393,35 dinarjev, druga pa 12.942.794,95 dinarjev, oziroma skupaj 33.733.646,30 dinarjev.

vp

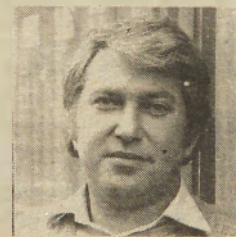
mala anketa

IZOBRAŽEVANJE ZA SLEHERNO SITUACIJO

V Pomurju so zadnje čase zares razvejane oblike raznega idejnopolitičnega in delegatskega usposabljanja delovnih ljudi in občanov. V vseh občinah si še posebej prizadevajo, da bi se sleherni posameznik iz organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in drugod še bolj kot doslej idejnopolitično izobraževal in usposabljal za prevzem odgovornih funkcij v družbi. Zato so se te nadvse odgovorne naloge nadvse resno lotili ne le v družbenopolitičnih organizacijah, ampak tudi v celotnem skupščinskem sistemu. Mnenja anketirancev potrjujejo upravičenost takšnih izobraževalnih oblik na raznih nivojih.

ANGELA KARAS, KZ Panonka Murska Sobotica: V delovni organizaciji so me določili za slušateljico seminarja teorije in prakse marksizma, ki traja tri mesece. Odločitev zame je padla tudi zato, ker so težnje, da bi se izobraževali predvsem mladi kadri. Lahko rečem, da sem po treh tednih predavanj s to obliko idejnopolitičnega usposabljanja zelo zadovoljna. Veliko sem pridobila zlasti pri predmetu filozofija, ker prej tega nisem imela priložnosti poslušati. Tudi predavanja so mi všeč, ker se povezujejo z današnjimi razmerami, še posebej pri politični ekonomiji in ekonomiki. Vse to mi bo dobra osnova za delo v praksi.

BRANKO POVODEN, SDK Murska Sobotica: Obiskoval sem občinsko sindikalno politično šolo, ki je nedvomno dobrodošel način usmerjanja sindikalnih delavcev za delo v sindikalnih organizacijah. Zato mislim, da bi velik del teh predavanj lahko opravili tudi med delavci samimi, ki jim mora biti izobraževanje sestavni del njihovega delovnega procesa. To bi po mojem mnenju morala biti stalna praksa v vseh delovnih kolektivih, ker je zelo pomembno, da delavca razen z ustvarjanjem življenjskih dobrin in dohodka podrobneje izobražujemo tudi v duhu časa, v katerem živi. Želel pa bi edino, da bi v tej šoli v prihodnje dobili več praktičnih napotkov za konkretno delo.

JOŽE JELEN, Lendava: Samoupravljanje na vseh nivojih danes zahteva več znanja, ki si ga lahko delegati pridobijo na vsakoletnem delegatskem izobraževanju. To izobraževanje se je v občini že začelo, potrebno pa bi ga bilo še bolj konkretizirati. Če naj delegat sprejema pomembne odločitve v samoupravnih organih in zborih skupščin ter samoupravnih interesnih skupnostih, mora biti za to vloga usposobljen. Izobraževanju je torej potrebno nameniti več pozornosti, pa naj gre za izobraževanje sindikalnih delavcev v ZK ali izobraževanje delegatov. V INA-Nafti imamo dobro razvejano izobraževanje, ki nam vsem pomaga pri boljšem delovanju samoupravnih organov.

MILAN RUBIN, slušatelj občinske politične šole G. Radgona: S programom šole in njegovim izvajanjem sem zadovoljen, saj je prilagojen slušateljem. Izhajam iz proizvodnje, OO ZK v tozd Elektrika in elektromehanika Gorenje Elrad. Po vsakem predavanju se o vsem pogovorimo, izmenjamo poglede. Mislim, da je to prava pot, da razčistimo vse dileme prakse in poenotimo stališča. Doslej sem bil že na dveh usposabljanjih, vendar niso bila tako dobro pripravljena. Program smo dobili že vnaprej, tako da se za vsako temo že sam pripravim. Kljub temu da šola traja po 4 ure trikrat na teden popoldne, zame ni prenaporno.

MARJAN POTOČNIK, Ljutomer: Program občinske sindikalne šole v Ljutomeru je dobro zastavljen, predvsem zato, ker je ta politična šola združena. Komunisti in sindikati imamo skupna predavanja in v diskusiji si izmenjamo izkušnje, katere že imamo iz dela. Takšna oblika pa je po moje resnično najprimernejša. Sodelovanje, kot ga imamo sedaj, lahko tudi pozneje uveljavljamo v delovnih organizacijah, pri delu in povsod tam, kjer delujemo. Predavanja in program šole so zelo kvalitetno sestavljeni, tako da menim, da bomo vsi pridobili. Menim, da bi se po takšnem povezovanju lahko zgledovali tudi drugod.

TEŽAVEN POLOŽAJ TOZD LESNA PREDELAVA PLATANA V PRIMEŽU IZGUB IN PREVELIKE ZADOLŽENOSTI

V primežu izgub in prevelike zadolženosti

Pomanjkanje lastnih obratnih sredstev in nenormalno visoke obresti, kar onemogoča normalno proizvodnjo, so ob izgubah največji problem, s katerim se trenutno ubada blizu stoletni kolektiv delavcev Lesne predelava DO Platana v Murski Soboti. Tako znaša del dohodka za obresti že več kot 8,19 milijona dinarjev, kar je v primerjavi z letom 1981 celo 45-odstotno povečanje oziroma 58 odstotkov nad planskimi predvidevanji. Kljub določenim pozitivnim premikom v organizaciji dela, izkoriščanju delovnega časa, produktivnosti in ekonomičnosti dela pa so se izgube v lanskem letu povežale na nekaj čez 5,33 milijona dinarjev.

S to informacijo so se na zadnji seji soočili tudi člani izvršnega sveta skupščine občine v Murski

Soboti. Velika zadolženost TOZD Lesna predelava, ponovni dvig obrestne mere na 30 odstotkov in siceršnji zaostreni pogoji gospodarjenja vlivajo dvom v trajnejše uspešno gospodarjenje. Zgovoren je podatek, po katerem kljub pokrpanju izgube po zaključnem računu za leto 1982 v sanacijskem postopku ni pričakovati, da bi tozdz v svojem poslovanju ustvaril toliko akumulacije, da bi lahko odplačal vse anuitete in obresti. Z naročili pa imajo zagotovljena dela do konca prvega polletja letošnjega leta, zlasti še s serijsko proizvodnjo polken, kjer so našli perspektivnega partnerja v KLI iz Logatca. Ob upadanju konjunktura pa so slabše povezani s SOZD Slovenijales in TOZD Ledava znotraj delovne organizacije Platana, izjavili pa so se tudi nekateri poskusi povezovanja v lesni in gradbeni stroki.

Milan Jerše

DOMAČA PAMET - KJE SI?

Verjetno se vam je že posvetilo, kam merimo s tem našim „iskanjem domače pameti“. Tja namreč, kjer se še da kaj „prišparati“ in zlasti tja, kjer je treba le ščepec soli v glavi, nekaj srčnosti in volje, pa je mogoče malone gore premikati. Če se že toliko trkamo po prsih in prise-gamo na pridnost, delavoljnost, okretnost, ni zlomek, da ne bi česa takega „pogrnili“, kar bi nas tu pa tam potegnilo iz poprečnosti ali morda celo vege-tiranja, da ne rečemo nazadova-nja. Samoumevno je, da se vam (nam!) pod noge zapletajo nevo-ščljivost, togost, familiarnost, ponekod celo naivna bojazen pred novatorstvom, kar vse že zdaleč ne pomeni, da bi meni nič tebi nič vrgli puško v koruzo. Kje pa!

V pokrajini ob Muri premo-remo bistrice in prebrisane glave, o čemer priča zgodovina in veliko nam je do tega, da se v teh preizkušnji polnih časih prika-žejo na plano. Nič hudega, če je kakšna „stvarca“ nastala med „fušem“ ali „šušmarijo“, saj — roko na srce! — vsi pomalem „šušmarimo“, le da smo pri tem ubrani na različne „štimunge“. Električarji, mehaniki, vodo-vodari, šivilje, strugarji, klepar-ji, obrtniki taki in drugačni in

sploh vsi, ki imate količkaj novatorske žilice, korajža velja! Tu smo, pripravljeni, da se seznanimo z vami in vašimi proizvodi, le pišite nam ali nas pokličite. Pridemo tudi na dom. Sicer pa, kot smo že prejšnjikrat zapisali: prižgali smo inovator-sko svečko, radi pa bi, da bi na koncu leta zagorela prava žarni-ca.

Pri vsem tem smo si zagotovili pomoč strokovno podkovanih ljudi iz območje zbornice, raziskovalnih skupnosti, razvoj-nih oddelkov iz organizacij združenega dela in drugod. Ti nam bodo tudi pomagali, ko bo šlo za to, komu in za kaj dati priznanje ali nagrado. Naj vam za zdaj izdamo le osnovno vo-dilo: čim več vas bo, tem več bo priznanj in nagrad. Ostala „pra-vila igre“ vam razkrijemo, ko bomo dobili prve „signale s terena“. Za danes pa smo se odločili, da vam postržemo z odločki iz preteklosti. Nam-nen je namreč, da sočasno s iskanjem domače pameti opom-nimo in spomnimo na naše domače danosti — sicer že par-krat, a ne dovolj celovito predstavljene — ali, kot jim radi pravijo gospodarstveniki, kom-parativne prednosti.

MRTEV KAPITAL ALI

Danosti iz Dravske banovine

„... Razvoj industrije v dravski banovini je zasnovan na treh zdravih naravnih predpogojih, in sicer: velike vodne sile, najdišča premoga in drugih rudninskih surovin, ugodna pro-metna lega ter delavno prebivalstvo.“

Srez Lendava: »Rudnih zakladov naše ozemlje nima, pač pa nahajamo takoj onstran Mure premogovnik Pekle-nico (lignit) in vzhodno od tega kraja kameno olje in kameno sol v globini čez 1000 metrov.«

Srez Ljutomer: »Tudi pliocenski prod in glina se na-hajata v veliki množini, zlasti v gričevju jugozahodno in zahodno od Ljutomerja. Na vzhodni strani prevladujejo pliocenske kongerjske plasti. V teh se nahaja premog, kakor ga najdemo v bližnji Štrigovi, Preski in Rincetovi grabi. Raziskano je, da se najbrž vleče v veliki globini čez 1500 metrov debel solni obok in tudi kameno olje. Pri vrtnanju na kameno olje so prišli v Vučkovcih na vzhodni meji sreza na topele vrelce in na metan. Med Lokavci in Radenci ob Muri, pa tudi ponekod ob Ščavnici, izvirajo na mnogih mestih dobre slatine.«

Srez Murska Sobota: »Ves srez pošilja vodo v Muro. Toda direktno v njo vteka tu samo Kučnica in Mokoš, ki pa spotoma ne sprejmeta niti enega omembe vrednega potoka. Vse ostalo vodovje zbirajo Ledava, njen pritok Kobiljanski potok ter Velika in Mala Krka. Ledava izvira že v Avstriji in dobiva večino potokov z leve strani. Večji so: Lukaj, Grački potok, Bodonski potok, Mačkovski potok, Martjanski potok in Lipnica; Kobiljanski potok zbira tu svoje izvirmice; Velika in Mala Krka tečeta na vzhodu v Madjarsko, kjer se kmalu združita v Krko, ki se obenem z Ledavo ob naši državni meji izteka v Muro. Razen deroče Mure, ki ob visoki vodi rada ruši bregove, so vse ostale vode skromni potoki, ki se poleti večidel skoraj čisto posuše. To pa velja tudi za Ledavo, ki pa utegne ob daljšem deževju silno narasti in poplavi okolno ozemlje (leta 1925 je bila vsa Murska Sobota pod vodo). Srez spada med naše najbolj revne predele, kajti poljski pridelek komaj zadošča za dom. Gozdovi nudijo le slabši les, ki se porabi doma ali prodaja kvečjemu kot kurivo v bližnjo okolico. Nekaj se vnovči le s prodajo živine, zlasti svinj in perutnine, pa jajc in jabolč. Vse druge gospodarske panoge so dejansko brez pomena. Za razmah večje industrije ni pogojev, ker manjkajo potrebne vodne sile, rude in suro-vine. Edina ruda je lignitski premog, ki nastopa v malem obsegu pri Mačkovcih v ondodnih pliocenskih slojih, a ga ne izkoriščajo. Na več mestih prihajajo na dan slatinski vrelci. Pri Petanjcih dobivajo dobro petanjsko slatino, ki jo razpe-čavajo po vsem Prekmurju in jo izvažajo tudi na Madjarsko. Stara lončarska obrt stalno nazaduje...«

P. S.: To je nekaj »paberkov« iz zajetnega Krajevnega leksikona Dravske banovine iz leta 1937. V njem sicer na-jdemo podrobnejšo razčlenbo gospodarskih panog na ob-močajih posameznih »srezov« (tj. približno današnja občina) in nekatere druge značilnosti. Da bomo nazornejši, naj vam v tej zvezi predstavimo, kako je na primer opisan premogo-vnik Presika pri Ljutomeru.

»Podjetje je mlajšega datuma in ga je leta 1926 usta-novila njegova sedanja lastnica gospa Watzlawek Amalija. Pridobiva rujav premog s ca 4.800 do 5.000 kalorijami. Podjetje ni strojno urejeno, ker mu radi zadostne množine premoga v horizontalnih plasteh to zaenkrat še ni nujno potrebno. V premogovniku je zaposlenih ca 25 delavcev iz okolice. Vsa produkcija se plasira momentano samo v na-jbližjo okolico.«

V leksikonu najdemo tudi zapise o gornjeradgonskem občinskem opekarniškem podjetju v Črešnjevcih in Borecih, opekarnah v Lukavcih, Križevcih, Puconcih in Kobilju pri Lendavi. Obširno je predstavljeno zdravilišče »Slatina Ra-denci« in »Petanjska Slatina«, vendar o vsem tem nekaj več v prihodnjih zapisih.

Branko ŽUNEČ

Postavljeni pred dejstva

Na rob konferencam ZK

„Naši ideali, za katere se boju-jemo, niso nikakršna religija. Komunisti nismo misijonarji, ki bi ljudem obljubljali raj na zem-lji, a tudi nismo kompromisarji, ki bi se priklanjali vsakemu inte-resu. Ne živimo torej v nekakšni mistiki ali religiozni zamakne-nosti. Vemo, kaj hočemo, ne ustrašimo se nepričakovanih ovir in tudi nismo imuni pred zmota-mi, prek katerih pa se prebijamo do novih spoznanj in izkušenj. Ne vdajamo se pesimizmu, a tudi ne lakramo stvarnosti. Resnici pogledamo v oči, če je še tako bridka. Vemo, da nastajajo po-leg glavnega družbenega toka tu-di stranski, mrtvi, gnili rokavi, ki jih moramo ob pravem času

šlo do poglobljenih razčlemb, ki bodo strnjene na ravni občinskih komitejev. V Murski Soboti so se v ta namen dokaj podvzivali in na voljo nam je gradivo Delna oca-na iz razprav v osnovnih organi-zacijah ZK o aktualnih vpraša-njih in nalogah pri utrjevanju idejne in akcijske usposobljenosti in organiziranosti ZKS. Gre namreč za to, da so marsikje konferenco združili z razpravo o pripravah na bližnjo sesto sejo CK ZKS, ki bo preverila idejno enotnost, organizacijsko moč in akcijsko učinkovitost komuni-stov.

Večina osnovnih organizacij ocenjuje, da še vedno delajo pre-več forumsko. Na sestankih se

„Sestankarska“ revolucionarnost

»Na sestankih osnovne organizacije smo sprejeli različna, treba je reči dobra stališča, dobre opredelitve, ki pa jih nismo znali ali nismo hoteli ali jih nismo upali prenesti v samoupravne organe, sindikat ali na zbor delavcev. V preteklem obdobju so se dogajale v naši temeljni organizaciji čudne stvari, ki so dobile širše okvire. Razmere so se tako poslabšale, da so se nekateri delavci obrnili po pomoč na republiški sindikat. Razen obsod-be takega početja nismo storili skoraj nič. Danes se sprašujemo: kaj so ti posamezniki ali skupina, ki stoji za njimi, hoteli? Kaj zagovarjajo? Tega še danes ne vemo, vemo pa, da so s svojim početjem blatili kolektiv in posamezne odgovorne delavce v temeljni organizaciji.«

Tako je med drugim zapisano v obširnem poročilu, bolje rečeno analizi o razmerah v Certusovi temeljni organizaciji Avtobusni promet v Murski Soboti, ki so jo na letni programski konferenci prebrali in pretresali komunisti 23-članske — to je 10 odstotkov vseh zaposlenih — osnovne organizacije ZKS. Za osvežitev spomina naj zapišemo, da gre za kolektiv, v katerem se že dalj časa vlečejo hudo načeti medsebojni odnosi, ki posledično vplivajo na odgovornost in delovno disciplino, k sreči pa ne toliko na gospodarjenje. Vendar se to ne more vleči v nedogled. Samo dvoje je mogoče: ali prelom (večkrat se je omenjal ukrep družbenega varstva) ali pobojanje oziroma strnitev vrst, v kar pa — poznavajoč razmere — le malo verjamemo.

Ob vsem tem čudi dejstvo, da se je osnovna organizacija ZKS v Certusovem tozdu Avtobusni promet v Murski Soboti v dobrem letu sestala kar 15-krat, pa vendar ji položaja ne uspe obvladati, kot ne ostalim, se pravi samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam. Ali bi smeli po tem sklepati, da gre zgolj za »sestankarsko« revolucionarnost? Na programski konferenci so dali pritrdilen odgovor, to pa je bilo v bistvu tudi vse.

odrezati, ker bi nam sicer omtvili poglavitni družbeni tok. Vselej smo kritični do stvar-nosti, ker izhajamo iz spoznanja, da je revolucija nepopolna in jo moramo zato stalno izpopolnje-vati. Bili bi samomorilci, če bi si domišljali, da je revolucija kon-čana in da si lahko dovolimo po-čitek.

Naša revolucionarnost se konča na sestanku, je najpogostejša od presoj, izrečenih ali zapisanih na letnih programskih konferencah osnovnih organizacij ZKS v Po-murju. S tega vidika gre tudi je-mati uvodni navedek Franca Se-tince iz študije Kaj hočemo?, star sicer že dobrih šest let, a za-to živ in močan iziziv: »Najširši časom in razmeram.

„MI SMO PREMAJHNI...“ V večini od 325 organizacij ZKS v regiji, ki vključujejo na-tanko 4704 komuniste, so konfe-rence že sklenili in čez čas bo pri-

sicer znajo dogovarjati, razprav-ljati, kritizirati, iskati rešitve o določenih odprtih vprašanjih iz okolja delovanja, žal pa prerediti iz take solidne obdelave pro-brema nastane tudi dogovor za akcijo in mobilizacijo še drugih subjektivnih sil, delavcev in ob-čanov. Kot ena poglavitnih hib se kaže dejstvo, da kasneje ne preverjajo opravljenega in se za-dovoljujejo s polovičarstvom ali izgovori, da so izvedbo določe-nih nalog zavirale objektivne oko-liščine. Ponekod se je razpasel oportunizem in ni naključje, da mnogi starejši komunisti svarijo ali opominjajo na pomen nego-vanja in razvijanja moralnega li-ka komuniste.

„Pretekla praksa, da se član ZK ni ločil ne po osebnostnih la-stnostih, delovnih navadah, ide-jnost, aktivnost, revolucionar-nost... od nečlanov, je minila. Zdaj je čas in potreba, da se bo-dijo komunisti razpoznavali med

Več usposabljanja

Konec maja lani organizirana osnovna organizacija ZKS v delovni skupnosti strokovnih služb sivoz družbenih dejavnosti občine Murska Sobota, ki šteje 17 članov ali 30 odstotkov vseh zaposlenih, je na letni konferenci ugodno ocenila delo komuni-stov. Ti so se namreč dejavno vključili v reorganizacijo strokov-nih služb, se dokaj vestno udeleževali sestankov in čutili jih je tudi v ostalih družbenopolitičnih organizacijah, društvih in krajevnih skupnostih, kjer živijo.

Ob tem so samokritično priznali, da jih čaka ves študij obveznega programa iz izobraževalne sezone 1982/83, kar jih je spodbudilo, da bodo v kratkem imenovali referenta za idejnopolitično usposabljanje.

Zatrjujejo, naj bi z reorganizacijo strokovnih služb sivoz dosegli, da bo služba cenejša, saj je odnos javnosti do službe večkrat odklonilen in jo jemlje kot nepotrebno administriranje. Poudarek so dali odnosu do dela, delovni disciplini in krepitvi medsebojnih odnosov, kakor tudi zahtevi, da se morajo komuni-sti še posebej angažirati pri dokončni izdelavi analitične ocene del in nalog. Dejstvo je namreč, da je uveljavljanje nagrajevanja po delu z začasno ocenitvijo del in nalog v preteklosti vneslo v delovno skupnost precej razburjenja in poslabšanje medsebojnih odnosov.

V zadnjem času so se razmere močno popravile, k čemur je največ pripomoglo izredno zavzetost delo po programu idejne in akcijske učinkovitosti osnovne organizacije ZKS. Akcijski program je namreč tako zastavljen, da razrešuje določene probleme, ki nastajajo po reorganizaciji strokovne službe sivoz, kajti delo mora zaživeti v polni meri.

Prav s strokovno usposobljeno službo pa morajo prispevati svoj pomemben delež k razvoju samoupravnih delegatskih odnosov v občini Murska Sobota, poroča z letne konference osnovne organizacije ZKS delovne skupnosti strokovne službe sivoz družbenih dejavnosti občine Murska Sobota MILAN P. SE.

Manj tarnanja, več akcije!

Na drugem terenu krajevne skupnosti Gornja Radgona deluje v osnovni organizaciji ZKS 34 članov, večidel upokojenecv. V letu dni so upraviteli sedem sestankov, največ pa se ukvarjali s pripravami na volitve in kongres ZKS, ob tem pa še izvedli: problemsko konferenco, razpravo o predlaganih kandidatih za sestavo ob-činskega komiteja ZKS in o delegatih za 9. kongres ZKS, evi-dentiranje slušateljev politične šole CK ZKS, razprave o proble-matiki mladih, delovanju krajevne samouprave in poslovanju krajevne skupnosti. Program jim je uspelo malone v celoti izpe-ljati, razen na področju idejnopolitičnega usposabljanja, kjer naj bi se dobili s komunisti prvega terena krajevne skupnosti.

Pravkar tudi sorošujejo problematiko TVD Partizan in dra-mijo komiteja za SLO in družbeno samozaščito v krajevni skupnosti. Pri uveljavljanju delegatskih odnosov se še čutijo osamljene in — kot je bilo rečeno na letni programski konferenci — več se bo treba ukvarjati s krajevno samoupravo. Menijo, da bi bilo treba za vso krajevno skupnost Gornja Radgona ustanoviti svet ZKS. Sicer pa je bila rečena nit razprave: ne tarnajmo, temveč pojdemo v akcijo! Da mislijo resno, govori dejstvo, da so — zaradi izostankov s sestankov in neaktivnosti — izključili enega od članov ZKS, poroča VLADO PAVEO.

množico delavcev in obča-nov...»

Ko v nekaterih organizacijah razčlenjujejo razmere v lastnih vrstah in okoljih, kaj hitro in ra-di zapadejo ocenjevanju razmer na „vrhu“. Pravijo: „Mi bi že storili to in to, če bi to storili za zgled tudi ljudje na pomembnej-ših družbenih funkcijah.“ Svojo domnevno nemoč in majhnost izražajo z vprašanjem: „Kaj pa sploh lahko storimo mi, ki smo v tako majhni delovni organizaciji in naš glas ne more spremeniti ničesar?“

Občinski komitej ZKS v Murski Soboti ugotavlja, da je 20 od-stotkov manjših osnovnih organi-zacij (od 3 do 10 članov) pravi-lo-ma manj aktivnih v svojem okolju in da svoje delo stapljajo z delom drugih družbenopoliti-čnih organizacij, recimo sindika-tom, razen nekaterih izjem. Blizu 80 odstotkov večjih osnovnih or-

ZKS, kjer se — po besedah izvr-šnega sekretarja Stefana Soša — osnovne organizacije niso poda-jale v poglobljene analize, s tem pa se izognile lastnim težavam in pomanjkljivostim. Te so najraje videle pri „sosedih“. Ponekod je še navzoče ukvarjanje z vsebino dela (kaj delati?), dosti je bilo jadikovanja, skoroda povsod pa jim je uspelo hkrati s program-skimi konferencami izvesti tudi javne razprave o pripravah na sesto sejo CK ZKS. Naj ob tem omenimo kritiko upokojenecv iz krajevne skupnosti Lendava, ki se čutijo v teh zaostrenih razme-rah potisnjeni na obrobje družbenega dogajanja. (Najbrže bi lendavsko izkušnjo lahko mirno posplošili na omejeni del naše populacije sploh!). Ljuto-merski komitej ZKS je dal pobu-do za zamenjavo treh sekretarjev osnovnih organizacij, spričo ne-dela kajpada. Kot ugotavlja sek-

Mačehovski odnosi

Osnovna organizacija ZKS v ljutomerskem tozdu Tovarna pohištva delovne organizacije Marles šteje 14 članov, na letni konferenci pa so komunisti — vseh zaposlenih v tozdu je 272 — največ časa odmerili samokritični analizi referenduma o združi-tvi in delitvi sredstev za osebne dohodke, še posebej pa odnosom z matično delovno organizacijo Marles. Glede spodletelega referenduma so priznali, da so se v pripravah nanj bolj ukvarjali z razlago pomembnosti in upravičenosti združitve lesarjev v občini, manj pa s političnim delom v pripravah nanj. Kritično so tudi ugotovili, da vodstveni delavci vse premalo upoštevajo predloge in pripombe, ki jih posreduje osnovna organizacija ZKS.

Ob vsem tem se komunisti in sploh vsi zaposleni čutijo prešibko povezani z delovno organizacijo Marles; dejali so celo, da ima matični kolektiv do njih mačehovski odnos, kar se kaže med drugim tudi pri delitvi sredstev za osebne dohodke. Osebnih dohodkov so namreč v tozdu Tovarna pohištva Ljutomer med najnižjimi v celotnem Marlesu, kar je sekretar podkreplil z nekaj številčnimi podatki.

V razpravi se je izkazalo, da prav v omenjenem tičijo pogla-vitni vzroki za nezadovoljstvo med delavci in s tem povezano nedisciplino. Mačehovski odnos delovne organizacije do tozda je tudi kriv, da Marlesovi lesarji v Ljutomeru ne dosegajo izvoznih načrtov in predvidenih rezultatov gospodarjenja.

Prej formalno kot ne so ob koncu razprave sklenili, da si bodo prizadevali za »večjo enakost« med tozdi pod streho Marlesa, gospodarnejšo izrabo delovnega časa, sploh boljše gospodarjenje in še marsikaj. Da res formalno, si upamo trditi zato, ker je odgovor na vprašanje kako?, ostal nedorečen, je z letne konference osnovne organizacije ZKS v ljutomerskem tozdu Tovarna pohištva delovne organizacije Marles zapisal DUŠAN LOPARNIK.

ganizacij (nad 10 članov) je dejavnost in njihovo delo se pozna v vsem gospodarskem in političnem življenju okolice, v kateri delujejo. Seveda so tudi to izjeme. Sploh pa je znatnej-ša mobilizacijska sposobnost in aktivnost zaznavana v osnovnih organizacijah ZKS v gospodarstvu, nato v krajevnih skupno-stih in šele nazadnje na področju negospodarstva.

DVOJNOST, KI SLABI

Čeprav so se v radgonskem ko-miteju ZKS ravnali v duhu statu-tarnega določila — „v krajevni skupnosti, kjer ni osnovne orga-nizacije ali pa je potrebno os-novno organizacijo okrepiti, lah-ko občinska konferenca poveže člane, ki bi bili sicer povezani drugod“ — se jim to ni obneslo. Ali — kot je dejal na razširjeni seji medobčinskega sveta ZKS za Pomurje izvršni sekretar ko-miteja ZKS v Gornji Radgoni Karel Cizi — še določanje: „Mi smo komuniste premeščali iz os-novnih organizacij v delovnih kolektivih v krajevne skupnosti, da bi jim seveda pomagali, a dejansko nismo nič dosegli.“

S podobno dvojnostjo se so-očajo v lendavskem komiteju

retar Jože Vidovič bi morali imeti za sekretarje poseben program usposabljanja in izobraževanja. Nekateri osnovne organizacije bi morali celo poučiti, kako naj pre-jejo in vodijo zapisnike, še ve-č, navodila za pisanje zapisnika bi bili primorani objaviti v Infor-matorju občinskega komiteja.

NE KOT POZIV V PRAZNO

Naj ponovimo — kot nekaj poskus sklepa — že zadnjič napi-sano: razmer se z melanholijo ali sekanjem glav ne dá spreminjati, a tudi ne z epruveto (se pravi ovinkarjenjem ali takiranjem) ali lekarniško tehniko (torej iskan-jem diake v jajcu). Prav na-ber: zdaj in tu se bolj kot kaku-koli prej ostrita vprašanja idejnopolitičnega opredeljevanja in pronicljive razčlenbe, da bi bili ko so nastalemu položaju.

V prihodnjih dneh se bodo ma-rali komunisti spopasti z na-mani tremi, sila zahtevnimi na-gami: predelati bo treba dolo-čno program gospodarske or-bilizacije z vsemi spremljajo-čimi programi Kraigherjeve komisije, metode delovanja zveze komu-nistov in program ter statuta ZKS in ZKI.

Z dopisniki prijavil: Branko ŽUNEČ

O POMURSKI ARHEOLOGIJ

Čas, meseci in leta tečejo tiho in neopazno mimo nas. Sele kadar se zamislimo in se ozremo nazaj na prehojeno pot, se zavemo, kako hitro minevajo nepovratni dnevi, leta, cela obdobja našega življenja. Podrobnosti se izbrisajo in izginjajo v mraku davnine, ostanejo le blodi spomini, bežni zapisi in tudi materialne ostaline, ki so priče človekovega bivanja in njegovih prizadevanj v tisočletnem razvoju. In kadar koli pride arheolog do mesta, ki kaže sledove človekovega bivanja tisočletja pred nami se mu zazdi, da je naselje — nekoč polno življenja — kakor razbita ladja v morju, njeni jambori so se izgubili, njeno ime je izginilo, njeno moštvo se je potopilo in nihče nam ne ve povedati, od kod je prišla, čigava je bila, kako dolgo je bila na poti, zakaj se je potopila.

Pred časom sem večkrat prav v kulturnih obzorjih Vestnika pisala, seznanjala in opozarjala bralce na dame ostaline preteklosti, ki jih skriva pomurska zemlja. Želela sem, da bi arheološka veda (kot kulturna in raziskovalna dejavnost) dobila svoje stalno mesto med kulturnimi dobrinami, da bi iz globoke anonimnosti stopila na površje, da bi lahko vsakdo, ki bi to le želel črpal iz nje tisto vrednoto in lepoto, ki jo ta veda nosi v sebi. Ne smemo pozabiti, da so arheološke najdbe, najdene pri raziskovanju neizbrisni dokaz človekovega bivanja in ustvarjanja v preteklosti, v nas budo spomine na sposobne ustvarjalce, ki so pred tisočletji živeli tudi na pomurski zemlji. Izpovedna moč najdenih kulturnih ostalin (pa čeprav je to samo razlomljen vrč) je včasih zelo velika, le prisluhniti jim je treba, s srcem in razumom.

Ne bo odveč, da v času ko praznujemo praznik kulture spregovorim tudi o vse večjem razmahu arheološke vede, ki je prav v

dobna naselbina v Safarskem, bronzastodobna naselbina v Dolnjem Lakošu in naselbina iz kulture žarnih grobišč v Gornji Radgoni. Zaradi preobsežnosti takih raziskovalnih projektov je najdišče v Gornji Radgoni v tem srednjoročnem načrtu odpadlo, za raziskovanje v Dolnjem Lakošu pa se je Pokrajinskemu muzeju priključil Inštitut za arheologijo pri znanstvenoraziskovalnem centru SAZU iz Ljubljane, ki ima na razpolago vso potrebno tehnično opremo in tehnično strokovno osebo. Raziskovanje v Safarskem opravlja Pokrajinski muzej v celoti sam, je pa s to nalogo priključen projektu Raziskovanje neolita in eneolita Slovenije, katerega nosilec je Filozofska fakulteta — PZE za arheologijo. Pri tem velja poudariti, da je raziskovalna naloga v Dolnjem Lakošu prioritetenega pomena v republiškem merilu in sodi tako po financiranju kot po svoji obsežnosti med najboljše raziskovanja v Sloveniji. Cilj arheološkega raziskovanja v Dolnjem Lakošu in v Safarskem je, da

SREČANJA S POTRČEM

Pretekli teden je bil v Pomurju v gosteh znani slovenski pisatelj in dramatik Ivan Potrč. V sredo popoldne se je udeležil odprtja razstave v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti, kjer so ob njegovem visokem življenjskem jubileju — 70-letnici in 50-letnici umetniškega ustvarjanja pripravili razstavo njegovih del, z njo pa počastili tudi slovenski kulturni praznik. Ob tej priložnosti je vodja knjižnice predstavil gosta kot enega najpomembnejših slovenskih pisateljev in dramatikov, ki je svoje umetniške vrhove dosegel v nekaterih novelah, v romanu Na kmetih in v dramski trilogiji o Kreflih.

»Po moje je tisto, kar je v njegovi umetnosti najbolj vredno, predvsem dvojje: prvič, kar najbolj resnično, torej realistično, na nekaterih mestih kar naturalistično, umetniško ustrezno slikanje in oblikovanje družbenega dogajanja in vsebinskih stisk ljudi v pisčevi pokrajini. In

Znani slovenski ljudski pisatelj in dramatik Ivan Potrč med zaposlenimi v Muri.

drugič skrb za jezik oziroma za prikazovanje dejanj in dogodkov v zgradbi, ritmu in metaforiki vzhodnještajerske kmečke govornice. Je dejal Jože Vugrinec, ki je vodil pogovor s pisateljem v Murinem tozdu perilo. Tam so mu pripravili pristrčen sprejem, zapela sta Marta in Šandor ob spremljavi harmonike Marije Rituper. Ivan Potrč pa je odgovarjal na zastavljena vprašanja. Predvsem se je razgovoril o svoji mladosti, otroški izkušnji v brenti iz katere je kupal v svet in dedkovi knjižnici, kjer se je prvič soočil s knjigo, to pa je imelo posledico, da je prijel za pero.

Duhovito je pripomnil, da se mu ni zdelo potrebno, da bi se pisanja o domačem kmetu šel učiti v Pariz, kakor tudi da

vprašanja našega kmeta nismo zadovoljivo rešili in da mu bo mlada generacija morala dati ustrezen podarek.

Za samoupravljalca je menil, da je le-ta lahko le razgledan in kulturni človek. Pri tem je izpostavil pomen knjig in prisotnim Murinim delavkam priporočil, naj posegajo po knjigi — ne vsaki, ampak dobri.

Slovesnost v Perilu je bila sklenjena z otvoritvijo pete knjižnice v Muri, ob tej priložnosti pa so knjižničarke za svoje delo prejele knjižne nagrade. Ivan Potrč je naslednji dan obiskal Lendavo, kjer se je pogovarjal z učenci tehnične srednješolskega centra, iz Pomurja pa je odšel v Ptuj.

Brigita Bavčar

PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE

VLADIMIR MOČAN

je rojen leta 1904 v Celovcu, od koder se je njegova družina preselila v Postojno, nato v Celje, kjer je celih pet let čakal na zaposlitev. Pot ga je zanesla v Prekmurje, tedanjo „Sibirijo“, kjer je na soboški gimnaziji začel orati ledino na področju glasbene kulture.

Ile pet let je lahko delal, kajti vojna vihra ga je zopet obsodila na brezposelnost, saj za slovenskega profesorja med vojno ni bilo kruha. Šele po osvoboditvi je bilo tovarišu Močanu dano, da se je z vso mladostno energijo in strokovnim znanjem lahko posvetil delu.

Ponovno je delal na soboški gimnaziji, pozneje na soboškem učiteljskem. Njegov delovni dan ni bil končan ob izteku urnika, kajti v povojnem času ni bilo odrejeno število ur, nadur in honorarjev. Delalo se je, kolikor je bilo potrebno in še mnogo več.

Kot odličen glasbeni strokovnjak in pedagog je deloval v občinskih kulturnih društvih. Vodil je pevske zbornice in seminarje, na katerih je vzgajal mlade glasbenike. Vključil se je v orkester glasbene šole, leta 1948 pa je prevzel vodstvo pevskega zbora „Štefan Kovac“ v Murski Soboti. Vodil je še pevske zbornice na Kuzmi, v Lendavi in Gradu, kamor se je vozil na vaje s kolesom. Pevski zbor „Štefan Kovac“ je pod njegovim vodstvom nastopal na mladinskih delovnih akcijah širom Jugoslavije od Brčko-Banovičev do Novega Beograda.

Vladimira Močana je dosegel velik uspeh z dekljskim pevskim zborom učiteljskega, ki je na mladinskem festivalu v Celju zasedel prvo mesto, na zveznem tekmovanju pa tretje. Z omenjenim zborom je nastopal tudi na Madžarskem.

Po odhodu v pokoj ni prenehal z delom in še danes rad, če mu dopušča zdravje, pomaga, svetuje in mlajšim nesebično razdaja svoje bogato znanje.

Irena Šavel

Zakaj tako?

Po enoletnem sklicu svet za kulturo pri občinski konferenci SZDL v Murski Soboti ni bil sklepčen, kar priča, da kulturnim vprašanjem v občini očitno namenimo premalo pozornosti, oziroma kulturne problematike ne obravnavamo s potrebno mero resnosti, čeprav je bilo pred dnevi, ob slovenskem kulturnem prazniku, slišati povsem druge besede.

Eno so besede, drugo pa dejavnost, ki bi prav v pomurskem središču morala biti živahnjša, saj slaba odzivnost kot izgovor že zdavnaj ne velja več. bb

Pestrost v izražanju

Osnovna šola s prilagojenim programom Cvetko Golar je letos gostitelj likovne kolonije, na kateri so sodelovali učenci iz vseh štirih pomurskih šol s prilagojenim programom. V četrtak je bila otvoritev razstave del, ki so jih mladi ustvarjali v dveh dneh bivanja v Ljutomeru. Ohiskali so DO Tehnostroj, okolico Ljutomeru in še kaj, nato pa svoje vtise prenesli na papir...

Otvoritev razstave so povezali tudi s kulturnim praznikom, ZKO Ljutomer pa je ob desetletnici obstoja likovne kolonije podelil vsem štirim šolam iz Pomurja priznanja za vztrajno delo na področju te umetnosti.

Po ogledu razstave pa so za okroglo mizo sedli mentorji in predstavniki nekaterih osnovnih in vseh štirih šol s prilagojenim programom, da bi ocenili likovno ustvarjanje mladih. Ugotovili so, da so kolonije prispevale k razvoju mladostnikov osebno, njihovega razumevanja kulture, saj se njihovi izdelki ne razlikujejo od izdelkov „normalnih“ otrok. Nasprotno, v nekaterih primerih so celo bolj čutni in globoki.

Razgovor pa je začel še eno vprašanje: bodočnost likovnih kolonij oziroma povezovanje osnovnih šol in šol s prilagojenim programom. Mnenje je bilo, da bi takšna povezava bila koristna, ne samo učencem iz šol s prilagojenim programom, ampak tudi ostalim. Če torej povzamemo: deseta likovna kolonija učencev osnovnih šol s prilagojenim programom je nakazala nekatere možnosti, ki imajo v prihodnosti velike možnosti za vsebinsko in likovno popestritev in obogatitev, sploh pa, če se bodo z ustvarjanjem mladih spoznali še ostali pomurci, kajti razstava bo v vseh štirih pomurskih občinah.

D. L.

Kulturni koledar

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega Kulturnega centra je na ogled razstava del akademskega slikarja Franca Vozja iz Kranja. V pokrajinski in študijski knjižnici so razstavljena dela in slike iz življenja znanega slovenskega pisatelja in dramatika Ivana Potrča ob njegovi 70-letnici in 50-letnici umetniškega ustvarjanja. Razstava bo odprta do 26. tega meseca.

LENDAVA — V Galeriji Lendava so na ogled gvaši umrlega akademskega slikarja Maksa Kavčiča, ki jih iz velike retrospektivne razstave posreduje umetnostna galerija iz Maribora.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka razstavlja likovni ljubitelj Silvo Prelog.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je odprta razstava umetniških fotografij Franja Voha iz Maribora.

Na umetniških fotografijah Franja Voha, ki razstavlja v razstavnem salonu hotela Radin v Radencih, je v ospredju kmečki človek pri delu ali v trenutku počitka. Prikazuje predvsem človeka, ki se ni mogel ali ni hotel odtrgati od svoje zemlje, ki ji je dal svoje najboljše moči in se pri tem postaral. Razstava bo na ogled do 26. tega meseca.

kinematografi

KINO LENDAVA ima 18. februarja ob 19. uri na sporedu odlični madžarski film ME-LISTO. Film je posnet po istoimenskem romanu Kausa Manna in prikazuje kariero nemškega igralca Henrika Hofgena med Tretjim Reichom. Junak karierist sodeluje s predstavniki nacizma, čeprav mu je popolnoma jasno, kakšno gibanje je. Fast ga vpelje v državno gledališče v Berlinu, kjer dokončno dobi dolgo pričakovano vlogo Melista v Goethejevem Faustu. Predstava sodi v izbor filmskega gledališča, kar si z nagrado za scenarij v Cannesu in nagrado mednarodne kritike (FIPRESCI) ovenčani film prav gotovo zasluži.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA V PRODAJALNI DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so POEZIJE DR. FRANCETA PREŠERNA (Prešernova družba), Tone Seliškar DEKLICA Z JUNAŠKIM SRCEM (Mladinska knjiga) in Jaroslav Hašek PRIGODJE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA.

zadnjem času dosegla vidno mesto tudi v slovenskem prostoru.

Arheološki oddelek pri Pokrajinskem muzeju v M. Soboti se s svojim delom od 1974 leta daje vključuje v delo slovenske arheologije, v okviru katerega deluje izvršni odbor arheološkega društva, ki daje smernice, kreira in sprejema arheološki program. Vsako potencialno arheološko najdišče se po programu društva najprej razišče v obliki problemskega sondiranja) v Pomurju je bilo več problemskih sondiranj: 1974 l. so se sondirale antične gomile v Gančanih, odkriti so bili rimski grobovi; 1975 l. se je sondiralo na lakoških poljih, odkrita je bila naselbina iz časa bronzaste dobe; istega leta se je sondiralo v bližini romanske rotunde v Selu, kjer smo iskali sledove staroslovanskih grobov; 1976 l. se je sondiralo na poljih v Ivancih, kjer je bila odkrita antična naselbina; istega leta v Kobiliju, kjer smo iskali sledove stare romanske sakralne stavbe; 1977 leta se je ponovno sondiral teren v Dolenjem Lakošu; 1978 l. smo s sondiranjem na grajskem hribu v Gornji Radgoni odkrili sledove naselbine iz kulture žarnih grobišč; 1979 l. pa smo na poljih v Safarskem odkrili naselbino iz mlajše kamene dobe; 1980 l. se je ugotavljala trasa glavne rimske ceste Postovio — Savaria v Kotu in Gaberju; 1981 l. se je nadaljevalo s sondiranjem in iskanjem ceste, ki smo jo našli in potrdili njen obstoj na našem ozemlju; 1982 l. smo na travniku zahodno od Lendave s sondiranjem ugotovili naselbino iz mlajše kamene dobe. Vsa ta problemska sondiranja (razen tistih v Gančanih in Ivancih) so bila izvedena z republiškim sredstvi, mnoga med njimi pa tudi brez finančne pomoči, ampak le z dobro voljo in z veliko ljubeznijo do dela.

Dobljeni rezultati takih sondiranj so odlični za nadaljnje raziskovalno delo. Iz njih se, da izluščiti tisto najpomembnejše, tisto ki skriva v sebi največje vrednote, iz našega prostora so za nadaljnje raziskovalno delo bile predlagane: kameno-

V SLOGI STA MOČ IN

UREDNIŠTVO NA OBISKU

Letos prvič smo se — v okviru že uveljavljenih Uredništev na obisku — podali v Bakovce, vas, ki je hkrati krajevna skupnost, z okrog 1600 prebivalci, od tega nad 600 zaposlenimi, večidel v bližnji Murski Soboti. Tokratna izbira in odločitev nikakor nista bili naključni, saj sodijo Bakovčani med društveno najbolj zagnane v soboški občini in so tudi sicer vtem pogledu lahko za vzor marsikomu v Pomurju. Posebej kaže spomniti na telesnokulturne delavce, ki so ime Bakovec ponesli v širši slovenski in jugoslovanski prostor. Ob tem se boste — tako kot mi — prepričali, da jim gre tod solidno od rok vse tisto, kar razumemo pod krajevno samoupravo; v mislih imamo delovanje organov krajevne samouprave, družbenopolitičnih organizacij, delegacij, družbenih organizacij in društev, najbolj pa zadovoljevanje gmotnih potreb in hotenj delovnih ljudi in občanov.

KRONOLOGIJA RAZVOJA IN SOLIDARNOSTI

Začelo se je leta 1962 z ustanovitvijo krajevne skupnosti. „Takrat smo začeli z združevanjem sredstev v obliki krajevnega samopripravek. Z njim smo do tega srednjoročnega obdobja

zgradili ali posodobili: cesto Bakovci—Murska Sobota (1965), vaški dom, ki velja za eno največjih investicij, gasilski stolp (1972), vodovod in vaške ceste, fasado na vaškem domu (1974) in ob tem nabavili tudi gasilski avtomobil. V letu 1975 smo se lotili mo-

dernizacije elektrifikacije: postavili smo transformator. Leto kasneje je sledila nova delovna zmagaja: izgradnja vrtca. V letih 1978 in 1979 smo pristopili k izgradnji telefonskega omrežja, ki je bilo sklenjeno v letih 1980 oziroma 1981. Pred tem velja spomniti na še en zajeten investicijski zalogaj, namreč asfaltiranje vseh cest v Bakovcih; to je bilo 1977. V letu 1980 smo pristopili k izgradnji rekreacijskega centra, prostorov za potrebe gasilcev in civilne zaščite in dobavili gasilsko cisterno ter telefonsko centralo,“ je razkril kronologijo razvoja Bakovec predsednik sveta krajevne skupnosti Alojz Smodiš. Da bi dobili še nekaj iztočnic, smo z zanimanjem prislusnili, kakšne načrte so si zadali Bakovčani.

„Na področju cestno-komunalne dejavnosti nas čaka modernizacija občinske ceste od gostilne Rajh do Malih Bakovec v dolžini približno 2300 metrov, kakor tudi modernizacija ceste od Bakovec do Kroga oziroma od Bakovec do Dokležovja. Pred na-

mi je izgradnja kanalizacije, mostu na rokavu Mure in novih vodnih zajetih in širitev vodovodnega omrežja. Morali bomo vzdrževati vaške makadamske ceste. Zadali smo si, da zgradimo še četrti transformator in uredimo ulično razsvetljavo. Na področju vzgoje in izobraževanja načrtujemo izgradnjo nove šole s telovadnico. Na že obstoječe telefonsko omrežje nameravamo priključiti več novih naročnikov. Nadaljevali bomo z izgradnjo športno-rekreacijskega centra, kar nam bo seveda zagotavljalo nadaljnji nemoten razvoj sicer bogate društvene dejavnosti. V srednjoročnem programu je postavitve 12-stanovanjskega bloka, izgradnja trgovine s tehničnim blagom in mrliške vežice. Ob tem bomo skrbeli za vzdrževanje vaškega doma, posebej še njegovo nadgradnjo. Treba bo sprejeti in realizirati zazidalne načrte v krajevni skupnosti in speljati financiranje opreme za požarno varnost in civilno zaščito.“

Nekaj od vsega navedenega, kar je zajeto v srednjoročnem

programu krajevne skupnosti Bakovci, so v kraju že izvedli: zgradili most, uredili telefonijo in dali denar za požarnovarnostno opremo in opremo civilne zaščite. Nekateri od investicij pa so v polnem zamahu: vzdrževanje vaških poti kot vsakoletna akcija, izgradnja mrliške veže in sprejemanje zazidalnih načrtov.

Glede referendumskih programov je Smodiš še posebej naglasil, da niso bili nikoli v zagonu izglasovati jih z veliko večino, kar je le še en dokaz več, kako je solidarnostna zavest vraščena med tukajšnji živeli.

FINANČNA PLAT DRUŠTVENE DEJAVNOSTI

Kar 14 družbenih organizacij, društev in klubov premorejo v Bakovcih, na katerih pridejo do izraza tiste najpristnejše želje in problemi slehernega Bakovčana. Z družbenopolitičnimi organizacijami (socialistično zvezo, zvezo komunistov, mladino), delegacijami (temeljno za zbor krajevnih skupnosti pri občinski

skupščini in za skupščine posameznih samoupravnih interesnih skupnosti), konferenca-mi delegacij (za skupščine interesnih skupnosti jih imajo zdaj s krajevno skupnostjo Dokležovje, prej pa tudi s krajevno skupnostjo Krog) in komisijami za socialno-zdravstvena vprašanja in varstvo okolja ter poravnalnimi in potrošniškim svetom, je krajevna samouprava v tej krajevni skupnosti zaokrožena.

„Omenjena društva so v minulnem letu razpolagala z okrog dvesto milijonom dinarjev, kar je v bistvu toliko, kolikor se letno obrne vseh sredstev v krajevni skupnosti,“ je osvetlil finančni vidik delovanja družbenih organizacij, društev in klubov predsednik skupščine Jože Mešič. Skupni pregledni podatek je dodal predsednik krajevne konferencie socialistične zveze Franc Lazar, rekoč, da šteje konferenca 45 članov in njeno predsedstvo kar 21 članov in da opravlja sledeče najboljše pomeni te besede: posvetovalno-usklajevalno vlogo, to je neogibno potrebno pripravo vsakega odločitve, ki jo sprejmejo na področju društvenih in društvene dejavnosti.

Po mnenju sekretarja osnovne organizacije ZKS Daneta Kataliniča partija dokaj dobro „obvladuje razmere v krajevni skupnosti“, čeprav se s številčnostjo nmorejo ravno pohvaliti: vsega pa komunistov šteje. Vendar pa odtehta prizadevnost osn. družbenopolitičnih organizacij, društev in združenj. „Nismo najbolj zadovoljni z uveljavljanjem delegatskega sistema, saj manj sprotih in zlasti povratnih informacij. Te dobimo čisto takrat, ko pride zapisnik zasedanja katere od samoupravnih interesnih skupnosti. Seveda skratka aktualnost.“ Katalinič je med drugim naslovil posredno kritiko na skupščino krajevnih skupnosti, ki „bi morala pogostejše zasedati in dati določene točke na dnevni red, saj bo le tako celoti odigrala svojo samoupravnostno vlogo. Večjo povezanost zagotoviti med socialistično zvezo in mladino, a ne v smislu mentorstva, temveč omogočanja mladim, da pride do izraza njihova mladostna samoiniciativa in aktivnost.“

Zadnja misel je bila kot odgovor na izziv predsedniku bakovske mladine Alojzu Smodišu, ki je resda v skopih, a jedrnatih dah stnil, da je mladina v domačem povsod: še najbolj v drušveni dejavnosti in na področju zadovoljevanja njihovih potreb krajanov (omenimo izgradnjo športno-rekreacijskega centra in v tej zvezi široko mrežo športne aktivnosti).

„VI NAPRAVITE, MI ZAUPAMO!“

Vodja temeljne delegacije zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Slavko Benčič, član delegacije Stefan

Gostje Bakovčanov uredništva Vestnika smo direktor in glavni inženir Stefan Dravec, odgovorni urednik Ludvik Kovač, Eri Maučec, Janko Stok, Branko Žunec in Alen Abraham. V vašem domu, kjer se nas je prejšnji teden zbralo kar lepo število, se „zasedeli“ debele tri klub temu pa — kot je izkazalo ob koncu — še marsikaj pozabiti ni zgolj navrgli. Od gostov so sodelovali: inž. Stefan Horvat, direktor TZO Murska Sobota (KZ Panonka), Svarnik iz občinske bračevalne skupnosti Murska Sobota in Marjan zveze telesno-kulturnih organizacij Murska Sobota. Od vabljenih gostov pa se zavora niso udeležili: Sruha iz cestno-komunalne skupnosti, pretežno Certusovega tozda Avrihova in prometa Murska Sobota in inž. Edvard Perhovec iz občinskega izvršnega Murska Sobota.

IZREDNO BOGATA DRUŠTVENA DEJAVNOST

V krajevni skupnosti Bakovci imajo izredno bogato in razvejano društveno dejavnost. Tu delujejo številna društva, med katerimi imajo nekatera dolgoletno tradicijo. Naj jih naštejemo samo nekaj: TVD Partizan, SŠD Pionir, nogometni in rokometni klub, kulturno društvo, strelsko družina, gasilsko društvo, Rdeči križ, čebelar-sko društvo in društvo prijateljev mladine. Večina društev je zelo delavna in znana ne samo v kraju, temveč tudi daleč naokrog. Pri razvoju društvenih dejavnosti je odigrala pomembno vlogo kra-

jevna organizacija SZDL skupaj z ostalimi subjektivnimi silami, ki delujejo v kraju. Socialistična zveza je bila tudi pobudnik pri ustanavljanju društev, medtem ko ima danes predvsem vlogo koordinatorja pri usklajevanju raznih akcij in načrtovanju njihovega razvoja. Prav tako nudi vsestransko pomoč predvsem tistim društvom, ki tako pomoč potrebujejo. Poleg SZDL pa je v Bakovcih pri društvenih dejavnostih čutiti tudi prisotnost ostalih družbenopolitičnih organizacij: ZSMS, ZK, ZRVS. Zelo pristno pa je tudi

sodelovanje s krajevno skupnostjo, ki kaže izredno veliko razumevanja za društveno dejavnost. V Bakovcih torej delajo z roko v roki vsi dejavniki, kar je tudi razumljivo, saj si drugače ne bi bilo mogoče predstavljati številnih dosežkov, ki so jih dosegli na najrazličnejših področjih dela. Vse to pa so lahko dosegli ob veliki zagnanosti in pripravljenosti krajanov, ki žrtvujejo veliko svojega prostega časa za amatersko delo v najrazličnejših društvih in organizacijah pa tudi v prostovoljnih akcijah.

Športno-rekreacijski center v Bakovcih z lepo urejenim nogometnim igriščem in društvenimi prostori, ki so jih v glavnem zgradili s prostovoljnim delom, je velika pridobitev za razvoj športno-rekreacijske dejavnosti. Trenutno pa je v gradnji rokometno igrišče.

Jubileji godbenikov, nogometašev in rokometišev

V letošnjem letu bodo nekatera društva v Bakovcih praznovala pomembne jubileje. Tako bo godba na pihala, ki deluje v okviru kulturnega društva, praznovala 55-letnico uspešnega delovanja, nogometni klub bo slavil 30-letnico, rokometni klub pa 10-letnico dela. Lani pa je čebelarsko društvo proslavilo 30-letnico delovanja, TVD Partizan 10-letnico, medtem ko bodo lanskoletno 10-letnico šolskega športnega društva Pionir na osnovni šoli v Bakovcih praznovali letos.

Društvo Partizan — Z zgraditvijo vaškega doma leta 1971 je bil na pobudo KK SZDL v Bakovcih ustanovljen TVD Partizan. V času obstoja je društvo opravilo pomembno poslanstvo pri vključevanju v razne športno-rekreacijske aktivnosti krajanov. Društvo je uveljavilo razne trimske akcije, športne igre, gimnastiko, v zadnjem času pa uvaja vse več novih oblik športne rekreacije: štafetne teke, vaške igre, igre krajevnih skupnosti, poulične teke in teke parov. Lani pa so bili Bakovčani prvi organizator družinskega rekreacijskega dneva skupaj s ljubljanskim televizijo, na katerem je sodelovalo okrog 2.000 udeležencev. Prav s temi novimi oblikami je društvo uspelo k aktivnim pritegniti veliko število krajanov. Za svoje uspešno delo

je društvo lani prejelo visoko priznanje Partizana Jugoslavije, diplomu tov. Tita, v vseslovenski akciji „Iščemo najboljšo krajevno skupnost v športni rekreaciji“ pa je med vaškimi krajevnimi skupnostmi osvojilo prvo mesto.

Nogometni klub — Pod imenom Graničar je bil ustanovljen leta 1953 v okviru mladinske organizacije. Z ustanovitvijo nogometne podzveze v Murski Soboti leta 1958 pa se preimenoval v nogometni klub Bakovci. Prvi večji uspeh so nogometaši dosegli leta 1965, ko so postali prvak pomurske nogometne lige, vendar so se odločili za višji rang tekmovanja v SCL — vzhod šele leta 1968, ko so ponovno postali pomurski prvak, vendar so po enem letu izpadli. Ponovno so se v SCL uvrstili leta 1972 in v njej nastopali do leta 1976. Svoj

Godba na pihala iz Bakovec, ki bo letos slavila 55-letnico uspešnega delovanja, je najstarejša v soboški občini.

največji uspeh so dosegli leta 1974, ko so postali jesenski prvak v SCL — vzhod. Trenutno uspešno igrajo v pomurski ligi in z lastnim strokovnim kadrom pridno vzgajajo mladi naraščaj. Z izgradnjo nogometnega igrišča in društvenih prostorov so ustvarili ugodne pogoje za nemoteno delo. Zelo dobre odnose so razvili s slovenskim prvligašem Olimpijo, ki je v Bakovcih odigrala več prvenstvenih in mednarodnih tekem.

Rokometni klub — Ustanovljen je bil kot sekcija Partizana, vendar se je kasneje osamosvojil kot rokometni klub. Prvi večji uspeh je dosegel leta 1975, ko je v pomurski ligi moška ekipa osvojila drugo mesto in se po kvalifikacijah uvrstila v štajersko ligo, ki pa se je kasneje razformirala. Leta 1980 so rokometiši Bakovec kot pomurski prvak zopet sodelovali v kvalifikacijah in se uvrstili v drugo slovensko ligo — vzhod, kjer sedaj z uspehom tekmujejo že tretjo sezono. Po jesenskem delu so na tretjem mestu in imajo lepe možnosti za končni uspeh. Trenutno gradijo v športno-

rekreacijskem centru novo rokometno igrišče, ki naj bi bilo nared do meseca julija, ko bodo praznovali 10-letnico delovanja.

Strelska družina — Kot sekcija Partizana je bila ustanovljena leta 1975. Trenutno vključuje 52 članov vseh kategorij. Lastnega strelišča nimajo, zato si prizadevajo, da bi uredili strelišče v vaškem domu. Težave imajo zaradi pomanjkanja kvalitetnega orožja, ki ga ni mogoče uvažati.

Šolsko športno društvo — V desetih letih delovanja je kot temeljna enota, kjer se ustvarjajo osnove za nadaljnje delo v ostalih društvih in organizacijah doseglo pomembne uspehe, tako v organizacijskem, samoupravnem kot tekmovalnem smislu. Tesno sodeluje s Partizanom in redno izvaja tekmovalne za športno značko.

Kulturno društvo — V okviru društva delujejo godba na pihala, knjižnica, dramska sekcija in pevski zbor. Najbolj delavna je godba na pihala, ki je najstarejša v soboški občini. Lani je imela 42 nastopov in 62

Čebelarski dom v Bakovcih, ki je bil zgrajen s prostovoljnim delom, so predali namenu lani.

ODLIKA BAKOVČANOV

UREDNIŠTVO NA OBISKU

Delovna soba Uredništva na obisku v vašem domu v Bakovcih.

sta v razgovoru dregnila v sila občutljiv problem: pogoji za delovanje delegacij v krajevni skupnosti. Pri tem nista kaj pri- dala izbira besed: „Smo že v iz- tistem mandatskem obdobju, vendar se stvari ni dosti premak- nile. Opravimo volitve, najde- mo ljudi, potem pa ostanejo osamljeni, prepuščeni sami sebi. Vse je odvisno od vodje delega- cije, kajti samo ta dobi recimo gradivo za zasedanje občinske skupščine, drugi ne. Lahko, da ga prebere, lahko pa tudi ne. Morda bi gradiva za zasedanja skupščin interesnih skupnosti obhajali v Delegatskem Vestni- ku, saj bi bilo tako lažje. Na delegacijah bi tudi morali biti prisotne prisotni vsi tisti, ki jih problematika (recimo otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja ali telesne kulture) živo zanima, ker pa temu ni tako, zija na tem področju precejšnja praznina. Antolin je očitno meril na sekcij- ski način obravnavo določene problematike. Pri ljudeh je takoj na kar misli, da ne more vplivati neposredno, si tudi ne prizadeva, da bi vplival. Ponava- di rečejo tisti, ki ne pridejo na določeno sejo: vi napravite, mi smo za to in vam zaupamo.“

„DAJ-DAM“ MED KRAJEM IN SIŠI

Po sklopu vprašanj o delega- ciji odnosa v krajevni sku- pnosti, smo se lotili nekaterih zelo določenih problemov, bolj- še rečeno dilem, ki se pojavljajo pri obračunih in razdeljevanju de- narja v samoupravnih interesnih skupnostih. Poleg drugih je pred- sednik sveta krajevne skupnosti Alojz Smodiš takole razmišljal: „Mi smo lani z dvoodstotnim zbrati milijona dinarjev. Če to pretvorimo v osebni dohodek, so krajan Bakovec lani zaslužili 100 milijonov neto osebnega dohod- ka. Če tega pretvorimo v bruto osebni dohodek po povprečni prispevni stopnji iz osebnega dohodka, ki je lani znašala 27,141 odstotkov, dobimo, da so krajan Bakovec lani zaslužili 137.251.000 dinarjev. Sicer pa smo denimo po 1,5-odstotni pri- spevni stopnji prispevali za osi- no komunalno dejavnost so- vobne občine 2.058.766,50 dinar- jev, kar je več kot se zbere krajevnega samoprispevka v kra- ju. V tej zvezi postavljam vpra- šanje glede asfaltne preloke na cesti od Rajha do Malih Bako- vcev leta 1977 je bilo namreč z občinsko komunalno skupnostjo oziroma občino dogovorjeno, da bodo oni financirali prevleko, ostali deli, torej podlago, pa krajan sami. Mi smo podlagi finančirali, vendar je po sedmih letih pri tem tudi ostalo, vrh tega pa je podlaga že malne dotraja- la in jo bo treba skoroda na no- vo preliniti. Klical sem tajnika komunalne skupnosti tov. Se- ruho, ki pa me je odpravil, češ da v rednem programu nismo

in lahko računamo kvečjemu na program v naslednjem sred- njeročnem obdobju.“ S po- dobniimi ilustrativnimi podatki je Smodiš razjasnil stanje na področju kulture, telesne kul- ture in izobraževanja. „Po povprečni prispevni stopnji za kulturo smo krajan Bakovec la- ni prispevali za kulturno skup- nost občine Murska Sobota ne- kaj nad 500 tisoč dinarjev in za republiško kulturno skupnost 740 tisoč dinarjev, skupaj to- rej nad 1,2 milijona dinar- jev. Od tega se nam je vrnilo bore malo. Za telesno kulturo smo dali 420 tisoč dinarjev — v občinsko — in pa blizu 70 tisoč dinarjev v republiško blagajno, to je torej nad 480 tisoč dinarjev. Resda nekaj dobimo, vendar z

funkcionalno dejavnost. Celo posmehujejo se nam.“

Na izziv se je odzval Marjan Žekš, predsednik ZTKO Murska Sobota: „Moramo razumeti, da tistega, ki je v prioriteti, ne mo- remo financirati v celoti, tistega pa, ki ni v prioriteti, pa tudi ne le simbolično. Imamo seveda različne kriterije. Pri tistih druš- tvi, ki spadajo med rekreativna,

je finančni kriterij neprimer- no nižji, medtem ko je recimo za določene klube drugače.“ Sledila so obširna pojasnjevanja glede selekcij, dela z njimi, selekcijske piramide in podobnega. Dialog je stekel med Žekšem in An- drejem Šajnvičem, ki ga je zanimalo, kakšna usoda čaka nogometni klub v Bakovcih. Ker sta posegla na hudo strokovno in zahtevno področje, se vanj nismo podrobneje spuščali, saj bi to preseglo namen obiska v Bakovcih, predlagali pa smo, da bi najbrž veljalo v tej zvezi pripraviti kakšno problemsko razpravo.

USODA BAKOVSKÉ ŠOLE

Vrnili smo se k problematiki na področju vzgoje in izobraževa- nja, pri čemer so imeli naši gostitelji največ pripomb na izgradnjo nove šole. Oglasil se je Jože Stvarnik iz občinske izobraževalne skupnosti: „Mo- ram reči, da se sredstva, ki jih zbere krajevna skupnost za področje vzgoje in izobraževanja, v celoti vrnejo in sicer grede šoli za njeno dejavnost. Kot veste je osnovna šola v Bakovcih z manj- kajočimi prostori v referendums- kem programu na četrtem me- stu. Ta program je bil ustrezno verificiran in so zanj glasovali vsi delovni ljudje in občani občine. Res je, da so materialni in delovni pogoji šole težki in nikakor ne ustrezajo higienskimi in material- nim normativom, vendar priznati moramo, da so zdaj materialne možnosti bistveno drugačne, kot so bile pred sprejemanjem plana. Kako bo naprej — za to nisem poklican, da dajem kakršnekoli odgovore. Vrstni red se lahko

spremeni kvečjemu s ponovnim referendumom.

Zdelo se je, da področje kmetijstva ob dejstvu, da imajo v Bakovcih le pet ali šest „pravih“ kmetov, ni toliko problematično,

Rekli so:

Marjan Žekš, predsednik ZTKO Murska Sobota: „Zaradi finančnih razmer, je naše stališče, da noben klub v občini poslej naj ne bi šel v višji rang brez soglasja teles- no-kulturne skupnosti oziro- ma ZTKO.“

Jože Stvarnik, strokovni delavec občinske izobraževal- ne skupnosti Murska Sobota: „Nisem pristojen, da bi kot strokovni delavec občinske izobraževalne skupnosti dajal kakršnekoli prognoze, kdaj bo prišlo do gradnje osnovne šole v Bakovcih oziroma manjkajočih prostorov, kar je v referendumskega progra- mu za to obdobje.“

Inž. Stefan Horvat, direk- tor TZO Murska Sobota (KZ Panonka): „Bakovci niso nič manj vredni kot kdorkoli drug. Mislim celo, da te kmetije, ki so tu, zelo visoko spoštujemo. Mislim celo, da jih favoriziramo.“

vendar smo se ušeli. Gost, inž. Stefan Horvat je imel marsikaj za povedati. Med drugim je tudi de- jal: „Upam si trditi, da je sa-

moupravni sistem v okviru naše organizacije, torej TZO Murska Sobota, dokaj dobro razvit. Niče- sar nismo naredili, preden nismo o tem razpravljali v samouprav- nih organih. V bližnji bodočnosti ni mogoče razmišljati o skladišču v Bakovcih. Tukajšnje skladišče je satelitsko skladišče, ki nima svojega skladiščnika in ga tudi v prihodnje ne bo imelo. Se bo pa okrepila skladiščna služba v Mur- ski Soboti. Ukinja se tudi konsig- nacijsko skladišče, kar je za nas neugodno, toda Zmaj je rekel, da konsignacije več ne bo; on dobavi rezervne dele, ki jih moramo ta- koj plačati, čeprav sicer ne vemo vnaprej, koliko bo teh delov sploh potrebnih. To je skratka za nas prevelik zalogaj. Konsignaci- jo naj bi tako prevzel Agroser- vis.“

Zadnji del četrtkovskega obiska v krajevni skupnosti Bakovci smo odmerili nekaterim drugim, bolj ali manj obrobnim problemom, ki pa znajo še kako prizadeti ali tudi razjeziti domačine. Tak pri- mer je avtobusno postajališče, ki ga še vedno nimajo, bi pa ga nuj- no rabili. Tudi pri prostorskem urejanju Bakovec je še dosti neznank in še bi lahko naštevati. Vendar pa vse omenjeno (in neomenjeno) odtehta dejstvo, da sta si sloga in pripravljenost krajanov, da družno poprimejo in dajo iz svojega žepa, ko gre za razvoj kraja, v Bakovcih že zdavnaj našli domovinsko pravi- co.

Pripravili: Feri MAUČEC
Janko STOLNIK
Branko ŽUNEČ
A. Albert

Bakovci so čedalje bolj vabljivi

Iz malega raste veliko. Tudi v Bakovcih je bilo tako, pravijo starejši in hkrati zatrjujejo, da so bili najprej Mali Bakovci. Ne samo zaradi te trditve, tudi drugače so morali vas nekako porazdeliti. Ena od sedemnajstih ulic — domačij je že okrog 400 — ima ime Mali Bakovci.

Ena vas. ena krajevna skupnost. Zelo blizu so si, ko se je treba dogovarjati. Ve- dno se najdejo, saj imajo kar sedemnajst društev in orga- nizacij, za katere je skoraj dovolj prostora, vsaj za do- govarjanja, v vašem domu. Večina jih sicer meni, da ga bo treba nadzidati, domala vsi pa so prepričani, da je treba v najkrajšem času na- mestiti novo osteršje, ker ravna streha čedalje bolj za- maka. Prostore v vašem domu so doslej temeljito iz- koristili: imajo trgovino, te- lovadnico, ki jo uporabljajo tudi za druge prireditve, pa še nekaj prostorov za delo društev in organizacij. Za delo društev je čedalje manj problemov, saj so s skrbnim zbiranjem denarja in delom uredili rekreacijski center s primerno stavbo in čebelar- ski dom.

Referendumski program dokaj dosledno uresničuje- jo. Denarja je sicer vedno premalo, pa vendar. Okrog šeststo zaposlenih, predvsem v Murski Soboti, odštevajo za razvoj vasi po dva odstotka od osebnih dohodkov, za kmete pa so se odločili, da plačujejo štiri odstotke od katasterskega dohodka. Na tak način zberejo vsako leto skoraj dvesto starih milijo- nov. Blagajna pogosto usiha. Za njimi je modernizacija cest, vodovod so napeljali v 220 domačij, zgradili most čez Črno mlako, mrtvašnica, do zdaj so porabili nad dva milijona, je pod streho, poljske poti pa so tudi redno vzdrževane.

Pri dograditvi mrtvašnice

se je malo zataknilo in prišlo je celo do dileme, če naj z dograjevanjem počakajo do takrat, ko bodo imeli iz krajevnega samoprispevka nova sredstva, ali pa se lotijo zbiranja prostovoljnih pri- spevkov. Ker gre za gradnjo objekta, ki vsakogar neke- zgane, se bodo očitno odlo- čili za postopno dograjeva- nje in to s sredstvi iz rednega krajevnega samoprispevka.

BAKOVCI NE BODO VEČJI

Bakovci ne bodo večji, pa tudi utesnjeni ne. Trije zazi-

nalno ureditev bodo morali poskrbeti. Polj. obdeloval- nih površin, nočejo uniče- vati. Nasprotno. Trudijo se celo, da kakšen travnik preorjejo in se pri setvi od- ločijo za najprimernejše kulture. O tem se ne odločajo samo tisti, ki se preživljajo samo s kmetijstvom — samo šest jih je — ampak tudi tisti, ki so dejansko z eno nogo v delovni organizaciji, z drugo pa na kmetiji. Takšnih dvo- živk ne obsojajo, ker lahko človek po končanem delu v delovni organizaciji prosti čas zapravlja tja v en dan, ali pa se loti domačih opravil, ki so rekreacija hkrati. Pridni so.

Nad šesto zaposlenih in skoraj dvakrat toliko pri- pomh na račun avtobusnih

zadovoljni, tudi potrošniški svet je imel doslej malo pri- pomh, le nekakšno tehnično trgovino bi rabili in o njej čedalje glasnejše govorijo. Ne gre samo za hitro preskrbo s kakšnimi tehničnimi pred- meti in nadomestnimi deli, ampak tudi za reprodukcij- ski material. Lokacijo za gradnjo imajo predvideno, okrog investitorja in sredstev pa se bodo morali še dogo- varjati.

Za frizerski salon so našli prostor v vašem domu, po- grešajo pa še nekatere druge obrtne dejavnosti, vendar doslej ni ljudi, ki bi se lotili najrazličnejših obrti. Mogo- če so za to krivi tudi sami, ker so dajali premalo spodbud.

MALO O TURIZMU

Za turiste so Bakovci pre- cej mikavni, posebno še po postopnem urejanju rekre- acijskega centra, kjer včasih merijo moči tudi vrhunska športna moštva. Za ureditev okolja so poskrbeli, spomla- di in poleti je veliko cvetja in zelenja, domačije so skrbno urejene. ... Do sem je vse v redu, le tiste idilike kot je bila nekoč, prepogosto več ni. Mokoš, potok, ki je bil nekoč poln rac in gost, je po regu- laciji Kučnice najpogostejše suh, v njegovo strugo pa se ponekod še vedno iztekajo izplake. Dogovarjali so se že, da bi Mokošo spet vrnili »življenje« in sicer s prečr- pavanjem vode. To pa ni samo bakovski problem. Tudi v Murskih Črnih mi- slijo tako, da o Tišini ne go- vorimo. Pobude so, le z de- narjem imajo preglavice.

Nekakšno rešitev bodo že našli, da bi tako v vas, kjer so zdaj že štiri gostilne, prite- gnili čim več ljudi. Ljudi, ki se bodo vračali z najlepšimi vtisi.

Tak je zimski vsakdan v Bakovcih.

dalni okoliši so predvideni, vendar velja poudariti, da so zelo racionalni. Še za okrog sto novih gradenj je prostora znotraj vasi, tudi gradnjo nove trgovine in pošte so predvideli, pa še kakšen sta- novnjski blok bi naj bil zraven. Znotraj Bakovec je torej za nove gradnje še do- volj prostora, le za komu-

zvez. Vas je tako velika, da bi morali imeti lokalni avtobus in vsaj dve, če ne tri postaje. Okrog tega so bili precej glasni, vendar ugodnega odmeva še ni bilo. Malce nepotrpežljivi so že.

MARSIKAJ ŠE MANJKA

S preskrbo v Potrošnikovi trgovini v vašem domu so

dopisniki so zabeležili

—GORNJA RADGONA—

Precej kazni za prometne prekrške

Sodnik za prekrške v Gornji Radgoni je v preteklem letu obravnaval 1916 občanov zaradi najrazličnejših prekrškov, med njimi največ zaradi prekrškov v cestnem prometu. Tako jih je obravnaval 620 zaradi udeležbe v prometu v vinjenem stanju, od teh je 292 odklonilo preizkus z alkočestrom. Sodnik je 321 odvzel voziško dovoljenje za določen čas, od tega 292 takim, ki so bili pod vplivom alkohola. Brez izpita se je vozilo 148 občanov, od tega 24 mladoletnikov, medtem ko so v prometu zalotili 98 takih, ki niso imeli potrdila o znanju cestno prometnih predpisov, pa so vozili kolo s pomožnim motorjem. Sodnik je izrekel tudi velike denarne kazni, ki so se gibale od 100 do 10.000 dinarjev.

Število prekrškov v občini Gornja Radgona iz leta v leto narašča, posebno zaskrbljujoče je število mladoletnih kršiteljev v prometu, ki jih je bilo lani 112.

Franci Klemenčič

—PROŠENJAKOVCI—

Ustanovitev PIKUD na OŠ Bratstvo in enotnost

8. februar — slovenski kulturni praznik, smo slovesno proslavili tudi pionirji naše šole. Zbrali smo se v večnamenskem prostoru in izvedli kratek kulturni program. Nato smo imeli ustanovni občni zbor PIKUD. Pregledali in sprejeli smo pravila društva ter izvolili vodstvo in mentorja.

Sklenili smo, da bomo naše pionirsko kulturno-umetniško društvo poimenovali po največjem slovenskem pesniku Francetu Prešernu.

Zavedamo se veličine in pomena njegovih pesmi, zato bomo svoje delo častno opravljali.

Mojca Vratar

—GORNJA RADGONA—

Gasilci nimajo pomanjkanje članstva

Gasilska društva v občini Gornja Radgona, teh je 36 in je v njih včlanjenih nad 3.000 članov in 500 mladincev in pionirjev odigravajo pomembno vlogo. Vse pa kaže, da v tem nimajo problema kot je značilno za marsikatero drugo društvo okrog podmladka. Kaže namreč, da se mladi in tudi ženske vse v večjem številu vključujejo v te vrste. Prav gotovo je dejavnost gasilskih društev tako priljubljena zaradi najrazličnejše dejavnosti. Gasilci redno skrbijo za izobraževanje svojega članstva. Tako je bila v tekoči zimi vrsta seminarjev. V njih je opravilo tečaj za nižje gasilske častnike 26 gasilcev, 11 jih je opravilo tečaj za gasilskega častnika in 12 za gasilskega strojnika. Poleg teh tečajev je bilo med gasilci vrsto predavanj in izobraževanj.

Gasilstvo ima v občini Gornja Radgona dolgoletno tradicijo, saj nekaj društev obstoja že nad 100 let. Letos pa bodo praznovali posebne jubileje 80-letnico obstoja v Okoslavcih in Dragotinčih, v Rožičkem Vrhu 70-letnico, v Ivanjskih 40-letnico in IGD Marles v Boračevi 30-letnico uspešnega dela.

Franci Klemenčič

—MARTJANCI—

Novi poštni prostori

Precej denarja, skoraj 550 tisoč dinarjev, je krajevna skupnost Martjanci namenila za ureditev sodobnih poštnih prostorov, 150 tisoč dinarjev za opremo pa je primaknilo podjetje za PTT promet. Stara šola torej več ne bo zapuščena. Po preselitvi bodo martjansko pošto priključili na avtomatsko telefonsko centralo v Moravcih. Kot vse kaže, bo ob tem čedalje manj tistih, ki potrebujejo čakajo na telefonske priključke.

—js—

Pestrost v društvu upokojencev

Vodstvo DU v M. Soboti je ocenilo delo in uspehe dosežene v preteklem letu na vseh področjih društvene dejavnosti kot zelo uspešne. Že nekaj let nazaj vsa pozornost posvečajo skrbi za ostarele in bolne člane, skrbijo za dobro počutje svojega članstva, organizirajo izlete in tovariška srečanja, katerih je bilo v preteklem letu kar 10. Več enodnevnih izletov in tovariških srečanj pa načrtujejo tudi v letošnjem letu.

Zimski čas bodo izkoristili za razgovore z upokojenci po KS, kjer imajo svoja poverjenišva. V lanskem letu su uspeli dograditi dvosteno balnišče in ga omrežiti. Zelo uspešni so na športnem področju,

organizirane imajo športne sekcije v kegljanju, streljanju, šahiranju, kartanju, balinanju, ribolovu in gobarjenju, v lanskem letu pa so ustanovili tudi kolesarsko sekcijo. Predvidevajo pa, da bo dobilo kolesarstvo pravo razsežnost v tekočem letu, saj šteje sekcija že 15 članov. Najuspešnejši v preteklem letu so bili strelci, ki so postali rep. prvaki in osvojili prehodni pokal.

Tudi na kulturnem področju se kažejo lepi uspehi; pred letom dni so ustanovili mešani pevski zbor, ki šteje že 30 članov in je že začel redno nastopati. Društvo si prizadeva za ureditev primernih prostorov, ki naj bi služili izključno za potrebe pevcev in godbe ter dramske sekcije, katero prav tako načrtujejo ustanoviti v tem letu. Zelo zavzeto delajo tudi na tem, da vključijo v članstvo čim več upokojencev vseh vrst, starostnih, invalidskih, družinskih in kmečkih. V lanskem letu jim je uspelo članstvo dvigniti od 1340 na 1900 članov, po predvidevanjih pa se bo vključilo v letošnjem letu še 300—400 članov.

Razgovore z upokojenci prav zdaj opravljajo člani sekretariata, nanje pa vabijo tudi upokojence, ki še niso včlanjeni, in jih bodo zaključili predvidoma do konca meseca aprila, v mesecu maju pa predvidevajo izvesti letno konferenco.

Vabijo vse upokojence naj se udeležijo razgovorov po KS, se včlanijo v DU in uveljavljajo kot člani vse tiste pravice, ki jih imajo.

UPOKOJENCI POMURJA SO DELAVNI

Na nedavnem sestanku medobčinskega koordinacijskega odbora za športne igre upokojencev Pomurja so poudarili, da so bili v preteklem letu upokojenci Pomurja na športno-rekreacijskem področju dokaj aktivni. Predvsem to velja za društvo upokojencev Ljutomer, M. Sobota, Beltinci in Križevci, pogrešali pa so prisotnost v udeleževanju društev upokojencev Črenšovci in Lendava, medtem ko je društvo upokojencev G. Radgona povsem zatajilo. Tako so v lanskem letu uspešno končali športna srečanja v šahiranju, streljanju, kegljanju, ribolovu, balinanju in kartanju. Prvo plasirane ekipe pa so se udeležile tudi republiških srečanj, ki so bila širom Slovenije. Pri društvu upokojencev Ljutomer, Beltinci in M. Sobota pa so bili aktivni tudi na področju kulturne dejavnosti s svojimi pevskimi zbori in drugimi sekcijami. Pevski zbor so se poleg nešteti nastopov doma, na proslavah in drugih manifestacijah, udeležili tudi pevskih srečanj društev upokojencev severovzhodne Slovenije, ki je bilo v Kidričevem in na republiškem srečanju, ki je bilo v Karniki.

Tudi za letošnje leto je program delovanja upokojencev pester. Pevski zbori se že pripravljajo za pevsko srečanje v Trbovljah, kjer bodo proslavili Dan upokojencev Jugoslavije, za srečanje pevskih zborov severovzhodne Slovenije pa so menili, da bi bili na primernečki Radenci.

Na športno-rekreacijskem področju se bodo ekipe društev upokojencev Pomurja letos srečale v šahiranju, ki bo v Lendavi, balinanju in streljanju v Murski Soboti, v kegljanju v Beltincih, v kartanju v Ljutomeru in ker v športno-rekreacijski dejavnosti s Pomurci sodelujejo tudi upokojenci iz Ormoža, bo tekmovalje v ribolovu v Ormožu.

Letos bodo na novo uvedli športne dejavnosti v kolesarjenju in peš hoji, kar bi pa za začetek organizirali le v okviru posameznih društev.

Anton Horvat

Kulturni in športni dan

Letošnji kulturni praznik so učenci Osnovne šole Edvard Kardelj iz Murske Sobotice preživeli zelo razgibano. Na tej šoli deluje PIKUD, ki vključuje različne dejavnosti: režijskijski, dopisni, lutkovni, in likovni krožek, pevski zbor, pogosto pa se oglašajo tudi šolski radio. Program, ki so ga pripravili za ta kulturni dan, je potekal po predvidenem sporedu. Vsi učenci so se ob osmih zbrali v razredih, kjer so poslušali po šolskem radiu pesmi slovenskih pesnikov in odlomke iz proznih del. Recitale je povezovala glasba. Po končani oddaji so učenci višjih razredov odšli v galerijo, kjer so spremljali nastop učencev glasbene šole. Program so izvedli učenci OŠ E. Kardelj, ki so vključeni v glasbeno šolo. Mladi izvajalci glasbenih del so navdušili poslušalce v dvorani, za same izvajalce pa je bilo to pomembno priznanje za vložen trud.

Učenci razredne stopnje so v nadaljevanju šolskega programa reševali knjižne uganke! vse razredne skupnosti so pravilno rešile zastavljene naloge.

V teh dneh nas je presenetil sneg, zato so na OŠ Edvard Kardelj hitro organizirali športni dan. Izbiro je bila različna, saj so se lahko odločali med smučanjem, sankanjem ali drsanjem. Kar 2 avtobusa sta smučarje popeljala na Pohorje, na Areh; pravtako pa tudi 2 avtobusa drsalcu na umetno drsalnišče v Maribor. Za vse drsalcu je bilo to veliko doživetje. Manj izkušeni smučarji so se podali na Goricko, v Mačkovec, učenci nižjih razredov pa so se smučali in sankali na bližnjem kanalu v Murski Soboti.

D. C.

ODPRTO PISMO
ZDRAVSTVENEMU DOMU
M. SOBOTA

Kdaj boljša zdravstvena služba?

Na programskih konferencah OO ZKS v naši krajevni skupnosti je bila nekajkrat izpostavljena zahteva, da naj krajevna skupnost zagotovi občanom boljše zdravstveno varstvo. Ker menim, da se je krajevna skupnost dovolj zavzemala za rešitev tega problema, se obračam na pristojne v zdravstvenem domu, da odgovorijo, zakaj ne morejo zagotoviti osnovnega zdravstvenega varstva občanom naše krajevne skupnosti in občanom krajevne skupnosti Pertoča.

V času priprave na izvedbo referendumov za sedanjih petih občinskih samoprispevkov za zdravstvo in šolstvo smo v naši krajevni skupnosti postavili zahtevo, da bi se v tem srednjeročnem obdobju pri nas zgradila ambulanta. Bili smo celo pripravljeno prispevati 50 odstotkov potrebnih sredstev, vendar smo bili zavrnjeni z utemeljitvijo, da v programu osnovnega zdravstvenega varstva ni predvidena izgradnja ambulante pri nas. Ko smo bili tako postavljeni pred zid nerazumevanja, smo seveda morali našo zahtevo umakniti. Na referendumu smo kljub temu glasovali za uvedbo občinskega samoprispevka z več kot 90 odstotki oddanih glasov, hkrati pa nam je ostal grenak priokus, da tistim v M. Soboti ni mar ne za naše zahteve ne za naše potrebe. Za potrebe ambulantne službe pa smo Zdravstvenemu domu odstopili garderobne prostore kulturnega doma. Zaradi zdravstvenega varstva smo se torej odrekli prostoru kulturnega doma. Zaradi zdravstvenega varstva smo se torej odrekli prostorom za kulturo, zdaj pa nimamo niti enega niti drugega, saj zdravniki prihajajo k nam le enkrat tedensko.

Navadno uspe pregledati le dobro polovico bolnikov, ostali morajo domov. Ker gre v glavnem za starejše občane, prosim Zdravstveni dom, da javno odgovori, ali res ne more zdravniki prihajati k nam dvakrat ali trikrat tedensko, kot smo se dogovorili pred uvedbo referendumov.

Edvard Mihalič
predsednik sveta
Krajevne skupnosti Rogascevi

Pestre oblike izobraževanja

Sindikati lendavske občine morajo biti pripravljeni na vedno bolj zaostrene gospodarske razmere in poznavanje celotne problematike smotrnega gospodarjenja in odločanja na samoupravnih temeljih, je med drugim zapisano v programu usposabljanja in izobraževanja za letošnje leto. Druženopolitično usposabljanje mora biti zaradi tega sistematično in postopno od najbolj množičnih do zahtevnejših oblik, zato so predlagali naslednje oblike izobraževanja.

V temeljnem programu usposabljanja bodo predstavniki osnovnih organizacij oziroma izvršnih odborov poučili o nekaterih napolnjenih nalogah po 9. kongresu sindikatov, o organiziranosti in oblikah delovanja ter o nalogah sindikalnih organizacij pri utrjevanju samoupravnega delegatskega sistema in delegatskih odnosov. Za množično izobraževanje članstva so izbrali teme: kadrovska politika v OZD, problemi usmerjenega izobraževanja in proizvodno delo, krepitev odgovornosti sindikata pri varstvu samoupravnih pravic in družbene lastnine, inovacije in raziskovalno delo. Občinski svet zveze sindikatov pripravlja še seminar za član e odborov za obveščanje in politično propagando, seminar za člane disciplinskih komisij in enomesečni politični tečaj, ki ga sicer pripravlja republiški svet zveze sindikatov Slovenije. Naj omenim še to, da ho vsaka osnovna organizacija zase zbrala tudi svoje teme izobraževanja.

V sindikatih lendavske občine menijo, da ho letošnji program usposabljanja in izobraževanja zajel domala vse člane, saj je vsem bolj kot kdajkoli poprej potrebno več znanja za delo tako v sindikatih kot v samoupravnih organih in delegatskem sistemu.

Jani D.

POMURJE

TUDI PRAVICE IZHAJAJO IZ DELA?!

V zaostrenih pogojih gospodarjenja se velikokrat soočamo tudi s problematiko mladih pri zaposlovanju. Pri vsem tem gre namreč za človekovo eksistenco in njegovo prihodnost. Preden razmimo bližajoče podatke v zvezi z brezposelnostjo, pa nikakor ne smemo prezreti dejstva, da vse pravice iz ustave izhajajo iz dela. Torej so brezposelni prikrajšani za vrsto pravic in družba mora celoviteje obravnavati prav te probleme.

V strokovni službi občinskih skupnosti za zaposlovanje v Murski Soboti je trenutno prijavljenih 2084 brezposelnih Pomurcev. Od tega jih je v murskosoboški 1164, v lendavski 527 (kar je še posebej kritično in zaskrbljujoče), ljutomerski 219 in gornjeradgonski občini 184 brezposelnih.

Posebej zaskrbljuje podatek, da med iskanci zaposlitve najdemo kar 654 strokovno usposobljenih kadrov s poklicno, srednjo, višjo oziroma visoko šolsko izobrazbo, med katerimi je največ mladih, ki prvič iščejo zaposlitev.

Kakšne pa so sploh minimalne možnosti in predvidevanja delovnih organizacij za zaposlovanje v 1983. letu?

Če izhajamo iz podatka, da letno konča šolanje okrog 1800 mladih Pomurcev, je generacijski priliv v vseh štirih pomurskih občinah nekajkrat večji od predvidenih zaposlitev. Tako v murskosoboški občini, ki ima generacijski priliv okrog 800 mladih, predvidevajo 195 novih zaposlitev, v ljutomerski, kjer je generacijski priliv okrog 300 mladih, 103, v lendavski 162 in gornjeradgonski občini 236 novih zaposlitev, priliv pa je v obeh občinah podoben ljutomerskemu.

V zaostrenih možnostih izobraževanja in zaposlovanja je opazen tudi porast učencev, ki ostajajo doma (brez izobraževanja), narašča zanimanje kandidatov za zaposlitev in šolanje na nivoju triletnega strokovnega izobraževanja, nenazadnje pa je vidno še odločanje za sorazmerno zgodnejšo poklicno opredelitev. Opazen je predvsem konstanten upad za „gimnazijske“ usmeritve, administrativno-ekonomske, rahel za zdravstvene in očitno za trgovske dejavnosti, po drugi strani pa so se izoblikovali močnejši interesi za vzgojo in izobraževanje, elektro usmeritev, posebno pa za kovinarsko, kmetijsko, tekstilno in konfekcijsko dejavnost ter gostinstvo.

V tem šolskem letu nekoliko izstopajo gradbinci, katerih je premalo, in avtomehaniki, ki se lahko preusmerjajo še za kovinarje. Seveda na našem območju ni realnih možnosti, da bi ves priliv novih generacij mladine usmerili in razporedili po zmogljivostih in razvojnih ambicijah znotraj posameznih pomurskih občin.

Nehote se vsiljuje misel o regijski izmenjavi izkušenj in dela, kajti 60 brezposelnih prodajalcev, 58 zdravstvenih, 40 ekonomskih, 20 strojnih tehnikov itd. ne bo moč zaposliti v domači regiji, kjer dajemo pou-

darek produktivnosti, ne pa ekstenzivnemu zaposlovanju, pa čeprav recimo odmislimo nadurno delo, razrešimo problem vrednotenja dela in družbenopolitični položaj delavca.

Žal je tudi socialistična morala premalo prodrla v zavest slehernega izmed nas. Po besedah vodje za poklicno usmerjanje Jožeta Bratuše in analitika Alojza Drvariča se vse premalo zavedamo, da je poklicna odločitev eden izmed procesov v dolgotrajni vzgoji otroka, naravnano za vestno in organizirano, največkrat pa tudi nezavedno in pod vplivom okolja oblikovano vrednotenje dela in poklicev. Torej ni mogoče zastaviti organiziranega poklicnega usmerjanja niti na preteklih trendih niti na sedanjih situaciji, temveč si mu morala biti osnova predvsem prihodnje gospodarsko in kadrovske dogajanje. Zato tudi ne moremo pričakovati, da bomo z nekaterimi akcijami in aktivnostmi spreminjali vse tisto, kar se je v otroku nezavedno oblikovalo skozi daljše časovno obdobje in pod vplivom konkretnega dogajanja okoli njega.

Seveda ne moremo pričakovati, da bo možno ves priliv novih generacij mladine usmerjati in razporejati po zmogljivostih in razvojnih ambicijah znotraj sameznih pomurskih občin. Torej je pri razreševanju aktualne problematike izobraževanja in zaposlovanja mladine potrebna težnja k notranjim povezavam in iskanju možnosti v regiji, hkrati tudi k povezavam navzven z istočasnim zagotavljanjem možnosti mladim, da se enakovredno in pod enakimi pogoji vključijo v izobraževanje in delo tudi drugje. To pa pomeni tudi izobraževanje za potrebe slovenskega združenega dela in družbene nadstavbe. Prav tako moramo upoštevati, da teh namer ni mogoče spravljati v neposredno zvezo samo s trenutnimi kadrovske potrebami in zaposlitvenimi možnostmi, kajti učenci prihajajo iz šol čez določeno število let. Hkrati pa moramo računati na tiste, ki so se v izobraževanje vključili pred gospodarskimi ukrepi, njihovi interesi in vključitve pa so se oblikovali že ali manj pod vplivom tedanje glike razvoja, prihajali pa bodo v šol letos in nekaj naslednjih bistveno drugačnih okoliščin in možnosti. Torej lahko računamo, da bomo pri prihodnjem pričakujemo še bolj neprijeten razkorak med možnostmi zaposlovanja in kadrovske prilivi v prihodnje in s tem v zvezi še večje težave pri zaposlovanju mladih, kar bomo morali s celotno družbeno akcijo kar najhitreje in razumno reševati.

Milan SKLEDEK

DELEGATSKI SISTEM IN RADGONSKI ZDRAVSTVENI DELAVCI

Zares v razkoraku?!

Na zadnji skupščini občinske zdravstvene skupnosti Gornja Radgona je bilo postavljenih obilo delegatskih vprašanj. Seveda iz delegatskih vprašanj zbor uporabnikov, namenjenih strokovnim službam, še več ne izhaja, to je predvsem delavcem radgonskega zdravstvenega doma. Ta ponovno aktualizirala potrebo po popoldanskem delu zdravstvenih delavcev, posebej dispenzerja za žene, dotaknila pa so se tudi: povsem konkretnih vprašanj o delu na terenu, denimo opravljanju pregledov za šolske vzne otroke v Apačah, nudenju zobozdravstvenih uslug na terenu.

Vsa so bila nastrojena predvsem kritično. Zdravstveni delavci so bili za vse sicer pripravljene odgovore, katerih osnova je nezadovoljstvo z zdravstvenimi delavci. Eden pa je — mislimo, da tudi delegate skupščine zdravstvenih delavcev — zbral. Zdravstveni delavci so namreč občanske izostanke svojih delavcev opravičevali z obveznostmi v delovanju delegatskega sistema. „Če delavci vorimo se: ali bomo na sestankih ali v ordinacijah!“

Komentar je odveč. Takšno vprašanje pa, o čem oljši organiziranost zdravstvenih delavcev in nenazadnje zavedanju svojih, ne le bomo razumeli, temveč tudi širših družbenih odgovornosti in pravic, milo nam bo umestno!

17

PREDSTAVLJAMO TEMELJNE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE

TZO HOTIZA-POLANA: KOOPERANTI TUDI NA HRVAŠKEM

Tokrat bi vam radi predstavili temeljno zadržno organizacijo Hotiza-Polana, ki je vključena v Kmetijsko zadrugo Lendava. Zdrružuje kmetijska gospodarstva Hotize, Polane, Kapce, Kota, Gaberja in Brezovice. Na tem območju je 1100 hektarjev njiv, 1400 hektarjev travnikov in nekaj sto hektarjev gozda. Kmetje pridelujejo na največ površinah, in sicer lani na 550 hektarjih, koruzo (370 ha za zrnje in 180 za siliranje); pšenico pridelujejo na 350 hektarjih, krompir na 120 hektarjih, sladkorno peso na 50 hektarjih in ostale poljščine na 30 hektarjih. Od skupnih površin predstavljajo pomemben delež pašniki, ki pa bi jih bilo treba bolj izkoristiti, saj v večini primerov letno kosijo le dvakrat. Tudi skupne paše po košnji otave ni več toliko kot pred leti.

TZO Hotiza-Polana, katere sedež je na Hotizi, je v neposredni bližini sosednje hrvaške zadržne organizacije, zato si nismo mogli kaj, da ne bi upravnika inž. Ivana Farkaša povprašali, ali zaradi tega ni huje prizadet odkup goveda. Nobena skrivnost namreč ni, da so tam svoja plačevali živino veliko dražje kot pri nas. »To se pozna. Lani smo predvidevali odkup 1040 glav goveje živine, dejansko pa smo odkupili 800 govejih pitancev. Torej jih je 200 do 250 »odromalo« na Hrvaško. V decembru so se pri nas cene popravile, zato ne vidim razloga, da bi še naprej gonili živino čez Muro. Kmetje ne bi smeli gledati le na kratkoročno korist, ampak se navezati na zadrugo tudi tedaj, ko jim ta morda ne daje toliko kot od nje pričakujejo. Res pa je, da si močno prizadevamo za dvig proizvodnje in njeno ustrezno ovrednotenje na trgu. Lani smo odkupili 2100 svinj, kar je sicer za 300 manj, kot pa smo načrtovali, vendar smo še kar zadovoljni. Upoštevati je treba, da je na trgu velikokraj primanjkovalo krmil in beljakovinskih koncentratov, zato so rejci pretežno z domačo krmo, zaradi tega je bilo krmiljenje nekoliko daljše. Lanski izpad v prasičereji bo verjetno nadoknaden v letošnjem letu.

TZO Hotiza-Polana si prizadeva letno usmeriti v tržno proizvodnjo od 7 do 10 kmetij, ki imajo naslednje. Trenutno je na tem območju 71 kmetij, ki so tržne proizvajalke goveda; imajo od 10 do 20 glav živine, sedem pa je večjih.

Pod okriljem TZO Hotiza-Polana deluje aktiv mladih zadržnikov, ki ima 21 članov. Lani so na svoji 50-arski njivi imeli pšenico in naželi 22 stotov zrnja. Pred tem so pridelovali (med prvimi na tem območju) sladkorno peso, preizkušali so različne sorte koruze... Aktiv prireja letno več strokovnih predavanj, mladi zadržniki hodijo na strokovne ekskurzije in si tako bogate znanje za še uspešnejše delo in pridelovanje na kmetijah svojih staršev, kjer tako postajajo gospodarji, čeprav roditelji zemlje še niso prepisali nanje. Na tem območju pa so dokaj dobro organizirane tudi žene-zadržnice. Tudi one imajo večkrat letno predavanja iz gospodinjstva, o pridelovanju vrtnin, higieni pri strojni in ročni molži itd.

saj imajo nad 30 pitancev. V svinjerejsko tržno proizvodnjo pa se je usmerilo 30 kmetij; 28 jih ima od 20 do 50 pitancev. Največja kooperanta TZO Polana-Hotiza pa sta na Hrvaškem! Doma sta v vasi Jurjevec pri Martini na Muri. Vsak od njiju letno spita po 400 svinj. To je dokaz, da imamo pri nas ugodnejše pogoje za razmah tržne proizvodnje kot v sosednji republiki. Medžimurska kooperanta sta dobila seveda pri nas kredit, nimata večjih težav s krmili in koncentratu, medtem ko

podobnim proizvajalcem v njuni sosesčini ni lahko — ni ne krmil ne koncentratov.

Zdi se, da bi kmetje z območja hotiško-polanske temeljne zadržne organizacije lahko bili pomembnejši proizvajalci goveda in prašičev. Tudi proizvodnjo mleka bi lahko dvignili, saj zdaj zadruga letno odkupi 1.200.000 litrov mleka. To je količina, ki je že nekaj let enaka. Daje jo 990 krav molznic. Poprečna molznost je torej 1.200 litrov. Po tem bi človek sklepal, da tod rede slabe molznice. Pa temu k sreči le ni tako: molznice dajejo veliko več mleka, vendar kmetice ne prodajo vseh količin, ampak ga nekaj porabijo v gospodinjstvu, veliko več pa ga

50 hektarjih. Za več kot polovico površin je TZO že sklenila pogodbe. Lani so proizvajalci s tega območja oddali 1.645 ton sladkorne pese. Lani je ta kmetijska organizacija tudi povečala odkup krompirja: odkupili so ga 480 ton.

Iz TZO Hotiza-Polana je prav gotovo tudi razveseljiva tale vest: medtem ko na mnogih območjih Pomurja z žalostjo ugotavljajo, da se stalež osnovne črede goveda nenehno zmanjšuje, je tod drugače: zabeležili so povečanje za 24 krav in 76 plemenskih telic. Prav gotovo so rejce spodbudili za nove priveze tudi premije za privez, ki znašajo 3.500 oziroma 8.000 dinarjev.

Kmetje s tega območja dosegajo še kar dobre hektarske donose, k čemur nedvomno prispeva sodobna obdelava polj in seveda gnojenje. Na prvi pogled se zdi poprečna poraba gnojil (350 do 380 kilogramov na hektar) prenizka, vendar je treba upoštevati izdatno gnojenje s hlevskim gnojem, gnojevko in tudi tako imenovano zeleno gnojenje. Pomembnejše hektarske donose pa bodo proizvajalci s tega območja imeli, ko bo melioriran kompleks 1200 hektarjev zdaj zamočvirjene zemlje. Najprej bo treba zgraditi odvodni kanal. Pravzaprav so s trasiranjem kanala že začeli, baje pa so meritve pokazale, da voda ne bo mogla odtekat v Muro, ker je njena gladina višja. Potrebno bo torej vodo speljati nekam drugam. To naj bi nakazale ponovne meritve na terenu, žal pa se strokovnjaki vodne skupnosti že lep čas niso pojavili na tem terenu in tako prizadeti kmetovalci ne vedo kaj naj store z močvirnatim svetom. Gospodarska škoda je velika.

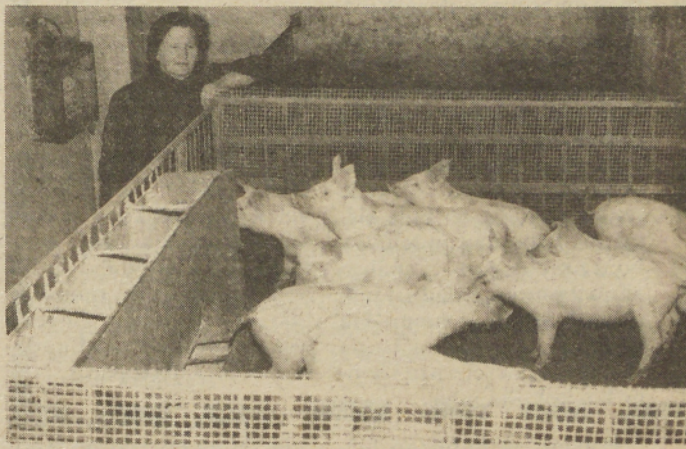
Š. SOBOČAN

MARIJA IN KAREL BENKO S CANKOVE

IZ TOVARNE NA KMETIJO

Zdaj, ko postaja delo in življenje na kmetih po dolgem času negotovosti spet zanimivo, marsikdo, ki je sicer zaposlen (in mora zgodaj na delo), razmišlja, ali ne bi bilo pametneje, da bi opustil zaposlitev v združenem delu (in

oziroma pujskov sva zelo zadovoljna, nam je dejala Marija. »Izpolnite so se najine želje, saj sva si resnično želela, da bi se ob prvi priliki vrnila domov, da bi spet delala na kmetiji in si na njej ustvarjala pogoje za življenje. Reja

V HLEVU — Marija Benko s Cankove je opustila delo v obratu družbene prehrane v Kresnicah pri Ljubljani in se rajši ukvarja s plemenskimi svinjami. Zadovoljna je.

Foto: Š. S.

tako omogočil zaposlitev nezaposlenim) in se rajši posvetil kmetovanju. Dejstvo je namreč, da hodi na delo v tovarne mnogo takih, ki jim tega ne bi bilo treba; imajo večje ali manjše površine zemlje in bi se lahko na njej preživljali. Tisti, ki so spet začeli resno delati na njivah, v hlevu... pravijo, da jim ni žal, saj na kmetiji, če se le količkaj podvizaš (poln hlev, izdatno gnojenje) lahko ustvariš primeren dohodek. Tržno usmerjen kmetovalec pa se seveda lahko pokojninsko zavaruje kot delavec v tovarni. Skratka: razlik, ki so bile dolgo tega v korist zaposlitve v tovarnah, skorajda ni več. Pa še nekaj je, kar kliče po pridnih kmečkih rokah: množica slabo obdelane (tudi premalo gnojene) zemlje. Kdor ljubi zemljo, seveda ne bo dopustil, da bi jo preraščal plevel.

Po tem nekoliko daljšem uvodu pa h konkretnemu primeru s Cankove. Marija in Jože Benkova sta več let delala v Kresnicah pri Ljubljani (industrija apna). Tja sta odšla v petdesetih letih, ker pač na nekaj deset arih domače zemlje v tedanjem času nista mogla kaj prida pridelati. Po 11 (Jože) oziroma po 8 letih (Marija) sta se vrnila nazaj na Cankovo in 1976. leta zgradila velik hlev za plemenske svinje. Trenutno imata v njem 24 svinj in 2 merjasca. Letno oddata od 350 do 400 tekačev, težkih od 18 do 23 kilogramov. Trenutna cena za kilogram je 150 dinarjev.

»Z rejo plemenskih svinj

Marija je enkrat govorila v dvojini, drugi v množini. Po tem lahko sklepate, da je pri hiši še več družinskih članov. Res jih je več. Za delo na polju, v hlevu (imajo tudi 3 krave in 3 goveje pitance) torej primeta tudi mlada, čeprav je eden od njiju zaposlen.

Pri Benkovih se pozna, da so varčni ljudje; imajo ne le sodobno gospodarsko poslopje, ampak tudi lepo hišo, v kateri je polno lesa (stropi, opaži), po čemer je moč sklepati, da imajo tudi smisel za lepoto stanovanja.

Sogovornice nisem vprašal, ali se ji kaj toži po Kresnicah, kjer je delala v obratu družbene prehrane. Najbrž se ji ne, saj zdaj, ko je spoznala opravila pri vzreji plemenskih svinj, ji sploh ni potrebno več misliti na osebni dohodek, kajti 7-letne izkušnje dokazujejo, da se delo v zasebnem hlevu še kako splača. Prav gotovo tako meni tudi Jože, sicer ne bi opustil »dobre« službe.

Kdo ju bo posnema?

Š. SOBOČAN

GORNJA RADGONA

Posvet sadjarjev

Slovenski sadjarji so se prvi v Jugoslaviji pa tudi med prvimi v Evropi lotili vzgoje jablan v sodobni obliki sadjarstva. S tem načelom, ki ga danes vse od leta 1970 pomembno rezultate. Lanske letošnje pri tem pa so izmenjali na delavci strokovne službe in strokovnjaki skupnosti za sadje, delavnice srečanja se je udeležilo veliko devet strokovnjakov in delavcev iz kmetijskih organizacij osrednje in severovzhodne Slovenije.

Ob tej priložnosti so poskušali ugotoviti potrebo, da ta način dela bi najprej razvijajo, saj njegovo uspešnost tudi ekonomsko upravičeno. Sicer pa je vzrejanje sodobnih jablan v okviru priprav na shod valcev, ki bi se na njih abrali skupno pridobivanje prihodnjega meseca in se načelno vzgoje jablan v družbenem in zasebnem sektorju v celotni republiki v letu, sprejeli vsi s varčnim namenom, ki ga sadjarji pripravili pred radgonskim posvetom v času letniškega sejnjema.

SENEKOVIČEVA IZ NASOVE

Letno 50 tisoč litrov mleka

Marija in Jože Senekovič iz Nasove v Apaški dolini nista le prijetna sogovornika, ampak tudi delavna mlada kmetovalca. Ukvarjata se predvsem s proizvodnjo mleka. V hlevu, ki sta ga zgradila pred 15 leti, imata 12 krav molznic in 8 plemenskih telic.

»Dnevno v poprečju namolzeva 150 litrov mleka, letno pa ga oddava okrog 50 tisoč litrov. Stopnja toščice je dokaj dobra (od 3,9 do 4 odstotke), zato za liter mleka dobiva okrog 18 dinarjev. Bila bi pa seveda še bolj zadovoljna, ko bi zadruga mleko plačala dražje. Zdi pa se nama, da bi bilo manj dela, če bi pitala goveda.

Takole je »modrovala« Marija. Jože pa je seveda potrjeval. Naposled je pristavil, da bi bil velik nemisel, če bi se po dolgih letih ločila od molznice. Še več: resno razmišljata, da bi sčasoma zgradila nov, še večji hlev. Ob še izdatnejšem krmiljenju bi tako prirejo mleka lahko občutneje povečala, kar jima sicer tudi zdaj uspeva. Tako je ta kmetija že dobila več priznanj živinorejske po-

Senekovičeva smo ujeli na trak, ko sta s traktorske priklovice zlagala kangle za mleko. Foto: Š. S.

slovne skupnosti za proizvodnjo 4500, 5000 in 5500 litrov mleka po kravi. Rekorderjev so se spomnili tudi v Kmetijski zadrugi v Gornji Radgoni in jima podelili ustrezno priznanje.

Senekovičeva pokladata molznicam predvsem domačo krmo, ki

jo pridelata na 10 hektarjih površin. Največ (4 hektarje) sejata koruze, 2 hektarja namenjata pšenici, sejata deteljo in seveda dobro izkoriščata travnati svet. Pa ne le z večkratnimi košnjami, ampak tudi s pašo.

S. SOBOČAN

Zaradi zvišanja cen svinjskemu mesu je bilo kajpak pričakovati, da bodo poskočile tudi cene pujskov. In res! Pretekli četrtek (10. marca) so rejci iztržili za par pujskov od 4.800,00 do 5.500,00 dinarjev. Ponudba je bila sicer bolj skromna, saj so pripeljali samo 17 pujskov. Sejem se začne vsak četrtek ob 7.00.

TURNIŠČE: cene pujskov

Z NOVOSADSKÉ BORZE

V prejšnjem tednu so se cene kmetijskih proizvodov na novosadski borzi gibale takole:

ŽITARICE: Oves, standardne kvalitete, letnik 1982, očiščen — 19,00 din za kg.

MLEVSKI IZDELKI: Pšenična moka, standardne kvalitete: tip 500 — 21,28 din za kg; tip 800 — 17,51 din za kg; tip 1100 — 14,11 din za kg.

ŽIVINA: Prašiči, mesnati beli, iz kooperacije, 90 do 120 kg teže — 117,00 din za kg žive teže; pujski za nadaljnjo rejo, teže 20 do 30 kg — 155,00 din za kg; mlado pitano govedo s farne, teže 400 do 450 kg — 173,00 do 175,00 din za kg žive teže; mlado pitano govedo iz kooperacije, teže 450 do 550 kg — 155,00 din za kg žive teže; krave za zakol, teže 400 do 600 kg — 80,00 do 110,00 din za kg žive teže.

Hrana kot zdravilo

Najnovejša ameriška raziskava o kemični sestavi hrane so pripeljale do zanimivega zaključka. Ker so v hrani odkrili celo vrsto kemičnih spojin, ki delujejo povsem podobno kot sintetična zdravila, bo napočil dan, ko bo lahko človek na svoje razpoloženje in bolezen vplival izključno s hrano. Ali je to utopija ali ne, je težko reči, saj so znani šele prvi rezultati desetletnih raziskovanj.

George Schwartz, izredni profesor na univerzi v New Mexico v Združenih državah Amerike, je deset let svojega življenja posvetil raziskovanju kemičnih lastnosti hrane. Ob opravljanju biokemijskih lastnosti nekaterih najbolj popularnih jedi je ugotovil, da hrana izredno močno vpliva na človekovo razpoloženje in zdravje. Profesor Schwartz je na primer ugotovil, da kokošja juha, ki v mnogih državah velja kot domače zdravilo proti prehladu, vsebuje elemente, ki pomagajo telesu v boju z prehladom. Z analizo zdravljenih prehladov, ki jih je moč kupiti v ameriških lekarnah, je ugotovil, da vsebujejo povsem iste spojine kot kokošja juha.

Banane, priljubljeno južno sadje, vsebujejo med ostalimi tudi triptofan, aminokislino, ki povzroča zaspanost in deluje pomirjevalno. Lubenice, ki so znane kot naravni diuretik za izločanje čezmerne tekočine iz telesa, vsebujejo tudi kukurbitin, spojino, ki znižuje krvni pritisk.

To je le nekaj primerov iz njegovih raziskav, ki dokazujejo, da so v hrani določene spojine, ki vplivajo na organizem, vendar doslej niso bile znane.

S svojimi ugotovitvami je sprožil vrsto polemik, saj je

teoretično vsaka rastlina, za katero se ugotovi, da ima kemični učinek, proglašena za mamilo. Pa tudi sicer je razlika med rastlinsko hrano in mamilom iz rastline zelo majhna. Vse bolj pa je prisotno tudi mnenje, da vsaka hrana zaradi svoje kemične sestave povzroča v našem telesu določene učinke. Če pogosto uživamo neko vrsto hrane v velikih količinah in v kombinaciji z drugo hrano, podobnega učinka, se lahko v našem organizmu marsikaj spremeni. Le s pomočjo hrane — trdijo ameriški znanstveniki — se lahko človeku ustvari občutek zanosa, depresije ali samozavesti.

Vzemimo za primer belo zelje, ki ga povsod po svetu poznajo kot hrano. Ameriški in sovjetski zdravniki belo zelje uporabljajo za zdravljenje čira na želodcu in kot pripomoček alkoholikom, da se lažje odvadajo od piija.

Ze stari Grki so trdili, da korenje vsebuje lastnosti afrodiziaka — samo za ženske — raziskave profesorja Schwartzja pa so potrdile, da semena te povrtnine resnično vsebujejo snovi, ki so podobne hormonom. Tudi zelena solata, zaradi določene količine laktucina v listju, pospešuje relaksacijo.

se posebej, če jo jemo v večjih količinah.

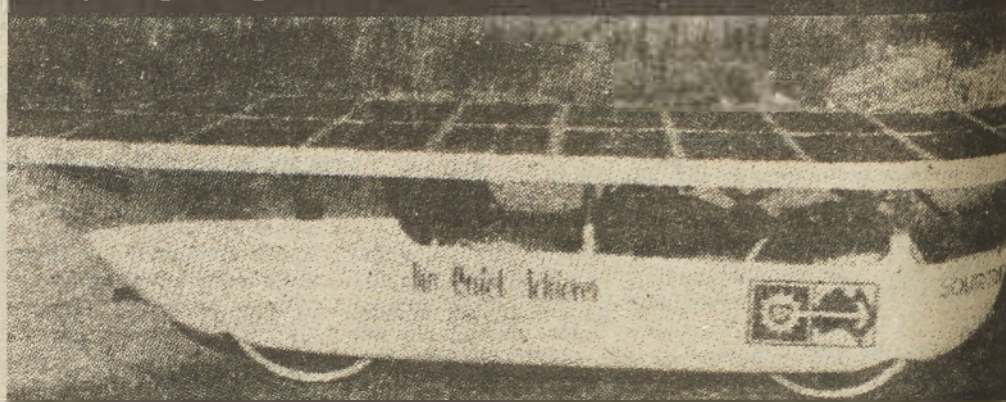
To pa niso edini primeri delovanja hrane na človeški organizem. Lahko bi našli še veliko primerov. Hren na primer zaradi svojih sestavin deluje kot stimulator, peteršilj kot sedativ, rožmarin pa zaradi borneola, aukalptola in pinena deluje kot stimulator spomina.

Doktor Schwartz verjame, da bo, zahvaljujoč raziskavam hrane, kmalu prišel čas, ko bomo lahko svoje razpoloženje uravnavali izključno s pomočjo hrane. Trdi, da se bo treba naučiti le izbirati hrano, torej tisto, za katero vemo, da nam bo olajšala tegobe.

Prišel bo čas, trdi ta znanstvenik v newyorškem časopisu »Food Power«, ko bomo vedeli, da če smo utrujeni, moramo zvečer namesto zelene solate, redkvice ali zelja, ki učinkujejo kot sedativi, pojesti solato iz klic detelje ali žita, mlado čebulo ali ribjo solato, ki smo jo začinili z rožmarinom.

Je vse to utopija. Zaenkrat je še težko povsem gotovostjo reči »da« ali »ne«. Znanstveniki na tem področju čaka še veliko dela, saj če so v neki hrani odkrili sedativ, to še ne pomeni, da nam je vse jasno. Marsikaj je odvisno od količine pa tudi od drugih spojin v isti hrani, ki imajo lahko povsem nasprotni učinek. Vsekakor pa je tovrstno raziskovanje zelo zanimivo in mnogi nestrpno pričakujejo nove rezultate.

AVTOMOBIL PRIHODNOSTI?

Prva preizkušnja je uspela. Veliko potovanje čez Avstralijo je končano in v zgodovini avtomobilizma bo ostalo zapisano: prvi avtomobil na svetu, ki se premika s pomočjo sončne energije, je brez težav prevozil 6.400 kilometrov. Izumitelja »sončnega vozila« sta Hans Tholstrup in njegov sovoznik Larry Perkins, z njim pa sta se pripeljala v Sidney prej, kot sta pričakovala. To se lahko zahvalita hitrosti vozila, ki je znašala približno 60 kilometrov na uro, kar je več, kot sta v začetku pričakovala.

PREPROSTA SOLSKA

— Kaj je sladkor?
— To je bela snov, ki naredi kavi slab okus, če pozabiš nanjo.

V DVOJE JE LEPŠE

— Dve muhi v eni juhi, to je pa že prehudo!
— Nesrečno sta zaljubljeni, pa hočeta umreti skupaj...

NA REKRUTACIJI

— Te ni sram? Pred komisijo si prišel tako umazan!
— Veste, rad bi bil pri mornarici.

Kanadčanke so napovedale boj televiziji in reviji »Play Boy«. Skupina žensk, ki jih vodi načelnica mesta Ottawa, je naslovila ministru za informacije pokrajine Quebec zahtevo, naj se takoj ukinejo v televizijskem programu filmi, katerih producent je »Play Boy«. Ženske zahtevajo, da se prepovejo predvajati filmi, ki predstavljajo žensko zgolj kot predmet za zadovoljevanje moških strasti. Feministkinje pripravljajo več demonstracij po vsej Kanadi, prva pa bo v Ottawi pred sedežem parlamenta.

Statistični podatki, ki so jih objavili pred kratkim, kažejo, da so v lanskem letu po proizvodnji avtomobilov v vodstvu ameriške tovarne, ki so kljub močni japonski konkurenci zadržale svoj primat. Sicer pa je vrstni red po številu izdelanih avtomobilov naslednji:

drugje smo prebrali

1. General Motors (6.726.000 avtomobilov), 2. Ford (4.402.000), 3. Toyota (3.290.000), 4. Nissan (2.814.000), 5. Volkswagen (2.196.000), 6. Peugeot in Citroen (1.585.000), 7. Renault (1.527.000), 8. Fiat (1.364.000), 9. Toyo Kogyo (1.230.000) in 10. Chrysler (1.082.000).

Že stari Kitajci so uporabljali izvleček olja bombažnega semena kot kontracepcijsko sredstvo za moške. Finski raziskovalec dr. Tappani Lukanainen pa je odkril, da je to olje odlično zdravilo proti gonoreji in genitalnemu herpesu. Ta vesela novica bo Rockefellerjev sklad, ki bo plačal stroške raziskovanja, stala kakšen milijon dolarjev. V ZDA sta omenjeni bolezni zelo razširjeni. To obliko herpesa ima 20 milijonov Američanov, torej kar 5 odstotkov prebivalstva.

TRETJE REŠITVE NI

— Zimski plašč bi rabil, pa nimam dovolj denarja za novega.
— Rešitev je preprosta: daj ga obrniti, dober krojač ti to naredi za majhen denar.
— Saj bi, vendar je to dal narediti že moj oče, plašč pa tretje strani nima...

V AFEKTU

— Zdaj..., zdaj bi vas ubil, če ne bi vedel, da ste moj prijatelj.
— Oprostite, jaz prijateljev sploh nimam!

NENAVADEN MALI OGLAS

Trindvajsetletna Sheryl Weidall iz Isantija v ameriški zvezni državi Minnesoti je dala v časopis oglas z naslednjo vsebino: »Moža po ugodni ceni odstopim skupaj s popolno ribiško in lovsko opremo ter dvanajstimi kilogrami srninega hrta.« Vzrok za takšno odločitev je zelo klasičen: njenega šestindvajsetletnega moža Gartha namreč nikoli ni bilo doma. Če ni bil na lovu ali ribolovu, je igral baseball, nogomet, hokej ali golf.

Oglas, ki je izšel na Garthov rojstni dan, je bil nadvse uspešen. Telefon je neprestano zvonil, ponudbe pa je bilo mogoče razdeliti v dve veliki skupini. V prvi so bile ženske, ki so hotele moža kupiti ali najeti, v drugi pa moški, ki so Sheryl porujali svoje usluge, seveda šele potem, ko bo odvečni soprog iz niše.

Medtem pa se je Sheryl premislila. Nekaj dni pozneje je izšel njen naslednji oglas, ki se glasi takole: »Ljubim ga. Nič več ni naprodaj. Odpusti mi, dragi!« Žal ni prav nič znano, kako je na vse to reagiral prizadeti soprog.

Revščina tudi v ZDA

Nekdaj bogato rudarsko območje ameriške zvezne države Zahodne Virginije tare zadnjem času velika brezposelnost. Brez dela je od 20 do 30 odstotkov delovne sile, mestecu Gary pa je zaposlen le eden od desetih za del sposobnih prebivalcev. Garyska občina nima niti toliko denarja, da bi plačala električno razsvetljavo ulic, se ponoči mesto zavije v temo.

Štirje od šestih policajev prejemajo plačila za svoje delo. Polovica prebivalcev tega mesteca prejema socialno pomoč, ki pa znaša toliko, da plačajo stanarje, za hrano pa ne ostaja skoraj nič. Dobrodelne ustanove v sosednjih mest so zastopale v Gary več kampanj za nov hrane, v glavnem kruha in fižol, z oddaljenih polj, ki je hrane več kot dovolj.

Še pred štirimi leti je bilo v rudniku premoga zaposlenih 1.100 ljudi, danes jih je le 420. Godi se jim tako kot prebivalcem tistih delov Združenih držav Amerike, ki se niso pravočasno preusmerili v druge dejavnosti. Najprej so začeli odpustiti delavce iz rudnikov, kar je izločilo kovinskopredelovalne in strojne, iz tovarn stekla in aluminija, jekla, gradbeništva in končno še kemične stroje. Zahodna Virginija je samo lani ukinila več kot 80 tisoč od 3 milijonov delovnih mest.

DVOUMNA

— Milka, tvoj mož je padel in to hudo.
— Saj sem mu rekla naj več ne hodi na sofovske izpit. V tretje gre rado...
— Ne gre za to. Sofovski izpit je za njim, spodrsnilo pa mu je na pločniku...

HUDA ZA KURIRJA

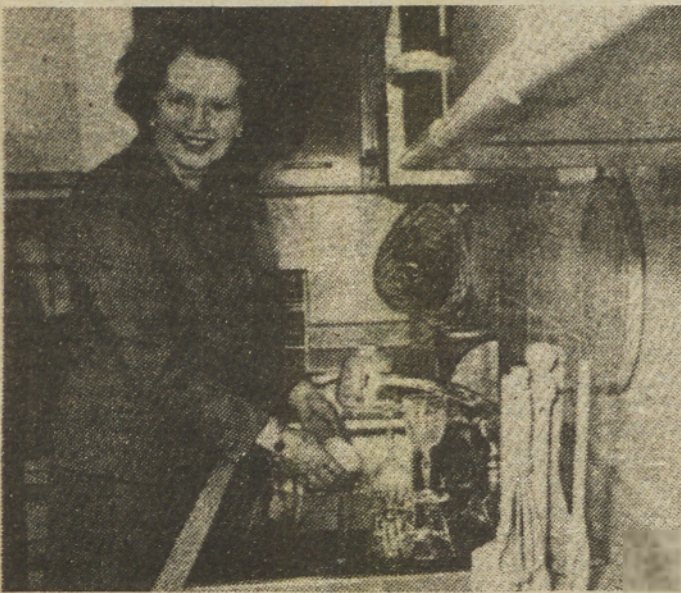
— Skoraj polovica krajanov pravi, da niso prišli na sestanek, ker niso dobili vabil. To je že skrajnost!

— Vetrovno je bilo, vi pa ste mi jih dali v roke toliko, da... nekaj jih je veter odnesel, ostala pa vam vračam, ker imajo ograhe napise »POLJON HUD PES!« Ponekod so oglašale ženske, pa benih tablic ni bilo.

ZAŠČITA

— Mirkec, a je tako oče tako neroden pri delu?
— Ne žalite očeta, on je v penziji.

PREDSEDNICA IN GOSPODINJSTVO

Sedeminpetdesetletna britanska ministrska predsednica Margaret Thatcher je začela spet poslušati svoje svetovalce za propagando. Že sredi sedemdesetih let je takratna voditeljica opozicije zbirala simpatije z akcijami, za katere so ji dajali nasvete profesionalci londonske reklamne agencije »Saatchi and Saatchi«. Ti so pred kratkim »železni lady« spet svetovali, naj se tu in tam le pokaže pri dejavnostih, ki nimajo nič skupnega z vladnim vsakdanjikom. Prvi korak je že narejen. Med nekim obiskom v Yorkshiru se je dala fotografirati pri pomivanju posode. Napak je le, da brez predpasnika ali kuhinjske halje.

NA ULICI

— Ne vem, kaj naj delam. Noga me tako boli, da... Kaj naj delam?
— Najbolj enostavno bo, če šepaš...

ENA LJUBEZENSKA

— Jožica, se ti ne zdi, da je prva ljubezen najlepša?
— Strinjam se, vendar je tudi s tabo lepo...

AVTOMEHANIČ ZDRAVNIKU

— Jezite se, jezite se. Vam je lahko, ker imate samo dva modela, kaj pa jaz, ki moram... da o iskanju nadomestnih delov ne govorim.

BREZ

— Pomurski politiki, gospodarstveniki in drugi pomembni in manj pomembni ljudje v zadnjem času tolikokrat omenjajo plotove med občinami, da bi prav lahko govorili še kar o kitajskem zidu.

— Vodja strokovne službe regionalne skupnosti za zaposlovanje v Murski Soboti Ivanka Klopčič je na enem od sestankov dejala: »Kdor je mislil, da bo nova organiziranost v interesnih skupnostih poceni, je bil naiven.« Kdo je torej naiven?

— Naš odnos do hrane je približno tak, kot do zabavne elektronike. Sicer pa — tako so čisto resno dejali na regijskem posvetu o inovacijah — krave dajejo več mleka, če poslušajo glasbo.

— Ni mi docela jasno, kaj pomeni, če imajo nekateri tozdi svojo »nadstavbo« (strokovne, administrativne in podobne službe) zunaj ograje. Ali je posredni »ta prava« prostorska stiska, preraščanje tovarniških plotov ali pa se že toliko namnožili, da jim je postalo tesno?

— Na velecenjeno Jezikovno razsodišče naslavljam tole vprašanje: kaj je sedežni in »aj domični« princip financiranja sisov?

—brž—

DLAKE

za vsakogar nekaj

mi in naš
sadovnjak

ZAŠČITA SADNEGA DREVJA

Ugotovljamo, da imamo iz leta v leto v sadovnjakih vedno več pojavov nekaterih bolezni in škodljivcev, na katere smo že mislili, da nam njihovo zatiranje popolnoma obvladamo. Lahko celo rečemo, da nas je poplava vedno novih in novih zaščitnih sredstev, zlasti tistih, ki jih rabimo v času vegetacije, navedena na misel, da zimska preventivna zaščita nasadov sploh ni več potrebna, da je nekaj škropljenji spomladi in poleti mogoče vse rešiti. Pa smo tak morali ugotoviti, da je tako gledanje zmotno in da še vedno velja star pregovor, da je bolje preprečiti kot zdraviti.

V mladih imam močno napade koreninskih lisic in pepelnice na breskvah, krastavosti na jablanah in hruskah, luknjavosti listja na breskvah, češnjah in višnjah, listnih ul na vseh koščicastih sadnih vrstah, hruseve bolezni na hruskah in raznih drugih boleznih in škodljivcih. Vendar je za večino znano, da prezimijo na rastlinah, na sadnem drevju in da jih je torej mogoče zatreti tedaj, ko s škropljivom moremo doseči vse dele drevesne kroge, to je POZIMI.

V časih, ko smo poznali nekaj manj kemijskih pripravkov za poketno zaščito, smo toliko bolj natančno škropili v zimskem času s sadnimi karbolini in kalitranskimi emulzijami, ko nas ni toliko motila rumena barva Rumensana in drugih dinitro-orto-krezolnih pripravkov, s katerimi smo jih škropili. Sicer smo shajali samo z enim spomladanskim in dvema do tremi poletnimi škropljenji. Tedaj nam tudi niso očitali, da je sadje preveč trtiračno, in zato manj okusno.

Pa še nekaj bi svetlovali. Pomagajte sadnim svetilcem nas ne sme biti nepravilno, zato moramo zaščitne ukrepe raztegniti na ves čas od odpuščanja listja do začetka vegetacije, s tem da se poslužujemo močnih zimskega sredstev, ki dalj časa učinkujejo in v kateri uničijo večji del bolezni in škodljivcev.

Zimsko škropljenje opravljamo od polovice novembra do začetka listanja — konec meseca februarja, vedno le tedaj, ko je temperatura nad 0 stopinj Celzija.

Pozimi tudi uporabljamo vse vrste DNOC pripravkov, kar je varen in dr. parafin z dodatkom bakrovega apna, potem proti pomladi folidol z dodatkom bakrovega apna in drugih fungicidov, zaradi naprednega zatiranja bolezni. Tudi je tudi gebutox, vsekakor apne brozge, ki jih lahko v zimskem času pripravimo sami, na zalogo, kakor tudi še splošno znanih in preizkušenih bakrenih pripravkov, ki jih rabimo proti kopravosti in luknjavosti breskovega listja, proti krastavosti na jablanah in hruskah itd.

M. M.

avtomobilizem

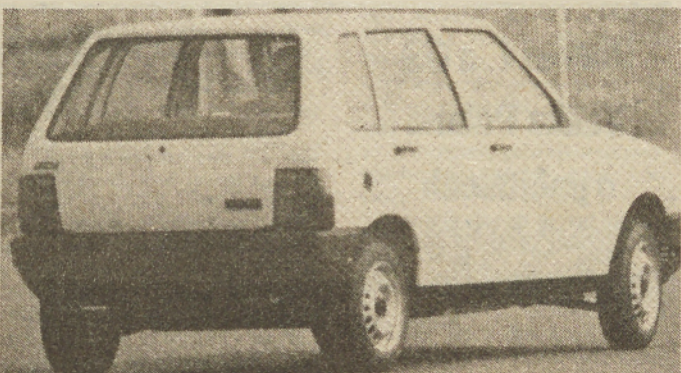
Na pohodu FIAT UNO

Pred kratkim je tovarna Fiat iz Torina v Italiji predstavila avtomobilček fiat uno, ki utegne biti huda konkurenca fiesti, corsu, renaultu-5, sambu, VW polu in drugim avtomobilom, katerih značilnost je, da porabijo malo bencina.

Fiat uno ob povprečni hitrosti 100 kilometrov na uro porabi 4,3

litre bencina. Fiat uno je spredaj dokaj zašiljen, zadek pa ima povsem odsekan. Vanj vgrajujejo tri vrste motorjev: 900, 1100 in 1300 kubikov s 45, 50 oziroma 70 KM. Menjalnik je štiristopenjski, pri večjih modelih pa petstopenjski.

Motorček doseže hitrost 145 kilometrov na uro.

Takle avtomobilček v tovarni Fiat izdelajo v sedmih urah. Glede na to, da naša Crvena zastava iz Kragujevca tesno sodeluje s Fiatom, lahko pričakujemo, da bo kak fiat uno „zašel“ tudi v jugoslovansko garazo.

pomagamo varčevati

VZDRŽEVANJE INSTALACIJE

Redno in pravilno vzdrževanje svetlobne instalacije je pogoj za varno in varčno razsvetljavo. Instalacijo projektira in izvede strokovnjak in je zato varna in funkcionalna, vendar lahko z neustreznim uporabo in vzdrževanjem še tako pravilna instalacija postane nefunkcionalna in nevarna.

Stikalo z razbitim pokrovom je smrtno nevarno. Stikalo, ki „uboga“ se po drugem ali tretjem poskusu, moramo čimprej zamenjati. S takšnimi stikali puščamo večkrat luči prižgane v praznih prostorih in s tem po nepotrebnem povečujemo porabo elektrike in stroške zanjo.

Redno čiščenje svetilk je pomembno. Nabrani prah zelo zmanjšuje prosojnost svetilk in tako znižuje izkoristek razsvetljave. Racionalno je, da se pri nakupu svetilke odločate za izvedbo, ki preprečujejo čezmerno zaprženost, na primer difuzne svetilke s steklom, ki je motno le z notranje strani.

Svetilke čistimo le s suho krpo, da vlaga ne zaide v električni del svetilke.

V svetilke privijamo le žarnice dovoljenih moči za določeno svetilko. Če uporabimo premočno svetilo, lahko poškodujemo svetilko in tako spremenimo njene svetlobnotehnične lastnosti. To še posebno velja za svetilke iz plastike in tkanin. Namizne svetilke za dodatno osvetlitev delovnega mesta naj bodo čimbolj stabilne. Priključne vrvice naj bodo čimkrajše, ker se tako izognemo spolikanju. Oguljena ali drugačna poškodovana priključna vrvica namizne svetilke je smrtno nevarna. Namizne svetilke ne sodijo v sobe manjših otrok.

Zamenjave svetil opravljamo le pri izključeni električni napetosti. Neuporabnih žarnic in fluorescentnih cevi ne razbijemo, ker se pri tem čepinje razletijo in lahko koga poškodujejo.

pravni nasvet

PREMESTITEV NA DRUGO DELO

Vprašanje: Ali lahko delavca premestijo na drugo delo?

Novi zakon o delovnih razmerjih določa, da je med trajanjem delovnega razmerja delavec lahko razporejen na vsako delo in k vsaki nalogi, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmognosti. Razporejanje delavcev se izvaja na

podlagi ugotovljenih delovnih potreb v primerih in pogojih, ki jih določa samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih. Delavec je razporejen na delo, za katero se zahteva nižja strokovna izobrazba, če se ugotovi, da ni zmožen opravljati del in nalog, ki jih opravlja. Samo izjemoma je z njegovo privolitvijo delavec premeščen na delo, za katero se zahteva nižja

strokovna izobrazba. Torej praviloma podjetju ob premeščanju ni potrebno delavca vprašati za mnenje — privolitev! Prav tako je delavec v primeru višje sile dolžan opravljati dela, ki ne ustrezajo njegovi izobrazbi. Samo v primeru razporeditve delavca iz enega kraja v drugi se upošteva, da se ne poslabšajo njegovi življenjski pogoji.

NERODNOST

— Dober dan. Vi ste šef in ...
— Utihihite! Tožil vas bom zaradi razžaljenja časti!

INFORMACIJE

— Prosim — informacije piše na vratih — vas lahko nekaj vprašam?
— Izvolite.
— Mi ta novi klobuk pristaja?
— Deloma.
— Kako deloma?
— Ne vem, če ste kupili premajhen klobuk, ali pa imate glavo preveliko ...

RECEPT ZA VAS

Krofi z marmelado

Za pripravo krofov za 6 do 8 oseb potrebujemo: 30 gramov kvasa, 3 decilitre mlačnega mleka, 30 gramov sladkorja, 500 gramov presejane moke, pol žličke soli, 4 rumenjake, 100 gramov surovega masla in olje ali mast za cvrenje.

Iz kvasa, mlačnega mleka, sladkorja, ene ali dveh žlic moke postavimo kvas, ga pokrijemo s čistim prtičkom in denemo na toplo, da vzhaja. V posodo za mešanje presejemo preostalo moko skupaj s soljo, ji dodamo raztopljeno maslo in vzhajajoč kvas ter zamesimo testo. Testo stepemo nato s kuharico tako dolgo, da se loči od kuharice in sklade ali da se na njem pokažejo mehurčki. Potem ga pokrijemo in postavimo na toplo, da vzhaja eno uro oziroma da za še enkrat naraste. Ko je testo že zadosti vzhajano, ga denemo na pomokano desko in ga z rokami previdno razvlečemo v 2 centimetra debel pravokotnik. Eno polovico tega pravokotnika obložimo s kupčki marmelade, ki naj bodo 5 do 6 centimetrov oddaljeni drug od drugega. Čez to obloženo polovico preganemo neobloženo polovico pravokotnika testa. Nato izrežemo iz testa z obodcem krofe in pazimo, da je marmelada vedno v sredini izrezanega kolobarčka. Izrezane krofe pustimo kakih 15 minut na toplem, da malo vzhajajo, nato pa jih začnemo cvreti v zadostni količini dobro razgretga olja. Z deske jih pobiramo v legi, kakor leže na njej, to se pravi, da jih ne obračamo. Cvremo jih na vsaki strani tako dolgo, da porumene, in sicer najprej pokrite; ko jih obrnemo na drugo stran, pa odkrite. Ocvrte krofe zložimo na serviri krožnik, jih potresemo s sladkomo moko in damo še tople na mizo.

varstvo pri delu

Nevarne steklenice

V gospodinjstvu pogosto pride do zastrupitev, ki bi se jim lahko izognili, če bi bili bolj pazljivi in osveščeni. Mnoge zastrupitve se tragično končajo: dolgotrajno zdravljenje ali pa celo smrt. Nevarnost je stalno prisotna, kajti danes si življenja ne moremo predstavljati, ne da bi uporabljali mnogih zdravju škodljivih sredstev, tako v gospodinjstvu, delavnici ali v tovarni.

Tokrat vas želimo posebej opozoriti na čisto obliko zastrupitev. V navadi mnogih ljudi je, da neuporabljene ostanke raznih tekočin, na primer antifrizov, petroleja, razredila za barve itd. dajejo v steklenice, v katerih so prej bile razne pijače, na primer pivo, slatina, žgane pijače. Do zamenjave steklenic lahko pride tudi zaradi tega, ker je večina iz temnega stekla, pa zato na prvi pogled ni mogoče ugotoviti njihove vsebine. Tako jih lahko pomešamo med steklenice, v katerih so ta prave pijače.

Mnogi ljudje na delu pijejo. Za to jim večkrat ni potreben kozarec, ampak ga srknejo direktno iz steklenice. Če po pomoti popijejo kak strup, lahko pride do hude zastrupitve tudi zaradi prevelikih količin zaužite »pijave«.

Da ne bi prišlo do zastrupitve, imejte steklenice s škodljivimi kemikalijami na posebnem mestu. Nanje nalepite etiketo in napišite vsebino steklenice. Steklenico tudi dobro zamašite. Sicer pa je ostanek kemikalij najbolje pustiti v originalnem pakiranju. Če ste v dvomih, kaj je v posamezni steklenici, je najpametneje, da jo odstranite iz »zbirke«.

OTROŠKA ZADREGA

— Mamica mi je rekla ... mamica mi je rekla ...
— Daj, povej, kaj ti je rekla?
— Mamica mi je rekla ... rekla je, da o tistih kar sta s sosedom kramljali v dnevni sobi okrog vas, naj nič ne povem ...

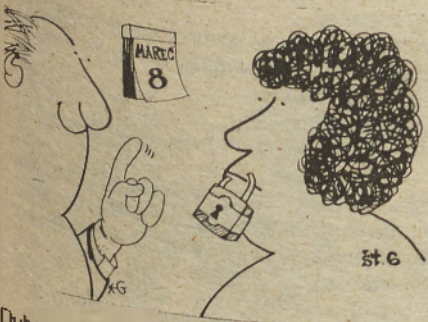
SESTAVI MARKO NAPAST	STROKOVNA USLUŽBENKA V KULJIZNICI	ZALIV V JUŽNI FRANCIJI	VERSKI REFORMATOR HUS	ENIGMA	ZEMLJIŠKA KNJIGA	ORZAVNA BLAGAJNA	VZDEVEK REVOLUCIONARKE BABOWE
VLOMILSKO ORDOJE VITRIH							
PO SLAP- VIM ZNANA REKA V SEV AMERIKI							
BOLJŠA VRSTA JABOLK							
VEZNIK			JAPONSKO MESTO PESNIK GRUDEN				
ZADOLJI SUMNIK V ABECEDI		MATEMAT. MEZMANKA NAJVIŠJA GORA			UMESČA- NJE. VPELJAVNA UVEDBA	OBODNAV- SKO MESTO V SLAVNIJI	
NARODNA SEKCA NA FILMU				AVSTRAL- SKI MOJ DELOVNA VREMA			
NOBELOVEC ANDRIČ							
PODREONI VEZNIK			MOŠKO IME KOCKA (LAT.)				
VELIKO JEZERO V AZIJSKEM DELU SZ					SOMBOR	EDEN OD ČUTOV	
OZIRALNI ZAJEMEK ALI PRISLOV							
OPERA VIKTORIJA PARME							
OČE					IVOLJICA		

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: rubrika, agronom, zavdaja, BN, Oran, okapi, D. Jaki, GM, N. Usora, Ist, to, ŠT, Roza, Trianon, variete, oni, lat.

IZ DŽOUŽLJOVOGA DNEVNIKA

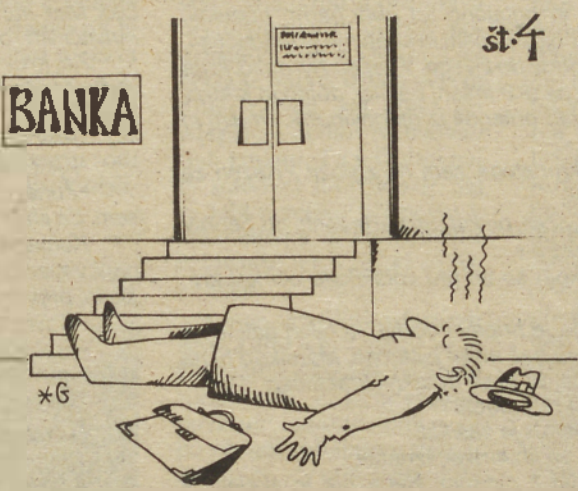
Podhod pod ljubljanskof bankof ori dobro poznamo. Tak or znamo, ka je banka iz »zvezdinoga« kralja podprejta s stebri. Steber na dvoriščnom kralji je trnek razpoukani. Chogauce je gor počó od toga, ka so na pošti stube stimali, ali je ga počó od toga, ka vsako novo mestni kešni občani na njega ščifo ali ga kralajo. Běla mizli, ka bi bi račali ešć »zvezdine« stube stimali, ka bi se banka poderla.

NAŠA RISBA- VAŠ PRIPIS

Duhovite podpise pod današnjo karikaturu pričakujemo do četrta, 24. februarja, na naslov: VESTNIK, Titova 29/I, 69000 Murska Sobota, s pripisom Naša risba — vaš pripis št. 6. Objavljene podpise honoriramo, zato ne pozabite pripisati naslova.

VAŠ PRIPIS ŠT. 4

Pozor! Banka prijaznih ljudi. (S. C., Radenci)

Če je tudi dinarju tako hudo, ko pade, mora biti res velik revež. (J. S., M. Sobota)

Glej ga, glej, našega komercialnega! Pa mu menda ja niso blokirali deviznega računa? (I. P., Pesniški dvor)

In obresti so dvignili prav zdaj, ko sem ostal brez ficka. (B. K., Petanjci)

VESELJE NA SNEGU

Zapadel končno je beli sneg,
pobelil travnike, polja in breg.
Na sneg hitro smo pohiteli,
s sankami veselo po bregu zdrveli.
Sneženega moža smo naredili
in se ob kepanju veselili.
Snežene hiše že tudi stojijo,
pod nosom pa nam ledene sveče visijo.
Veselo bilo je na snegu ves dan,
ponoči pa nov sneg pobelil je plan.

Anita Zver, 5. raz.
OŠ Črenšovci

Prve mačice

Čeprav je zima, so že zacvetele
mačice. Nekega dne sem se spreha-
jala ob robu gozda. Oči so se mi
zazrle v velik grm mačic. Razveseli-
la sem se in si natrgala šopek. Do-
ma sem ga dala v vazo. Kako prijet-
no je dišalo po pomladi!

Darinka Kralj
podružnična OS
Spodnja Štavnica

Prvi zvončki

Pred dnevi smo Martina, mama
in jaz šle k Muri iskat zvončke. Iz-
kopale smo jih in jih odnesle do-
mov. Posadile smo jih v primerno
posodo z zemljo. Danes pa nam že
lepo cvetijo. Teh prvih zvončkov
sem zelo vesela.

Tanja Maučec, 3. a
OŠ Bakovci

»Pustno rajanje« — Narisala Jožica Petovari, 8. raz. OŠ
Safarsko.

Moje počitnice

V šoli smo se preveč utrudili, ker
smo imeli dosti nalog, učenja in
malo prostega časa. Tako sem si za-
želela, da bi se začele počitnice, da
bi se lahko odpočili, razvedrili in si
nabrali nove moči za drugo pollet-
je. Tako so se začele počitnice.

Na tretji dan sem šla z mamico in
bratcem k babici. Ko sem prišla tja,
so imeli kolone. Zaklali so prašička,
ga razrezali, potem smo imeli kosi-
lo. Nato pa smo delali kiobase in
kravice. Tako se je bližal večer in
mama ni mogla nazaj z avtobusom,
ker je bilo že pozno. Zato smo vsi
trije spali pri babici. Tako je bilo že
jutro, mama in bratec pa sta se s so-
sedom odpeljala domov. Tako sem
ostala sama, prišel je sosed in sva se
igrala. Bil je že večer in s teto sva šli
k sosedu gledat televizijo. Tako
nekega dne zapadel sneg. Prišel je
sosedov stric in smo se kepali. Stric
je vzel kepo in me umil. Tako so
potekali moji počitniški dnevi. Čez
dva tedna je prišla mama. Babica je
bila žalostna, ker sem odšla.

Nekaj dni sem bila še doma in
spet se je začela šola. Spomini na
počitnice so lepi in veseli, samo sne-
ga ni bilo dovolj, da bi se sankali in
smučali.

Darinka Zelko
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Počitnice sem preživela na
Gorenjskem. Bilo je lepo. V nede-
ljo smo šli v Kranjsko goro.
Tam smo gledali smučarje. Prišli
smo takrat, ko je smučal Bojan
Križaj. Vozili so slalom. Zelo sem
bila vesela, ko je vozil Bojan Kri-
žaj. Proti večeru smo se vračali do-
mov. Drugo soboto so prišli starši
pome. V nedeljo smo se vračali do-
mov v Prekmurje.

Štefka Marič, 3. raz.
Odranci

NAŠA KNJIŽNICA

Na naši šoli imamo lepo in bogato knjižnico. Vendar zmeraj ni bila
taka. Še pred dvema letoma je bila v enem samem prostoru. Knjige so
stale natrpne na policah in tudi po tleh. Težko si si izbral zaželeno delo.

Potem smo dobili za knjižnico nove prostore. Zdaj je vse drugače.
Knjige so pregledno urejene in vsakdo si lahko izbere po želji. Tovariš pa
nam s prijaznimi nasveti pomaga izbirati najlepše knjige. Knjižnica je
odprta dvakrat tedensko. Le malo je učencev, ki ne bi hodili vanjo.

Tudi moja domača knjižnica je dokaj bogata. Knjiga mi veliko
pomeni, saj me popelje v svet, mi odkriva veliko neznanih stvari in teši
mojo radovednost.

Tadej Ružič, 4. a
OŠ Gornji Petrovci

Učenci 1. a OŠ Velika Polana o počitnicah

Z ožkom sva šla v Mursko Sobo-
to. Kupil mi je plašč. Tudi
bombone sem dobila. Plašč je rjave
barve. Ima kapuco.

Melita Zver

Danes je prvi dan zimskih počit-
nic. Očka je šel v službo, mamica
pa na seminar. Otroci smo ostali
doma. Gledali smo televizijske od-
daje in pospravljali sobe.

Melita Kranjec

Mamici in atju sem pomagal. V
hlevu smo krmili živino. Krave so
bile lačne. Dali smo jim seno. Po-
tem so še pile vodo.

Marko Senčar

Bil sem bolan dva tedna. Boletla
me je glava in močno sem kašljala.
Mama mi je dala zdravila. Lidija je
luščila seme.

Darko Lovrenčič

Bila sem sama doma. Prinesla
sem si knjige in Cicibane v posteljo
in sem brala. Mama in Edi sta odšla
k zobozdravniku. Ko sta se vrnila,
smo šli k frizerju.

Alenka Črnič

Srečanje s pesnikom

Tovarišica me je vprašala, če bi šla
v Mursko Soboto, da bi videla Miro-
slava Slana in Ternarja. Šli so tudi
trije starejši člani literarno-novinar-
skega krožka.

Bil je snežen dan. Šli smo tja. Čez
nekaj časa je prišel tovariš Ternar.
Kmalu za njim še pesnik Miroslav
Slana. Govorila sta, kako naj pišemo.
Tovariš Slana me je vprašal, o kom
najraje pišem. Rekla sem, da o živalih.
Vprašal me je še, o katerih. Odgovorila
sem, da o miuci in o psičku. Bilo je
zelo lepo.

Le škoda, da smo morali prej oditi
in se mi pesnik ni podpisal. Upam, da
se bova še srečala. Jožica Lukač,
4. a OŠ Bakovci

POMAGAMO STARČKU

Na naši šoli deluje organizacija Rdečega križa, v katero sem vključen
tudi jaz. Pri delu organizacije rada sodelujem in pomagam.

Nekega dne smo se zmenili, da bomo obiskali starčka, ki živi čisto
sam. Ko smo prispeli k jemu, smo najprej zagledali staro bajto, nato pa
njega. Sedel je na stolu, obrnjen proti soncu. »Dober dan!« ga pozdravili.
»Kako ste kaj?« »Za silo še gre!« odgovori in vstane. »Prišli smo vam
pomagat. Kaj lahko storimo?« smo ga vprašali. »Drm nimam nasekanih!«,
reče zamišljeno. Prijeli smo za delo. Močnejši sekali, šibkejši pa so v hišo
nosili drva. Tudi on nam je pomagal. Delo smo opravili in počasi
odhajali. On pa je sedel na stolu in na lice se mu je prikazal nasmešek.
»Hvala vam! Pa še pridite!« je rekel, ko smo odhajali. »Pridemo, pride-
mo!« smo mu še od daleč odgovorjali. »Na svidenje!« je še zaklical.

Starčka še vedno obiskujemo in mu pomagamo, saj vemo, da je pom-
ben naše pomoči.

Sonja Tkalec, 7. a
OŠ Kapele

PUSTNE MAŠKARE — Narisal Miran Kreft, 5. a OŠ Bano
Šumenjak M. Sobota.

Paul
Busson

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOSKE REVOLUCIJE)

Prevedel:
Vladimir
Komidar

14

Poleg mene se je nekdo tako zakrohotal, da sem se kar
zdrznil. Opazil sem moža z lovsko torbo, ki je bolščal vame kot
stalni spremljevalec.

»Eh, baronska milost,« je začel bljaj. »V kako nenavadni
nošnji vas moram srečati. Lavendlasto sivi suknjič se vam je
bolje prilegal, ko sta s strogim očetom gledala, kako je rabelj
zdobil Fesslu Heinerju debeli tilnik.«

Vzrotil sem, ker sem spoznal v njem spako, ki je bila ždela
tedaj na veji bližnje lipe.

»Kdo ste?« sem ga vprašal. »Le lovski oproda sem,« je prav
ponižno odvrnil.

»Vesel sem, če lahko z muko in prizadevanjem napolnim
svojo torbo ter s tem zadovoljim gospodarja, ki ga imenujejo
najvišjega med najnižjimi. Prav sedaj mi je naprtil kar nerodno
nalogo. Bil bi zares vesel, če bi mi kdo hotel pomagati. Pri tem
bi se dalo zaslužiti prav čednih denarcev. Ali vas ne bi bila volja,
baronska milost?«

»Čufte«, sem povzel in dvignil svojo jesenovo palico,« v
veliki stiski sem, toda če ste se mi s svojim obešenjaškim
obrazom približali zato, da bi se mi posmehovali, tedaj vam
bom takoj dokazal, da znam biti celo v cunjah gospodar
položaja, če je treba.«

Potuhnil se je, kakor da bi se me bal, in me prav ponižno
prosil, naj ne bom nestrpen. Izjavil je, da je po poklicu šavljivec,
in da se preživlja iz izkupička kmečkih svatb in sedmin. Pri-
pomnil pa je, da je sramota, če se član rodbine Dronte klati
naokrog v takšni obleki, saj bi lahko brez težave v nekaj
trenutkih zaslužil sto tolarjev. Prej ko sem mu mogel odgovoriti,
je s svojimi vzgljastimi prsti izvlekel iz torbe čeden možniček,
v katerem je žvenketalo.

»Celih sto tolarjev!« se mi je dobrikal. »Hi — hi — ho —
ho!« se mi je smejal, da se mi je zdel podoben slišnemu
odmevu. Ozrl sem se in ugledal jate vran in kavk, ki so se med
letanjem neprestano oglašale. Ena se je ločila od ostalih in
poletela prav nizko nad najinima glavama, mežikajoč s svojimi
drobnimi črnimi jagodastimi očmi. Suhi spremljevalec se je
zganil in zaklical: »Črni golobček, pojdi in povej najvišjemu
izmed najnižjih, da je lovski oproda na poti, da vzame tihemu
uteho.«

»Kra-kra!« je zavreščala ptica in urno odletela za druž-
cami.

»Kaj pa čvekate?« sem nadrl svojega šaljivega spremlje-
valca, ki je žvenketal s svojim možničkom. »Kaj naj vse to
pomeni?«

»Gre samo za eno mojih muh, pa za nič drugega. Pomnite,
če se vozite v kočiji in teče za vami lajajoči koder, na primer črna
Diana vašega gospoda očeta, tedaj se samo obrnite in povejte,
kam potujete. Prepričali se boste, da vas bo takoj zapustila.
Tako sem ravnal s ptico, sicer bi naju utegnili še spremljati.«
Pogledi so mi uhajali k polnemu možničku, ob katerem sem
razmišljal, kako bi se s sto tolarji zopet lahko preoblekel v

znosnega človeka. Iz torbe sem zaslišal nanavadne glasove.

»Kaj pa imate v njej?« sem ga vprašal in pokazal s prstom
na torbo. »V lovski torbi?« Mešetar je nakremžil obraz. »V njej
imam spravljene živalce, ki sem jih bil ujel, in katere hočem nesti
tja, kamor spadajo.« »Kakšne živalce?« sem silil vanj.

»Glodalce duš, prav drobne glodalce duš, ki sem jih bil
nalovil.«

»Glodalce duš?«

»Saj gre samo za izraz,« se je smejal in segel v torbo ter
izvlekel malo senčnato reč, ki je brcala z nožicami in cvilila.
Hitro jo je spet skril. Čeprav je nisem bil mogel točno videti, da
bi ugotovil, kakšna je, me je spreletela čudna groza...

Okrog voglov je zatulil veter in me s svojim zaletom skoraj
podrl. Starikavemu možu je padla možnja iz rok. Svetli novci so
se razkotalili. Urno jih je nagrabil v pest in spravil. V meni se je
zopet prebudil pohlep po denarju.

»Kaj naj storim, da bo denar moj?«

Obstal je, zavil oči in raztegnil usta v smeh.

»Tako, moj dečko? Pogumni fant, potrpite vsaj toliko, da
prideva do ka... Hud kašelj mu ni dovolil izgovoriti besede.
Z iztegnjeno roko mi je pokazal kapelo ob cesti blizu vasi,
v katero sem bil namenjen. Podvizal sem se. Obojavljajoči se
mešetar je zaostajal. Le s težavo me je dohajal.

Prišedši do cerkvice je obstal in se nemarno počehljajal za
šiljastim ušesom, pri čemer je našobil usta.

»Sedaj pa z besedo na dan!« sem se razjezil. »Mar me
mislite še naprej imeti za norca?«

»Priklonil se mi je in prijetno ter suhoparno pojasnil:
»Gospod baron Dronte, bojzljiv sem in strah me je marsičesa,
kar hrabremu vojaku ne pride do živga. V kapeli živi mrlič, ki ne
more več grizsti, v rokah pa drži leseni palčici, dolgo in kratko,
ki bi ju za vse na svetu rad potegnil iz njegovih rok. Prijem in
sunek, pa mora izpustiti.«

»To bi bilo groboskrunstvo«, sem se zgrozil. »Kazen za
groboskrunce so vešala.«

»Veliko imen je za kupčije, pri katerih se da zaslužiti, čeprav
je tudi mnogo vešal praznih.«

Pod širokim klobukom so se mu zablistale oči kot kre-
snice v poletni noči.

»Sam bi rad opravil,« je hripavo dodal, »a takih palčic ne
smem prijeti. Vsakdo ima pač svoje lastnosti. Marsikdo bi na
primer raje umrl, kakor pa da bi se dotaknil krastače.«

»Kakšni palčki pa bi radi dobili?«

»Saj jih ne potrebujem!« je zasikal.

»Hotel bi edino, da se jih mrtvec iznebim.«

Zopet je zažvenketal z možnjo. Rana me je skelela, v
raztrgane čevlje mi je prdrila voda in mi začela razjedati oze-
blino.

»Storil bom,« sem rekel in zgrabil za kljuko.

Grabežljivo me je ogledoval. Mračilo se je. V poševno
kapelino streho se je zaganjal veter, listje drevca pa je šuštel.
Vstopil sem.

Pobeljene stene so oklepale oltar, pred katerim je na
nosilih ležala krsta. V kotih je vladala neprodna tema. Ob

mrličevem vzglavju je gorela sveča. Zraven krste je na tleh sedel
pogrebek in spal. Ob njem je stala prazna steklenica.

Vodprti krsti je ležal star, ugleden mož, ki mu je življenje z
leti nagubalo obraz. Oblečen je bil v črno. Nad voščnim in
zagrnenim obrazom se je bohotila bela, skrbno nakodrana
lasulja. V sklenjenih rokah je držal majhen lesen križ...

Veliko mrličev sem bil že videl in jih celo pomagal za-
grebsti, vendar me ni danil pogled na mrtva, razkrajajoča se
telesa. Toda ta stari pametnega in nepremičnega obličja, v
katerega so vtisnile sled neštete radosti in boli, ta nebogljeneč,
katerega čuvaj se je upijal in ga med spanjem izpostavil vsem
nevarnostim osamljene cerkve, ta zapuščenec se mi je smilil.
... Kakšni palčici pa naj mu ugrabim?

Osvetil sem se: lovski oproda je hotel imeti mrtvaški križ,
ki so se ga roke umirajočega trdno oklenile. Njega bi mu torej
moral odvzeti!

Stvar bi ne bila težko izvedljiva. Zgrabil sem križ. Mar je
kdo vzdihnil. Od strahu bi se skoraj zgrudil. Nekaj trenutkov
pozneje pa sem se zavedel, da so umrli mrtvi za vselej. Zopet
sem iztegnil roko, pa sem jo povesil. Kaj pa se tiče mešetarja z
jastrebnimi očmi, če pokopljejo tega mrliča s križem ali brez
njega? Najprej moram priti do čistine s škilastim možakarjem
in njegovimi tolarji.

Stopil sem k vratom. Še enkrat sem pogledal nazaj. Mrtvec
je ležal tiho in pokojno. Imel sem vtis, da se mu blede prsti
veliko bojzljivo oklepajo križa.

Pomislim sem na odvrtno, ki mi je ponudil takšno kup-
čijo. Mar naj bi temu norcu ali hudobnežu na ljubo vzel
mrtvečev rok križ?

Kaj je čvekal, ko so vrane letele nad nama? »Tihemu vzel
uteho?« Ob tej misli sem se zdrznil. Skočil sem k spečem
pogrebku, ga stresel za rami in vzkliznil:

»Prebudite se, mož! Roparji so v bližini!«

»Kje?« je zamomljaj.

»Zunaj,« sem ponovil in zaloputnil vrata za seboj. Slišal
sem, da jih je od znotraj zapahnil.

Komaj sem bil stopil na cesto, že so se mi prikrdli vzgljasti
prsti v razcapano obleko, dvoje medeninastih oči se je zabli-
skalo, priprta usta pa so izblebetala:

»Odvzrite ju, zavrzite ju takoj!«

»Prokleta spaka, kaj pa naj odvržem?« sem ga nahrulil.

»Mar misliš križ?«

Zvodnik se je obrnil stran, kakor da bi ga udaril v obraz, se
vil kot črv, nato pa jo je urno popihal. Vanj se je zaganjal veter,
mu razpenjal plašč, tako da je bil videti v mraku, v katerega
je izgubljal, podoben velikanskemu pticu s črnimi krili. Nekaj
sovi...

Na samotni cesti sem ostal ves premočen in brez denarja.
Spomnil sem se torbe z »glodalci duš«...

Kdo pa je tako žalostno jadikoval v hudobneževi torbi?
Hudobe?

Zdrznil sem se, odšel v najbližjo vas in se nisem upal
ozreti.

(Nadaljevanje prihodnjika)

ŽIVAHNI UTRIP POD RAZPADAJOČO GRAŠČINO

Grad na Goričkem je bil svojčas pomembno krajevno središče na valovitem delu Prekmurja, sloves pa si je pridobil predvsem po največji graščini v Sloveniji. Ta zdaj propada, kajti krajevna skupnost s pičnimi sredstvi ni kos zobu časa, ki se je zagrizel v stoletja trdno zidovje, življenju okoli grada pa daje pečat vsakodnevni utrip. Ta tudi v snegu, ki je pobelil pokrajino, ni zamrl, saj so ceste prevozne, v zadnjem času pa si na krajevnem uradu zelo prizadevajo, da bi številnim telefonskim naročnikom omogočili zvezo s svetom. Priključkov je namreč manj kot naročnikov, nekoliko bodo pomanjkanje rešili z novo stoštevnično telefonsko centralo, ki bo v prostorih združenega doma in jo bodo pričeli urejati v kratkem.

V krajevni skupnosti Grad, v katero se vključuje sedem vasi, so že 3104 krajani, sam Grad pa šteje po zadnjem popisu 839 prebivalcev. V glavnem so kmetje, čeprav je tudi zaposlenih veliko — 150 — veliko pridobitev pa pomeni za kraj obrat Modnega salona iz Titovega Velenja, ki zdaj obratuje že peto leto in je v njem našlo delo 44 delavcev. V glavnem so to ženske, ki so bile pred zaposlitvijo doma, veliko pa jih prihaja na delovno mesto kar iz šolskih klopi, saj je starostna struktura zaposlenih izjemno mlada. Da je v kraju Modni salon, pa se pozna tudi po oblačilih, saj so prav prebivalci Grada med najbolj čestimi kupci na razprodajah, ki so jih organizirali v obratu, napredaj pa so bile poleg iskanih vetrovk za mrzle dni tudi bluze in srajce ter ostali kosi garderobe. Prav te dni v goriškem obratu mrzlično šivajo spomladansko kolekcijo in imajo polne roke dela.

Dela pa je dovolj tudi na krajevnem uradu, kjer je vodja Marjan Hul sicer bolj redkobeseden, oba s sodelavcem Zlatkom Vertičem pa sta le povedala, da pripravljajo zaključni račun, ki bo pozitiven, pa na zbor občanov se pripravljajo in referen-

dum na pomlad, ko se bo iztekel samopriskrpevek.

Veliko skrbi pa jim že dali časa zadaja propadanje gradu. „S 15 starimi milijoni namenskih sredstev za vzdrževanje naseljenega dela gradu bomo lahko popravili le dimnik, ki se je zrušil,“ meni Marjan Hul, ostalo pa bo prepuščeno na nemilost propadaju, saj toliko sredstev, da bi lahko obnovili ves grad, nikoli zbrati ne bomo mogli sami. Tudi s širšo pomočjo težje, razen če bi se našel kak podjetni gostinec in izjemno turistično točko obogatil z gostinsko ponudbo. Ta sicer na Gradu ni slaba, saj imajo kar štiri gostilne (Klemen-tovo, Rajsarjevo, Bežanovo in Ropoševo na hribu) raste pa še nova, ki daje izjemne obete za razmah gostinstva in turizma v tem delu Goričkega.

Tudi za drobno obrt je veliko zanimanja, posebej med zdomci, ki jih je z Grada okoli šestdeset. Poleg RTV servisa Rafaela Graha, ki so ga domačini zelo veseli, saj jim ni treba na popravilo v Mursko Soboto, je veliko zanimanje tudi za kemično čistilnico, ki bi prav tako skrajšala pot do večjih središč, in za delavnico, v kateri bi popravljali kmetijske stroje.

Zdravstveno postajo z dravnikom in lekarno pa pri Gradu zdaj imajo. Postaja je namreč nekaj časa samevala in je bilo težko uskladiti potrebe bolnikov z gostujočimi zdravniki, mladi, novi zdravnik, ki se je preselil z Noričkega vrha — Maksimiljan Budja — pa je rešil vprašanje splošnega zdravstvenega varstva v kraju in okolici. Pridobitev je tudi lekarna, za številne šolarje pa je osrednje prizorišče dogajanja osnovna šola dr. Anice Rotdajč.

V toplih dnevih je pod hladnimi oboki grajskega zidovja zanimiv obisk v svojstem muzeju, ki sta ga pred enajstimi leti na lastno pobudo in z dobro mero dobre volje oblikovala in eksponate v njem zbrala Franček Stefanec in Jože Ritur — bolj znan kot Dodo. Zdal bi bilo potrebno razstavljeno muzejsko zbirko nekoliko odprati in obnoviti, vendar je za taka dela primernejša pomlad, ko bo tudi obisk večji in bo Julijana Tomori, ki hrani ključ, morala večkrat poseči po njem.

obiska na Gradu ni bilo doma, ker je zaposlen pri kmetijski zadruzi Panonka na Kuzmi, zato smo o tem, kaj je še novega v kraju, pobrali kar na kraje-

Marsikateri popotnik pa tudi domačin z Grada le redko zaide do grofovske grobnice, ki ji po domače pravijo „škripta“. Po volji je bila izropana in oskrnjena, lahko pa bi bila prijetna izletniška točka.

Otroci, ki čakajo na avtobus pred Modnim salonom, so izkoristili čas za zabavno igro s kepanjem v prvem pravem snegu letošnje zime.

„Prav pa bi tudi bilo,“ meni pobudnik za nastanek muzeja Franček Stefanec, „da bi pri vzdrževanju muzejske zbirke pomagali tudi mladi iz zgodovinskega krožka na šoli, ki bi jim bila prisotnost v grajskem muzeju poučni del in dopolnitev znanja o naši preteklosti, posebej, ker so razstavljeni eksponati tudi iz neposredne okolice grada, saj so domačini pozdravili postavitev muzejske zbirke.“

Predsednika vaškega odbora Ernesta Ferka v času našega

vnem uradu in skorajda v šali dobili odgovor, da kolone. No, pri Knausovih je prekaljeni kos slanine pričal, da so prašička zaklali že pred časom, na domačiji pa smo v topli kuhinji pri delu zmotili vnete prebirke fižola, ki bo z omenjeno slanino prav gotovo okusen pasulj ali pa kakšna druga jed. Tam je nastal eden od posnetkov pričujoče reportaže z obiska Gradu na Goričkem, ki je prav zanimiv tudi pozimi.

Brigita Bavčar
Foto: Stefan Celec

Pri Knausovih je gospodinja Helena s sosedoma Marjano Forjanč in Frančiškom Mihalič prebirala fižol v topli kuhinji, ko je znanj kar bilo.

MORAVCI

OB VODOVODU TUDI HIDRANTI

Okrog napeljave vodovoda so v Moravcih precej neučakani, saj nanj računa okrog sto domačij v spodnjem delu vasi. Večino sredstev bodo prispevali posamezniki, nekaj pa bo primaknila krajevna skupnost.

Ob napeljavi vodovoda pa imajo svoje načrte tudi gasilci, ki so na občnem zboru ugodno ocenili delo v minulem letu. Predvsem v spodnjem delu vasi bi radi namestili nekaj hidrantov. Gasilci v Moravcih pa bodo morali v prihodnje posvetiti še več pozornosti dopolnjevanju in posodabljanju opreme, ki bo primerna tudi za morebitna posredovanja v Moravskih toplicah. Zdal imajo dve operativni desetini in gasilsko tehnično enoto, ki deluje v okviru civilne zaštite.

-js-

BELTINCI

OB ZAVZETEM DELU TUDI USPEH

Na letni delovni konferenci članov OO ZK v krajevni skupnosti Beltinci so ugotovili, da so bili v preteklem enoletnem mandatsnem obdobju dokaj uspešni, saj so program dela med letom sproti dopolnjevali.

Svojo družbenopolitično aktivnost so predvsem namenili vključevanju v delo pri reševanju vseh družbenopolitičnih, ekonomskih in samoupravnih vprašanj v krajevni skupnosti in tako pripomogli k uspešnemu reševanju posameznih nalog. Precej pozornosti so posvetili tudi delovanju članov ZK izven osnovne organizacije — med občani, v drugih organizacijah in društvih ter v organih krajevnega samouprave.

A. H.

LENDAVA

VODNIŠKI TEČAJ ZA TABORNIKE

V okviru zveza taborniških odredov v lendavski občini je taborniški odred Ljudska Pravica iz Lendave pripravil vodniški tečaj za predstavnike odredov iz Dobrovnika, Genterovec, Bistrice, Očranec, Turnišča in Lendave. Tečaj bo trajal do meseca marca, obiskuje pa ga 30 tečajnikov. Taborništvo je eden izmed pomembnih dejavnikov v sistemu splošnega ljudskega odpora, saj se mladi že v začetku naučijo veščin, ki jih bodo s pridom koristili, če bo potrebno. Taborniški odred Ljudska Pravica iz Lendave, ki je pred nedavnim dobil svoje prostore v lendavskem gradu, vsako leto pripravlja tudi gozdne šole, kjer se učenci, začetniki taborništva, naučijo veliko koristnega. Vsekakor bi bilo potrebno napore taborniške organizacije še bolj podpirati in ji zagotoviti vsaj osnovna sredstva za nemoteno delovanje. Prav bi tudi bilo, če bi taborniške odrede ustanovili v vseh šolah.

Jani D.

GORNJA RADGONA

KMALU PRIČETEK GRADNJE VRTCA

Z razvojem industrije v Gornji Radgoni se je v zadnjih letih povečalo tudi število prebivalcev, čedalje več pa je tudi predšolskih otrok. Seveda pa je potrebno tem otrokom v času, ko so starši zaposleni, zagotoviti ustrezno varstvo. Dosedanje kapacitete ne zadoščajo, zato so pri krajevni skupnosti že v referendumskem programu, ki se izteka, dali poseben, poudarek gradnji novega objekta. Kaže, da bo gradnja na Tratah stekla že v aprilu. V njem bo precej prostora za otroke stare do treh let. Znakrat bodo na novo urejeni le 4 oddelki.

Sredstva za gradnjo bodo poleg 3 milijonov, ki so jih zbrali s krajevnim samopriskrpevom dodali iz občinskega samopriskrpeva.

F. Klemenčič

PINCE VAS SE PREBUJA

Vas, ki jo nameravamo danes predstaviti, leži na skrajnem severovzhodu naše domovine. Od tam je nekoč vodila pot na Madžarsko, na dobrih zemljiščih pa se onstran Mure razteguje Medžimurje. 1820. leta, tako pravi vaška kronika, so bile tod zgrajene prve hiše v vinogradih. Bile so to bolj kleti kot prave hiše in nemale zato nosi današnja vas ime Pince, kar bi v prevodu

pomenilo klet. Prvi stanovalci so tako verjetno bili vinogradniki, ta tradicija se je obdržala še do danes, saj so znani po dobri kapljici. Pred vojno so zgradili makadamsko cesto, ki je peljala na Madžarsko, danes pa je seveda ob robu vasi meja in tik ob njej gradijo naši čuvarji meja svojo novo karavlo. Danes Pince vas šteje 277 prebivalcev in sodi med manjša naselja v občini.

ni, vendar pa je v vasi kar 77 zaposlenih, v glavnem v delovnih organizacijah v Lendavi, večina pa se še vedno ukvarja s kmetijstvom, zlasti z vinogradništvom. Mladi rod si pridobiva prvo znanje v bližnji podružnični šoli v Dolini, kjer bosta še naprej ostala prvi in drugi razred, saj bodo pri adaptaciji učilnic sodelovali tudi krajanje. Tu v Dolini naj bi stanoval tudi učitelj, saj bi lahko veliko prispeval k družbenemu in kulturnemu delovanju teh vasi, ki so tik ob meji.

Ko so pred leti asfaltirali cesto Lendava — Pince, se je kot pravijo vaščani, življenje spremenilo. Z Lendavo jih povezuje avtobus, tjakaj pa po navadi zahajajo v trgovine in po drugih opravkih, manjše nakupe pa opravijo v sosednji Dolini. Pred več kot desetimi leti so s skupnimi močmi zgradili tudi gasilsko-vaški dom, ki je pravzaprav shajališče starih in mladih. Mladih je žal tudi v tej vasi čedalje manj, nekaj

se jih je podalo na začasno delo v tujino, drugi so se zaposlili v Lendavi in se tja tudi preselili. Krajanje so zgradili tudi ulično razsvetljavo, želijo pa si, da bi imeli tudi vaški vodovod. Iz leta v leto v vasi gradijo več novih stanovanjskih hiš, vinograde in kleti pa obnavljajo, tako da Pince vas ne bo več, kot so prej dejali, »bogu za hrbotom«, kamor se je podal le redki obiskovalec. Potrebno bi bilo urediti tudi cesto do Pince Marofa, saj imajo tam nekateri vaščani tudi svoja posestva, sicer pa je ta pot pomembna tudi za prehod v sosednje Medžimurje, odkoder prihaja v ta kraj veliko ljudi, saj imajo tu svoje vinograde. Glavna skrb vaščanov pa je in bo še vedno uspešno kmetovanje, posebej v današnjem času, ko je potreba po hrani očitna. Dobri kmetovalci so, posebej dobri živinorejci, zato bodo svoja polja kar najbolj skrbno obdelali, da bi rodila čimveč.

Jani D.

sneg je pobelil tudi vinograde v Pincih. Pridne roke so pripravile kurjavo že v jeseni, a tudi sedaj tu in tam zahmijo motorne žage, da ljudje pripravljajo drva.

Stara kmečka arhitektura se je ohranila tudi v Pincih. Leseni zvonik čudne oblike stoji sredi vasi in oznanja ljudem čas, obenem pa obuja spomine na preteklost, ko so bile skoraj vse vasi lesene.

JAVNA RAZPRAVA O VRHUNSKEM ŠPORTU

Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije je dala v javno razpravo gradivo NEKATERA VPRAŠANJA VRHUNSKEGA ŠPORTA V SR SLOVENIJI. Razprava naj bi trajala do konca meseca februarja 1983. Tudi v pomurski regiji pričakujemo, da se bomo zavzeto lotili tega vprašanja in prek strokovnih svetov za vrhunski šport pri ZTKO občin in pristojnih odborov pri TKS pripravili ustrezno razpravo.

Osnovni namen obravnave gradiva je, da se vrhunski šport postavi na pravo mesto v naši samoupravni socialistični družbi. Res je sicer, da v pomurski regiji imamo nekaj posameznikov, ki jih lahko uvrščamo med vrhunske športnike, vendar pa doslej nikdar ni bil vprašljiv njihov status, vrednotenje in nagradjevanje njihovih dosežkov kot v nekaterih drugih okoljih, kjer se srečujejo s številnimi problemi in odstopanji. Tako lahko ugotovimo, da ni bilo negativnih pojavov. Kljub temu pa velja opozoriti na dosledno izvajanje sprejetih samoupravnih odnosov, podružbljanja telesne kulture ter sprejetih in dogovorjenih normativov.

V preteklem obdobju je bil v Pomurju viden premik v športno-rekreativni ponudbi, saj se je znatno povečalo število aktivnih udeležencev, med njimi tudi žena in starejših občanov. Razmahnila se je zlasti telesna kultura v vzgojno-varstvenih zavodih, osnovnih in srednjih šolah. To pa je obenem tudi osnova za nadaljnji razvoj športne rekreacije in vrhunskega športa. V okviru dogovorjene zasnove dela, predvsem mislimo na delo pred selekcijami in s selekcijami, so bili doseženi v nekaterih okoljih zares dobri rezultati. Nikakor pa ne moremo mimo tega, da ne bi opozorili na nekatere pojave, ki bi lahko dejavnost izboljšali. Gre za boljše organizacijsko in strokovno delo, za odpravljanje lokalističnih težav pri formiranju višjih selekcij, za sprotno spremljanje dosežkov otrok in mladine ter njihov razvoj, kakor tudi za sprotno skrb za vzgojo in izobraževanje kadrov, ki delajo s selekcijami. Da bi bilo naše delo uspešnejše, bi morali bolj povezati telesno kulturo in izobraževalno sfero glede na številni strokovni kader, otroke in mladino. Dejstvo je, da bi telesna kultura s svojimi društvi in klubi morala biti bolj prisotna, zlasti pri delu s šolskimi športnimi društvi. Pri obravnavi tega vprašanja nikakor ne moremo mimo razbohotenih tekmovalnih sistemov, zlasti vključevanja društev in klubov v višji rang tekmovanja brez pristankov TKS in ZTKO. Pri tem so bile doslej vse preveč izražene želje lokalnih činiteljev, nemalokrat tudi funkcionarjev.

V pomurski regiji smo doslej imeli le nekaj športnikov mednarodnega razreda, ter večje število zveznega razreda in perspektivnih športnikov. Ti športniki, ki so bili na listi ZTKO Slovenije, so prejemali in še prejemajo športni dodatek v okviru dogovorjenih norm in možnosti posameznih občin. Ob tem bi želeli izpostaviti predvsem štiri temeljne prvine modela vrhunskega športa, ki naj bi bilo naše vodilo za bodoče delo: uveljaviti bi morali permanentni proces vzgoje in selekcije, strokovno delo z izbranimi športniki na vseh stopnjah selektivnega vzgojnega procesa oziroma športnega treninga, aktivirati bi morali dane in ustvarjati dodatne možnosti za realizacijo športne priprave in uveljaviti prednostne programe, telesnokulturne delavce predvsem zanimajo prednostni programi, ki ne bi smeli biti zaprti, temveč omogočati vsakemu športniku, da si poljudno izbere svojo športno panogo. Naša osrednja naloga v prihodnje bi morala biti ustvarjanje višjih selekcij, hkrati pa skupni dogovor, ki bi odpravil lokalistične in skupinske težnje, saj samo na ta način lahko zbiramo perspektivne športnike in jim omogočamo nadaljnji razvoj. Tudi nereseno financiranje selekcij na ravni regije bi morali v prihodnje reševati z večjim občutkom in odgovornostjo. Kljub temu da v Pomurju po informaciji SDK nismo zabeležili negativnih pojavov kršenja zakonitosti, je vseeno potrebno še enkrat opozoriti nosilce posameznih športnih panog na to, da ne bi prihajalo do kršitve zakonskih predpisov in manipulacije z družbenimi sredstvi. Vsi dosedanja razgovori kažejo, da bi v Sloveniji morali uvesti enotne vstopnice za športne prireditve, kar bi omogočalo boljši nadzor nad njihovo prodajo. Gradivo, ki je v javni razpravi, tudi ponuja možnost ustanavljanja računovodskih servisov pri ZTKO občin, ki bi opravljali materialno-finančno poslovanje telesnokulturnih organizacij, kar bi istočasno zmanjšalo stroške za ta opravila. Opozarja tudi na že skoraj opuščeno pobiranje članarine kot enega izmed pomembnih finančnih virov dohodka za telesnokulturne organizacije, hkrati pa s tem razvija čut pripadnosti ali kluba. Tudi v prihodnje bodo verjetno ostali kot dodatni viri zbiranja sredstev za financiranje programov telesnokulturnih organizacij razne prireditve, reklame in nagradne igre.

Vsa ta vprašanja so temeljito obdelana v gradivu NEKATERA VPRAŠANJA VRHUNSKEGA ŠPORTA V SR SLOVENIJI, ob tem pa bi radi opozorili tudi na nekatere druge dokumente, ki so opredelili teoretični in politični osnovi telesnokulturne dejavnosti. To so portoroški sporazum, sklepi predsedstva RK SZDL in aktiva CK ZKS. Nosilci javne razprave v pomurskih občinah — ZTKO in TKS pričakujejo primerno odzivnost vseh zainteresiranih dejavnikov, saj gre za izredno pomembna vprašanja nadaljnjega razvoja odnosov v telesni kulturi.

Feri Maučec

Pomurje neporaženo, vendar drugo

Deset zmag, štirje neodločeni izidi — to je izkupiček hokejistov Pomurja na medrepubliškem prvenstvu drugega razreda v dvoranskem hokeju, doseženo na treh turnirjih v Zagrebu. Gol razlika tekem 54:28. To je vsekakor lep uspeh, zlasti če upoštevamo, da so se hokejisti Pomurja začeli ukvarjati s to zvrstjo šele letos.

Rezultati zadnjega turnirja: Pomurje: Akademikar 6:3 (Kerman 4, Mesarič in L. Zelko po enega), Pomurje: Olimpija 4:0 (Mesarič 2, L. Zelko in Kerman po enega), Pomurje: Bratstvo 6:5 (Kerman 5 in Mesarič), Pomurje: AHK 4:4 (L. Zelko in Kerman po 2). Pomurje je igralo v naslednji postavi: Lipovšek, Črtno, Časar, Kuhar, Kerman, Mesarič, L. Zelko, V. Zelko in Čarni. Prvenstvo se bo še nadaljevalo, vendar ni pričakovati bistvenih sprememb.

Rantaša četrti

V Ljubljani je bilo republiško prvenstvo v krosu, katerega se je udeležilo tudi 9 članov AK Pomurje iz Murske Sobotice. V izredno težkih razmerah so pomurski tekmovalci dosegli zadovoljive rezultate. Najuspešnejši med njimi je bil Dušan Rantaša, ki je med mlajšimi mladinci osvojil četrto mesto. Marija Kolmanko pri članicah in Igor Potočnik pri starejših mladincih sta osvojila osmo mesto. Alojz Horvat in Štefan Fujs sta pri starejših mladincih zasedla 12. in 13. mesto. Edita Banfi je bila pri mlajših mladinkah enajsta. Nataša Brule pa pri pionirkah 20. Doseženi rezultati kažejo, da se pomurski atleti marljivo pripravljajo na bližajočo se atletsko sezono.

Vodstvo prevzeli Cezanjevci

Na predzadnjem turnirju prve občinske namiznoteniške lige Ljutomer so bili doseženi sledeči izidi: Cven: Kamenščak 1:5, Partizan: Cezanjevci 3:5, Cezanjevci: Cven 5:0, Kamenščak: Grlava 5:0, Grlava: Cezanjevci 0:5, Cven: Partizan 4:5, Cezanjevci: Kamenščak 5:3, Kamenščak: Partizan 2:5, Partizan: Grlava 5:0 in Grlava: Cven 0:5.

Cezanjevci	12	9	3	47:26	18
Kamenščak	12	8	4	49:26	16
Partizan	12	8	4	40:28	16
Cven	11	4	7	26:38	8
Grlava	11	0	11	0:55	0

T. F.

Cven in Grlava enaka

Končano je bilo tekmovanje v drugi občinski namiznoteniški ligi Ljutomer. Ker sta drugi ekipi Cven in Grlava zbrali enako število točk, bosta morali za naslov zmagovalca odigrati še eno tekmo.

Cven II.	12	11	1	57:12	22
Grlava II.	12	11	1	57:24	22
Str. vas	12	6	6	38:43	12
Partizan III.	12	5	7	42:45	10
Partizan II.	12	5	7	38:49	10
Cven III.	12	4	8	39:47	8
Podgradje	12	0	12	10:60	0

T. F.

Zmagali Bakovci

V Veliki Polani je bil odbojkarški turnir, na katerem je sodelovalo šest ekip. Rezultati: Bakovci: Lipovci 2:1, Polana: Črenšovci 2:1, Hotiza: Nafta 2:0, Bakovci: Polana 2:1, Hotiza: Polana 2:1 in Bakovci: Hotiza 2:0. Vrstni red: 1. Bakovci, 2. Hotiza, 3. Polana, 4. Lipovci, 5. Črenšovci in 6. Nafta.

Štirje pomurci na državnem prvenstvu

V soboto in nedeljo bo v Novem Sadu državno prvenstvo v judu za starejše mladince, katerega se bodo udeležili tudi štirje Pomurci: Tomi Mihalič v kategoriji do 60 kg, Jože Magdič v kategoriji do 71 kg, Darji Semen v kategoriji do 86 kg in Dušan Varga v kategoriji do 95 kg. V nedeljo pa bo v Kopru mednarodno tekmovanje v judu za mlajše mladince in pionirje, katerega se bodo udeležili tudi pomurski judoisti. O. S.

Priprave v Murski Soboti

V Murski Soboti sobile priprave republiške mladinske namiznoteniške reprezentance v judu, ki jih je vodil trener Evgen Smodiš iz Murske Sobotice. Na pripravah je sodelovalo 14 mladincev iz vse Slovenije.

Oba naslova OVIZ

Končano je bilo tekmovanje II. selekcij v okviru PF košarke v Pomurju. V obeh konkurencah sta zmagali ekipi OVIZ.

Pionirji — OVIZ: Tišina 43:32, Tišina: Lendava 27:32 in OVIZ: Lendava 41:26. Vrstni red: 1. OVIZ (MS), 2. Lendava, 3. Tišina. Najboljši strellec Gabor (OVIZ) 124 košev. Pionirke — Tišina: Radenci 14:40, OVIZ: Lendava 74:12 in OVIZ: Tišina 104:8. Vrstni red: 1. OVIZ (MS), 2. Radenci, 3. Tišina. Najboljša strelka Norčič (OVIZ), 95 košev. Prvovrstični ekipi sta se uvrstili v nadaljnje tekmovanje. D. Dundek

Drava : Pomurje 99:93

V 1. kolu drugega dela prvenstva v II. republiški ligi so košarkarji Pomurja spet ostali brez točke. Najboljši strelci: za Pomurje: Rajbar in Sakovič po 24, T. Stihec 20, Juteršnik 12, Marinič 9 ter Sedonja 4. Pri Ptujčanin je bil najučinkovitejši Beranič s 37-timi koši. tg

Občinsko prvenstvo

V dvorani Našte je 30 mladih šahistov sodelovalo na občinskem pionirskem prvenstvu v šahu. Najboljši s tega prvenstva so si priborili pravico sodelovanja na regijskem prvenstvu, ki bo tudi v letošnjem letu najverjetneje v Gornji Radgoni. Rezultati:

1. pionirke, posamično: 1. Vori (V. Polana), 2. Vugrine (Lendava); ekipno: 1. Velika Polana, 2. Lendava; st. pionirke, posamično: 1. Kavaš (Odranci), 2. Todorović (Lendava), 3. Hozjan (V. Polana); ekipno: 1. Odranci, 2.—3. Lendava, V. Polana; ml. pionirji, posamično: 1. Gruškovnjak (B. strica), 2. Djuran (Lendava), 3. Kavaš (Odranci); ekipno: 1. Lendava, 2. Bistrica, 3. Kobilje; st. pionirji, posamično: 1. Balajc (Kobilje), 2. Hozjan (Polana), 3. Krampač (Črenšovci); ekipno: 1. Kobilje, 2. Genterovci, 3. V. Polana. tg

Šalovci prvi

V Šalovcih je bil namiznoteniški turnir, na katerem je nastopilo 12 ekip in 26 posameznikov. V ekipni konkurenci je zmagala ekipa Šalovci pred Adrijanci in Černelavci. Med posamezniki pa je bil prvi Benkovič iz Murske Sobotice pred Fujsom in Gruškovnjakom (oba Černelavci). S. A.

OBČNI ZBOR PARTIZANA

Partizan Ljutomer vabi vse aktivne in podporene člane na občni zbor, ki bo v petek, 18. 2. 1983, ob 17.00 uri v telovadnici Partizana.

Kavčič in Kisilak vice prvaka Slovenije

V Mariboru je bilo republiško člansko prvenstvo v judu, na katerem je nastopilo okrog 70 tekmovalcev iz vseh slovenskih klubov. Med njimi so bili tudi pomurski judoisti, ki so dosegli zelo dobre rezultate. Najboljša med njimi sta bili Sobočana Danijel Kisilak v kategoriji do 65 kg in Silvo Kavčič v kategoriji do 71 kg, ki sta osvojila drugi mesti. Oba sta zelo dobro borila in do finala premagala vse tekmece. V finalu je Kisilak izgubil z reprezentantom Vuznom iz Ljubljane, Kavčič pa z reprezentantom Očkom iz Slovenske Bistrice. Zelo dober je bil tudi Fajhtinger, ki je v kategoriji do 65 kg zasedel tretje mesto. Podlpinik pa je v kategoriji nad 95 kg zasedel četrto mesto. Kavčič in Kisilak bosta sodelovala na državnem prvenstvu, ki bo 26. in 27. februarja v Ljubljani. O. S.

Šercer — Kovač tretja

Na 36. republiškem članskem prvenstvu za posameznike in dvojice, ki je bilo v Presejru pri Ljubljani, je nastopilo 48 igralcev in 32 igralnic. Večjih niti ne more — z vsemi najboljšimi s državnimi reprezentantami Kovačem in Urhom na čelu. Iz Sobotice so si pridobili pravico nastopa Šercer, Kovač, Močan, Benko in Vinčec, ki zaradi bolezni ni nastopil. Tanja Sinic pri dekletih, iz Radgone pa Varga in Drozdek. Sobočani tega prvenstva niso veliko pričakovali zaradi mladosti igralcev in zaradi tretje mesto dvojice Kovač—Šercer prijetno presenečenje.

V posamezni konkurenci članov je bil najboljši Šercer, ki se je uvrstil med najboljših 16 in za vstop med osmerico izgubil s Šarlahom po veliki borbi z 1:3. V tolažilnem delu tega tekmovanja — igrali so igralci, ki so izpadli v prvem in drugem kolu — sta se izkazala mlada Sobočana Kovač in Močan, ki sta igrala finale v katerem je bil boljši Kovač z 2:0. Šercer je prvak postal bivši Sobočan Štefan Kovač z zmago nad Urhom, katerim je postal prvak tudi v dvojicah. Veliko in prijetno presenečenje pa pomeni 3. mesto dvojice Šercer—Kovač D., ki je v četrtfinalu premagala dvojico Rak—Smrekar s 3:2 in v polfinalu izgubila z dvojico Pavlič—Šarlah z 1:3 ter s to uvrstitvijo dosegla svoj največji uspeh v članski konkurenci.

Pomurci najuspešnejši

Tretji selekcijski turnir SV regije za mladince in mladinke, ki je bil v Gornji Radgoni, je prinesel največ uspeha pomurskim predstavnikom, ki so osvojili več prvih, drugih in tretjih mest ter dokazali, da imajo Pomurci v okviru SV regije najboljši mladi naraščaj kar se zlasti velja za moški konkurenco.

V najkvalitetnejši skupini mladincev je z rezultatom 6:1 zmagal Voren, tretje mesto je osvojil Benkovič, četrto Kuzma, peto Mirko Unger, višji iz Sobotice ter sedmo Perša iz Lendave. V drugi skupini je 2. mesto osvojil Mekicar, 3. Gazdag (oba So), 5. Vrščič (GR). V tretji skupini je bil Varga (Le) drugi in Žitek (So) tretji. V najkvalitetnejši skupini mladink je Vojnecova (So) osvojila 2. mesto, Drozdekova (GR) pa 6. mesto. V drugi skupini je zmagala Moličičeva (GR), tretje mesto pa je osvojila Lahova (So). V tretji skupini je brez poraza zmagala Kuplenova iz Cvena kar je prijetno presenečenje, tretje mesto pa je osvojila Bratuševa (So).

OSZ Ljutomer nosilec regijskega tekmovanja

V Ljutomeru je bil posvet občinskih strelskih zvez Pomurja, na katerem so se dogovorili, da bo v letošnjem letu nosilec regijskih tekmovanj OSZ Ljutomer. Za predsednika regijskega odbora so izvolili Franca Rauterja iz Ljutomera.

Na posvetu so se dogovorili za letošnja regijska tekmovanja. Kalendar tekmovanj je naslednji: 25. II. 82 bo regijsko tekmovanje za „zlati puščico“ v Ljutomeru; 6. III. 82 bo regijsko tekmovanje za Bedičev memorial v Murski Soboti; 3. IV. 82 bo kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v slovensko strelsko ligo v Murski Soboti; 4. IX. 82 bo regijsko tekmovanje za MK puško za pokal SZ Slovenije v Murski Soboti; 11. IX. 83 pa je predvideno tekmovanje za MK puško za „Klanjškov memorial“ v Preki. Poleg teh pa je predvidenih še pet regijskih tekmovanj ob raznih praznikih. R. Kovač

OBČINSKA ZLATA PUŠČICA D. ŠPINDLERJU

Na občinskem tekmovanju v streljanju z zračno puško za „zlati puščico“, ki ga je organizirala OSZ Ljutomer, je sodelovalo 18 strelcev, ki so polnili normo na družinskih tekmovanjih. Občinsko zlato puščico je osvojil Dušan Špindler, ki tako nadaljuje tradicijo brata Ljuba, ki je osvojil dvakrat.

Rezultati: 1. D. Špindler 546, 2. F. Rauter 541, 3. S. Kapun 541, 4. S. Kapun 531 in 5. B. Rudolf 531 krogov. Normo za regijsko tekmovanje je izpolnilo šest strelcev in ena strelka.

NOVI OBČINSKI PRVAKI

Občinska strelska zveza Ljutomer je izvedla občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško za vse kategorije. Nastopilo je 37 strelcev in strelk.

Rezultati — pionirji: 1. Filipič 170, 2. Kapun 167 krogov (oba Ljutomer); pionirke: 1. Rudolf 167, 2. Postružnik 158 krogov (oba Ljutomer); mladinci: 1. D. Špindler 357, 2. Kapun 348 krogov (oba Ljutomer); mladinke: 1. Belec 345, 2. Kosi 321 (oba Ljutomer); člani: 1. S. Kapun 541 (Ljutomer), 2. Rudolf 351 krogov (Vesna); članice: 1. Žurman 321 krogov (Vesna). R. Kovač

Ljutomer v slovenski ligi

V Murski Soboti je bilo sklepno tekmovanje za uvrstitev v slovensko mladinsko odbojkarško ligo, na katerem so sodelovale vse ekipe iz Pomurja. Največ uspeha so imeli mladi odbojkarji iz Ljutomera, ki so premagali oba tekmece in bodo tako v naslednji sezoni nastopali v slovenski ligi.

Rezultati: Ljutomer: Radenska 2:0, Ljutomer: Pomurje 2:0. Z istimi izidi so se končale tudi povratne tekme.

Vrstni red: 1. Ljutomer, 2. Pomurje, 3. Radenska. S. Prešern

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Vlomilec v blagovnici

VERŽEJ — Stojko Blagoje, star 42 let, iz Vinice v Makedoniji je 8. februarja peljal skozi Veržej tovorni avto. Zaradi neprimerne hitrosti in zasneženega vozišča je vozilo zaneslo na levo polovico ceste, tedaj pa je pripeljal z osebnim avtom 60-letni Ignac Iskra iz Mostja 95. Tovornjak je z zadnjim kolesom zadell prednji del osebnega avta. Nastalo gmočno škodo so ocenili na 50 tisoč dinarjev.

KAPCA — Spomenka Škerlak iz Murske Sobotice se je 9. februarja peljala z osebnim avtom skozi Kapco. Vozila je menda z neprimerno hitrostjo. Dobitela je kolesarja, vendar ga ni mogla prehiteti, kajti nasproti je prihajal nek osebni avto, zato je začela zavirati. Avto je zaneslo v jarek, nato pa še v drevo. Škoda znaša 40 tisoč dinarjev.

DOLINA — V Dolini pri Lendavi se je zgodila prometna nesreča 9. februarja. Arpad Sohočan iz Dolnjega Lakoša je natočil v rezervoar 10 tisoč litrov goriva, nato pa je skušal vozilo obrniti. Ker mu to ni uspelo, je zapeljal nazaj z vzvratno vožnjo. Zgodila se je nesreča. Zapeljal je na neutrujeno bankino, zato se je avto prevrnil v jarek, v katerega je izteklo 5 tisoč litrov goriva. Škoda znaša 130 tisočakov.

LOMANOŠE — 9. februarja se je Ludvik Malačič iz Kančevca peljal s tovornjakom, na katerem je bila mineralna voda, skozi Lomanoše. V levi sicer pregledni ovinek je menda zapeljal bolj po sredini ceste, poleg tega pa je bilo vozišče še spolzko, zato skorajda ne preseneča, da se je zgodila nesreča. Prav v tem hipu je namreč pripeljal nasproti avto, v katerem je bilo 50 potnikov. Med srečevanjem je zadnji levi del priklopnika zadell prednji levi del avtobusa, ki ga je peljal Stefan Časar iz Černelavca.

Tovornjak je oplazil celo levo stran avtobusa, pri zadnjem delu pa je še raztrgal pločevino in razbil dve okni. Telesnih poškodb k sreči ni, pač pa je večja materialna škoda.

RADENCI — V noči s 27. na 28. januar je nekdo ukradel s tovrnega avta Avtoradgona, ki je bil parkiran v Radencih, cerado in tako povzročil škodo za najmanj 25 tisočakov.

JANŽEV VRH — 9. februarja ponoči je bilo vlomljeno v skladiščne prostore vinogradniškega gospodarstva. Storilec je odnesel 60 litrov plinskega olja, vrednega 2 tisoč dinarjev.

CRNCI — Lovska družina Apače je oškodovana za najmanj 4800 dinarjev. Toliko naj bi bila vredna strešna opeka (200 kosov), ki je bila ukradena pred lovskim domom v Crncih.

Na ravnem delu avto ceste pri Tepanju se je 9. februarja zgodila huda prometna nesreča. 37-letni Anton Gorkoš iz Berkovskih prelogov, sicer pa zaposlen pri Viatorju v Lendavi, je s tovornjakom prehitel tovornjak s prikloplco, na zasneženi cesti se je vozilo obrnilo nazaj, se prevrnilo prek strehe in obstalo na kolesih. Voznikova sopolonica Cecilija Šamu, 34 let, iz Lendave se je hudo poškodovala.

BELTINCI — Te dni so pojasnili vlom v prostore nogometnega kluba Beltinka v Beltincih. Mlada storilca sta odnesla 85 metrov bakrene žice, ki sta jo nameravala prodati Dinosu, vendar so ju prijeli še ob pravem času.

LENDAVA — V noči s 8. na 9. februar je nekdo vlomil v registrsko blagajno v blagovnici Univerzal v Lendavi. Odnesel je 3750 dinarjev. Vlomil je tudi v

prodajno mizo in sunil dve ženski ročni uri, vredni 5860 dinarjev. Storilca še iščejo.

MORAVCI — Ludvik Vaš iz Moravca je oškodovan za 1000 dinarjev. Toliko sta menda vredna kos prekajenega mesa in pol šunke. Ti dve poslastici mu je nekdo ukradel s podstrešja ponoči 9. februarja.

SOVJAK — Cecilija Kocuvan s Sovjaka je prijavila, da pogreša 6000 dinarjev. Denar ji je zmanjkal 9. februarja. Ni čudno, ko pa hiše ni zaklenila.

KOBILJE — Z lupilca celuloze, ki je last Gozdnega gospodarstva iz Murske Sobotice, parkiran pa je bil v Kobilju, je ponoči 10. februarja neznanec snel pogonsko kardansko gred in podjetje oškodoval za 6 tisoč tisočakov.

IZAKOVCI — Mladi iz Izakovca so si v stari šoli uredili mladinski klub, v katerega sodi seveda tudi gramofon. Prav ta pa jim je na lepem zmanjkal. Izginilo je tudi 12 velikih plošč in zvočnik. Delavci oddelka milice v Beltincih so medtem ugotovili, da sta to protipravno dejanje storila starejša mladoletnika iz Izakovca in Ljutomerja.

VIDEM OB ŠČAVNICI — Iz sukniča, ki ga je Viktor Rep s Stare gore pustil v garderobi v gasilskem domu pri Vidmu, je izginila delavnica z 2500 dinarji, osebno izkaznico in vozniskim dovoljenjem.

MURSKA SOBOTA — Kot lahko izberete iz današnjega poročanja, je bilo v zadnjih dneh v Pomurju veliko drobnih tatvin. Nekateri si pač prisvajajo, kar jim pride do rok. V Murski Soboti je 13. februarja nekdo ukradel celo prometni znak in tako podjetje Sobotna oškodoval za 2250 dinarjev.

S. S.

TEMELJNO SODIŠČE, ENOTA V LJUTOMERU

Devetnajst mesecev zapora

Senat peterice Temelnega sodišča v Murski Soboti, enota Ljutomer, ki mu je predsedoval Mitja Berce, je v četrtek spoznal krivega kaznivega dejanja ropa Jožeta Vergana, 24-letnega strojnega ključavničarja doma iz Mekotnjaka 6.

Jože Vergan je 18. maja lani okoli 24. ure na poti v Gresovščak pretepel in vzel približno 3.000,00 dinarjev Ferdinandu Zorc iz Noršinec št. 50. Čeprav je na zaslišanju oškodovani Ferdinand Zorec poizkušal omiliti dejanje obtoženega Jožeta Vergana, pa mu senat ni verjel in je upošteval izjavi, ki ju je podal ob prijavi kaznivega dejanja in preizkovalnemu sodniku. Senat peterice je pri izreku obsodbe upošteval olajševalno okoliščino, da je Jože Vergan oškodovanemu vzel le manjšo vsoto denarja in da udarci niso pustili trajnejših poškodb. Kot oteževalno okoliščino pa je senat upošteval, da je Jože Vergan za podobne prekrške bil obsojen že dvakrat. Ob vsem tem mu je izrekel enotno kazen eno leto in sedem mesecev zapora.

D. L.

Na fotografiji so bili Šulinci

V Vestniku, ki je izšel 3. februarja, smo objavili tudi fotografijo, h kateri smo pripisali, da je „v tem predelu Gornjih Petrovec (na hribu) v zadnjih letih zraslo več novih hiš...“ V resnici pa je bil na fotografiji del Šulincev, ki se tamkaj dotikajo Petrovec. Šulincarji, ne bodite preveč hudi! Sicer pa, kje je krajevna tabla, ki bi vsakemu jasno povedala, da so tam Šulinci?

(J. G.).

Prispevki za kirurgijo

Petkovič Marija, Kidričeva Murska Sobotica (namesto venca za pok. Marto Kikec) — din 1.000,00; KO RK „Park“ (namesto venca za pok. Kikec Marto) — din 2.000,00; Sonja in Ivan Ros, M. Sobotica, St. Rozmarna 2 (namesto venca za pok. Kikec Marto) — din 2.000,00; Cipot Ludvik in Helena, M. Sobotica, Naselje MDB (namesto venca za pok. Kikec Marto) — din 2.000,00; Družina Horvat, Kajuhova 58 (namesto venca za pok. Kikec Marto, M. Sobotica) — din 1.000,00; Sodelavci ABC Pomurka Mesna industrija, M. Sobotica (namesto venca na grob žene našega sodelavca Antona Kikeca) — din 1.360,00; Polanič Stanislav in Pejnovič Darko, M. Sobotica (v spomin na preminulega Banfi Stefana) — din 1.200,00; Polanič Stanislav, Cankarjeva 86, M. Sobotica (v spomin na preminulo Kikec Marto) — din 1.000,00; Družina Šarkanj-Kolbi, M. Sobotica, Prežihova 4 (namesto venca na grob pok. Kikec Marto iz M. Sobotice) — din 2.000,00; Družina Horvat, M. Sobotica, N. Tesla 4 (namesto venca pok. Kikec Marto) — din 1.500,00; Mesna industrija — nabava M. Sobotica, Bječičeva 11 (namesto venca na grob pok. Kikec Marto) — din 1.400,00; Denša Stefan, Nedelica 45, 69224 Turnišče (namesto šopka na grob Kikec Marto) — din 500,00; Delavci AOP ABC Pomurka (namesto venca na grob očeta Žižek Franca iz Gančan) — din 1.000,00; ABC Pomurka MI OO sindikata Delovne skupnosti Murska Sobotica (namesto venca na grob matere naše sodelavke Švenda Marte) — din 500,00; ABC Pomurka MI OO sindikata Delovne skupnosti M. Sobotica (namesto venca na grob žene našega sodelavca Kikec Antona) — din 500,00; Sindikalna organizacija „Potrošnik“ M. Sobotica TO Preskrba (namesto venca na grob pokojni materi od Jerebic Lenke) — din 1.000,00; Kerec Zina, M. Sobotica, Cankarjeva 41 (prispevek kot zahvala osebjem kirurškega in otroškega oddelka, za zdravljenje in nego vnuka Kerec Hiheca) — din 1.500,00; Zrim Ludvik, Murska Sobotica (namesto venca pok. POK Ani M. Sobotica) — din 1.000,00; OO sindikata osnovne šole Edvard Kardaš M. Sobotica (namesto venca na grob mami sodelavke Helge Horvat) — din 1.000,00; OOS pri SDK Murska Sobotica (namesto venca na grob pok. mame sodelavke Erjavce Kristine, Satahovci) — din 1.000,00; Hišni svet št. 53, Ljutomer, Užiška št. 5, 7, 9 (namesto šopka pok. Ljube Berce iz Ljutomerja) — din 600,00; Društvo invalidov Murska Sobotica (namesto venca pok. Zver Alojza, Dokležovje 62) — din 200,00; Družina Čerpnjak, Prešernova M. Sobotica (namesto venca za pok. Kikec Marto iz M. Sobotice) — din 500,00; Gizela in Jože Novak, Martjanci 87 (namesto venca na grob pok. Luk Stefana, Lipovci, očeta Andreja Luk iz Martjanc) — din 1.000,00; Pozvek Gizela, roj. Sukič, Tešanovci 4 (namesto venca za pok. Sukič Vilmo) — din 500,00; Sever Janez, Krog 95 (namesto venca na grob Ratnik Mari-ki) — din 1.500,00; Feri in Marija Maučec Beltinci, Cvetno nas. 7 (namesto venca za pok. Marijo Sabotin iz Gančan) — din 1.000,00; Slovenija avto — Delovna skupnost Ljubljana (namesto venca na grob za pok. mamo Beljan Marije — Pok. Ano, M. Sobotica, Trstenjakova 6) — din 2.000,00; Marič Alojz, Ave Edmanton, Canada (namesto venca za pok. Gomboc Mihaela od Jurja) — din 1.200,00; Družini Novak Ernesta in Boldžar Belaka (namesto venca pok. mami od Kuplen Jelke iz M. Sobotice, Lendavska ul.) — din 600,00; OOS Ljutomerčan Ljutomer (namesto venca na grob pok. Ivanuša Ja. oba, Nunska graba) — din 1.500,00; OO sindikata „Potrošnik“ M. Sobotica TO PR. (namesto venca na grob pok. materi od Baligač Jožeta) — din 1.000,00; IO OOS TOZD Zdravstveni dom M. Sobotica

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

Prispevke nakazuje na račun: 51900-763-30297

umrli

OBČINA GORNJA RADGONA — Marija Kužmič, 76 let, Črnci; Terezija Bračič, 79 let, Negova; Janez Lesjak, 63 let, Segovci 43; Stjepan Kovač, 65 let, Stavešinci 36; Franc Magyar, 67 let, Mahovci 14; Stefan Marinič, 73 let, Pogled 4; Franc Mauko, 73 let, Radenci 26; Karel Kolarič, 78 let, Ivanjski vrh 2; Alojz Domanjko, 82 let, Ivanjci 6; Matej Štuhec, 88 let, Očeslavi 6; Ljudmila Tršavec, 61 let, Kobilščak 17; Alojzija Kocbek, 68 let, Rožički vrh 8; Justina Rožman, 71 let, Orehovski vrh 46; Cecilija Šafarič, 72 let, Okoslavci 20; Marija Petek, 73 let, Negova 89; Ana Žinkovič, 82 let, Ptujška cesta 27; Cecilija Mihačič, 84 let, Črnci 8.

OBČINA MURSKA SOBOTA — Stefan Veran, 65 let, Bodonci 53; Alojzija Sakovič, 81 let, Vadarci 104; Alojzija Benkič, 84 let, Bodonci 92; Franc Rep, 67 let, Dolič 46; Antonia Mekš, 70 let, Petoča 67/a; Ana Sece, 80 let, Petanjci 31; Terezija Gomboc, 82 let, Tešanovci 117; Mateja Karas, 1 uro, Murska Sobotica, Stara ulica 5; Franciška Šalika, 57 let, Izakovci 171; Marija Temin, 62 let, Vaneča 17; Vilma Banfi, 63 let, Puženci 41; Irma Kerec, 68 let, Otovci 27; Gizela Čermetič, 68 let, Mladinska ulica 35, Murska Sobotica; Barbara Puhan, 69 let, Bukovnica 32; Ana Šebjan, 70 let, Dokležovje 77; Jolanka Flisar, 70 let, Murska Sobotica, Naselje Prekmurških brigad 29; Rozalija Lukač, 72 let, Krog 134; Eleonora Pozvek, 74 let, Kovačevci 16; Ana Grah, 76 let, Grad 185; Franciška Grah, 76 let, Fokovci 50; Terezija Kreft, 77 let, Murski Petrovci 16; Vilma Podlessek, 78 let, Predanovci 20; Alojzija Bokan, 79 let, Vidonci 24; Terezija Roudi, Bodonci 32; Klara Bokan, 79 let, Murska Sobotica, Cvetkova ul. 14; Marija Srejš, 79 let, Bakovci 7; Marija Maroša, 80 let, Melinci 71; Marija Nemec, 82 let, Melinci 2; Uršula Škafor, 84 let, Izakovci 41; Matilda Dominko, 85 let, Motvarjevci 85; Terezija Šanca, 86 let, Krplivnik 20; Franciška Rituper, 86 let, Kušanovci 3; Elizabeta Stivan, 88 let, Šalamenci 91; Ana Domjan, 88 let, Murska Sobotica, Čopova 5; Geza Baranja, 21 let, Krašči 82; Stanko Benkovič, 25 let, Bogojina 64; Alojz Sukič, 39 let, Grad 71; Janez Baranja, 49 let, Krašči 82; Stefan Bencak, 52 let, Bodonci 137; Stefan Škaper, 56 let, Čepinci 146; Dioniz Bela Banko, 56 let, Šalamenci 30; Stefan Baranja, 57 let, Černelavci 86; Ivan Vinkovič, 57 let, Dokležovje 72; Anton Buček, 60 let, Sotina 100; Alojz Horvat, 62 let, Rakičan 11; Jože Kavaš, 62 let, Dokležovje 65; Bela Kulč, 67 let, Murska Sobotica, ul. Mikloša Kužmiča 43; Stefan Andrej, 67 let, Strukovci 6; Franc Kužmič, 68 let, Krašči 63; Stefan Tratnjek, 69 let, Filovci 115; Mihael Mešič, 68 let, Dolnji Slaveč 62; Franc Ficko, 70 let, Prosečka vas 22; Jože Bertalanč, 70 let, Murska Sobotica, ul. Staneta Rozmana 19; Janez Slavice, 71 let, Krplivnik 4; Janez Kisilak, 71 let, Krplivnik 56; Nikolaj Gorza, 75 let, Andrejci 31; Ludvik Barari, 76 let, Gorica 33; Janez Pörš, 76 let, Domanjševci 101; Alojz Kužmič, 77 let, Motovilec 73; Aleksander Sever, 77 let, Pečarovci 122; Matija Jerebic, 77 let, Melinci 94; Vincenc Nemec, 78 let, Bogojina 118; Koloman Kovačič, 78 let, Mlajtinci 7; Andrej Nac, 79 let, Grad 17; Stefan Cipot, 79 let, Mlajtinci 21; Jože Kološa, 80 let, Murska Sobotica, Lendavska 4; Ludvik Erniša, 80 let, Tešanovci 54; Koloman Luthar, 83 let, Petrovci 52; Karel Petrijan, 83 let, Pečarovci 1; Janez Roudi, 84 let, Bodonci 32; Jože Košar, 86 let, Beltinci, Žitna ul. 4; Franc Cvetko, 87 let, Bakovci, Ob Muri 20; Stefan Gomboc, 95 let, Dolnji Slaveč 13.

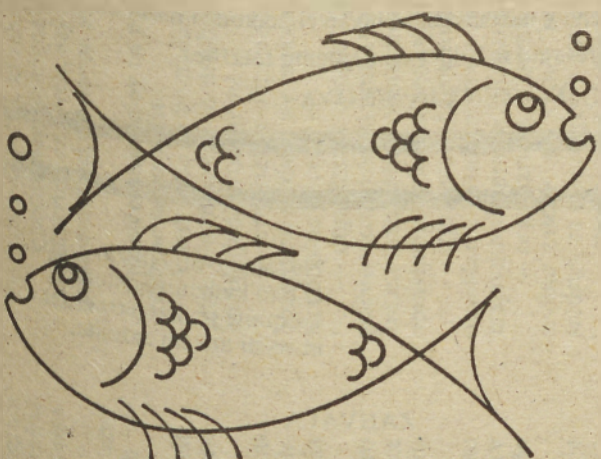
OBČINA LENDAVA — Jože Miholič, 67 let, Kobilje 17; Vinc Domonkoš, 67 let, Strehovci 59; Janos Vidony, 74 let, Gornji Lakoš 59; Izidig Laslo, 80 let, Čentiba 223; Stefan Perčič-Varga, 87 let, Petišovci 4; Ignac Koširc, 9 let, Mostje 39; Emil Kaslo, 38 let, Dobrovnik 273/a; Stefan Meselič, 42 let, Dolgovaške gorice 127; Jože Vučko, 50 let, Srednja Bistrica 40; Ivan Kociper, 51 let, Odranci 37; Stefan Marič, 55 let, Nedelica 109/a; Mihael Sarjaš, 61 let, Trnje 40; Stefan Horvat, 68 let, Dolina 188; Jože Horvat, 68 let, Gornja Bistrica 147; Jožef Lazar, 75 let, Čentiba 56; Janos Gerenczer, 76 let, Genterovci 73; Franc Zver, 77 let, Odranci 261; Mihael Lipič, 78 let, Kot 18; Arpad Malatinski, 80 let, Lendava, Partizanska 35; Franc Horvat, 81 let, Čentiba 101; Stefan Benkovič, 82 let, Dobrovnik 257; Jože Kovač, 86 let, Dolga vas 116; Marija Kranjec, 50 let, Gomilice 109; Marija Tkalec, 70 let, Dolnja Bistrica 73; Verona Koren, 71 let, Turnišče, ul. Stefana Kovača; Elizabeta Toplak, 72 let, Dolnji Lakoš 69; Katarina Hunjadi, 73 let, Lendava, Spodnja ulica 3; Aba Gabor, 75 let, Črenšovci 144; Ana Laki, 75 let, Velika Polana 94; Verona Adamič, 76 let, Turnišče, ul. Stefana Kovača 134;

MURSKA

RAZNOVRSTNE
ŽIVE SLADKOVODNE
IN
ZAMRZNJENE MORSKE

RIBE

SO LAHKO ZELO PRIJETNA
IN ZDRAVA SPREMEMBA
NA VAŠEM JEDILNIKU

RIBJE KONZERVE
IN DRUGA GOTOVA
JEDILA

so primerna za hitro pripravo
jedi za goste ali domače

v RIBARNICI

TOZD PRESKRBA

Potrošnik

Murska Sobotica

KONJENIŠKI KLUB Murska Sobotica prireja

PLES

v hotelu DIANA v Murski Soboti v soboto, dne 26. 2. 1983, z začetkom ob 20. uri.

Za dobro razpoloženje bo skrbel ansambel MAGNETI.

Pripravili smo vam: srečelov, licitacijo lepega dobitka, žrebanje vstopnic.

Vljudno vas vabimo na ples in se vam vnaprej zahvaljujemo za udeležbo.

DELAVSKA UNIVERZA
GORNJA RADGONA

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za

PRODAJO OSEBNEGA AVTOMOBILA

ZASTAVA Z-101 B, leto izdelave 1979, v voznem stanju, izključna cena je 80.000 din.

Prometni davek plača kupec sam.

Licitacija bo 25. februarja 1983 ob 16. uri v prostorih Delavske univerze Gornja Radgona Trg svobode 2.

Pred pričetkom licitacije je potrebno vplačati 10-odstotni polog.

Delovna skupnost Skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine Murska Sobotica, komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela čiščenja v prostorih

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v zakonu, izpolnjevati še pogoje, da ima končano osnovno šolo in šest mesecev delovnih izkušenj.

Delo se združuje s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

Kandidati naj vložijo pisмено prijavo z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov: Skupna strokovna služba SIS družbenih dejavnosti občine Murska Sobotica, Titova 24.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od poteka prijavnega roka.

Razpisna komisija pri Upravi za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota v Murski Soboti

razpisuje

prosta dela in naloge

veterinarskega inšpektorja

za enoto Ljutomer

Pogoj: visoka izobrazba veterinarske smeri, opravljen strokovni izpit in 5 let delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.
Stanovanje po dogovoru.

Prijave kotkovane z 8 dinarji, dokazili o strokovnosti in življenjepisom vložite na Upravi za inšpekcijske službe občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota v Murski Soboti v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

Razpisna komisija pri Delavski univerzi Ljutomer razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA

Razpisni pogoji:

- višja izobrazba pedagoško andragoške smeri
- 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti dela v organizaciji za izobraževanje odraslih
- opravljen strokovni izpit
- družbenopolitične in moralnoetične lastnosti

Kandidat bo za opravljanje razpisanih del in nalog imenovan za štiri leta.

Prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in z opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v osmih dneh na naslov: Delavska univerza „za razpisno komisijo“, Ljutomer, Glavni trg 2.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Komisija za medsebojna delovna razmerja SREDNJE SOLE družboslovne usmeritve „FRAN MIKLOŠIČ“ Ljutomer,

objavlja

dela in naloge

Prešernova 34, Ljutomer 69240

TAJNIK-RAČUNOVODJA

za nedoločen čas s polnim delovnim časom

POGOJI:

- srednja šola ekonomske usmeritve s tremi leti delovnih izkušenj v računovodstvu, ali srednja šola in pet let delovnih izkušenj v računovodstvu,
- zaželeno je delovna praksa na področju šolstva,
- poskusna doba 2 meseca,
- dokazila o izpolnjevanju pogojev morajo kandidati osebno oddati v tajništvo šole,
- kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 10 dni po poteku prijave,
- rok za oddajo prijave je 8 dni od objave razpisa,
- nastop dela 15. marca 1983.

LESNINA proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohlštvo in gradbenim materialom, s sol. o., Ljubljana — TOZD tovarna pohlštva MIZARSTVO, n. sub. o., Ljutomer, Prešernova 31

RAZPISUJE

po sklepu delavskega sveta prosta dela oziroma naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- visokošolska ali višješolska izobrazba pravne smeri
- najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let, in po sklepu komisije za delovna razmerja prosta dela oziroma naloge:

1. TEHNOLOGA — za nedoločen čas

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- višješolska ali srednješolska izobrazba lesne smeri
- najmanj 4 leta delovnih izkušenj v stroki

Na razpolago je dvosobno kadrovska stanovanje;

3. VEČ KV MIZARJEV — za nedoločen čas

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- poklicna šola lesne smeri
- 1 leto delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev na gornji naslov z oznako „za komisijo za delovna razmerja“.

Rok, v katerem se morajo kandidati prijaviti, je 8 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom Lendava

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

pomočnika direktorja za splošne zadeve

Kandidat za razpisana dela in naloge mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da ima višjo izobrazbo pravne, upravne ali ekonomske smeri,
- da ima 3 leta delovnih izkušenj,
- da se zavzema za samoupravljanje.

Dela in naloge se razpisujejo za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: PZC TOZD Zdravstveni dom Lendava.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

ARCEOMURKA

KMETIJSKI KOMBINAT
RADGONA n. sol. o.

TOZD KMETIJSTVO ČRNCI

- 1 kos silažni kombajn New Holland
- 1 kos silažni kombajn New Holland
- 1 kos Busatis kosilnica
- 1 kos Busatis kosilnica
- 1 kos plug Podravec 7-brazdni
- 3 kosi Kembrič valjar
- 1 kos Obračalnik Favorit
- 1 kos Traktor Schluter
- 1 kos Traktor MTZ 52 v voznem stanju
- 1 kos Traktor MTZ 52 v voznem stanju
- 1 kos most šasije — volan TAM 6500
- 1 kos rezervoar 3000 litrov
- 1 kos Tovornjak TAM 4500 kiper v voznem stanju
- 1 kos Šasija prikolica 5 ton
- več lokov za hleve

Licitacija bo v nedeljo, dne 27. februarja 1983, v ČRNCIH pri Gornji Radgoni ob 10. uri. Ogled vseh osnovnih sredstev je možen uro pred pričetkom licitacije. Interesenti morajo priložiti varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene, kupljena osnovna sredstva pa takoj plačati in odpeljati.

Osnovna sredstva prodajamo po sistemu ogledano — sprejeto, zato je izključena vsaka možnost pritožbe zaradi kvalitete ali kvantitete. Vse informacije v zvezi s prodajo lahko dobite po telefonu na številko (069 74321 int. 64).

Prodaja na

javni licitaciji

naslednja osnovna
sredstva

izklicna cena	din/kom
11.000	11.000
10.000	10.000
1.500	1.500
2.500	2.500
35.000	35.000
1.000	1.000
1.500	1.500
50.000	50.000
70.000	70.000
60.000	60.000
7.000	7.000
3.000	3.000
140.000	140.000
5.000	5.000
20	20

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpeča sem
in večni mir mi zaželite

V SPOMIN

28. februarja bo minilo žalostno leto, odkar je kruta usoda
odirgala od nas drago ženo, mamo, staro mamo in prababico

Gizelo Pondelek

iz Lucove

Ostali so sledovi tovjih pridnih rok in boleče spoznanje, da se ne boš nikoli več vrnila.

Hvala vsem, ki se je še spominjate.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega najdražjega moža, zeta in starega očeta

Mihaela Gomboca

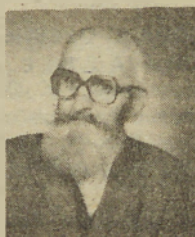
iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala govornikom KS Partizan in Radenska TOZD Zvezda za poslovilne besede in godbenikom za žalostinke.

Vsem še enkrat — pristrčna hvala!

M. Sobota, Gerlinci, Črnci, Korovci, Martjanci, Cetina, Nedelica, Beltinci, Kočevje, Ljubljana, N. Gorica, Goriška Brda, Paračin, 8. 11. 1983

Žalujoči: žena Anica, otroci z družinami in mama

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite,

ZAHVALA

V 93. letu starosti je bolezen iztrgala izmed nas dragega moža, očeta, dedka, pradedka in brata

Janeza Kerčmarja

iz Kukeča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za kakršnokoli pomoč v najtežjih trenutkih, prijateljem, znancem ter vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili številne vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje. Pristrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpoved žalostinke, govornikom KS in GD za poslovilne besede ter domačim in gasilcem iz sosednjih vasi za izkazano poslednjo čast.

Žalujoči: žena Terezija, hčerka Irma z možem, sin Bela z ženo, sestra Lina z družino iz Amerike, vnuk Janez ter vnukinje Marta, Marjeta, Jolanka, Irena in Lina z družinami

31. Resolucija o politiki izvajanja Družbenega plana Občine Ljutomer za obdobje 1981—1985 v letu 1983

31

Na podlagi 22. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 1/80) in 41. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 44/81) in 40. člena poslovnika skupščine občine Ljutomer je skupščina občine na seji zbora združene-ga dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora ter pristojnih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih in gospodarskih dejavnosti sprejela dne 28. 12. 1982

RESOLUCIJO

O POLITIKI IZVAJANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE LJUTOMER ZA OBDOBJE 1981—1985 V LETU 1983

I. OSNOVNE USMERITVE IN KLJUČNI CILJI DRUŽBENO-EKONOMSKEGA RAZVOJA V LETU 1983

Temeljne usmeritve ekonomske stabilizacije in izvajanje družbenega plana v letu 1983 bomo delovni ljudje in občani v občini Ljutomer uresničevali v skladu z opredelitvami te resolucije, prav tako pa prevzemamo del odgovornosti za izvajanje skupno dogovorjenih ciljev in nalog družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije in SFR Jugoslavije.

Problemi, ki so se nakopičili v zaostrenih pogojih gospodarjenja pri nas in v svetu, se še močneje odražajo na manj razvitih območjih, kar je močno prisotno v naši občini kot manj razviti že v letu 1982. Ne glede na to pa bomo učinkoviteje premagovali težave z utrjevanjem in poglobljanjem družbeno-ekonomskih in samoupravnih socialističnih odnosov.

Izhajajoč iz ocen gospodarjenja v letu 1982, iz sprememb in dopolnitev planskih aktov v občini in SR Sloveniji ter izhodišč dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, so osnovne usmeritve in ključne naloge v letu 1983:

— povečanje izvoza blaga in storitev predvsem na konvertibilno področje ob istočasnem zmanjšanju uvozne odvisnosti gospodarstva, s tem pa bomo prispevali svoj delež pri vzdrževanju zunanje likvidnosti;

— večja dohodkovna in proizvodna povezanost organizacij združenega dela bo omogočila večjo produktivnost, racionalnejšo rabo uvoznega materiala, boljšo organizacijo;

— usklajitev vseh vrst porabe z dejanskimi možnostmi gospodarstva in s tem krepitev akumulativne sposobnosti združenega dela;

— povečanje učinkovitosti gospodarjenja, varčevanje z energijo, surovinami, boljše izkoriščanje delovnega časa in proizvodnih zmogljivosti, varčevanje na vseh področjih ter zaostritev odgovornosti za gospodarjenje z družbenimi sredstvi in pri izvajanju dogovorjenih nalog;

— povečanje proizvodnje hrane bo omogočilo boljše oskrbo in zmanjšanje uvozne odvisnosti, kar bo možno doseči z učinkovitejšim dohodkovnim in poslovnim povezovanjem vseh dejavnikov v kmetijstvu in predelavi hrane;

— hitrejšo zaposlovanje bo mogoče doseči tudi z zaposlovanjem v drobnem gospodarstvu in kmetijstvu;

— krepitev in dograjevanje sistema družbenega informiranja obrambne sposobnosti in družbene samozaščite kot sestavnih delov družbenega planiranja.

32. Sprememba resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1983

II. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA V LETU 1983

Razmere na področju ekonomskih odnosov s tujino bodo tudi v letu 1983 odločilno vplivale na razvojne možnosti v SR Sloveniji, kakor tudi v občini Ljutomer in to v sami proizvodnji, kakor tudi pri oblikovanju posameznih vrst porabe. Predvideno povečanje proizvodnje in izvoza bo možno doseči z redno oskrbo proizvodnje s surovinami, repromaterialom in energijo ter najnižjim obsegom uvoza.

V letu 1983 bo ob prizadevanjih za povečani izvoz, predvsem na konvertibilno področje, ob pravočasnih ukrepih ekonomske politike, spoštovanju družbenih dogovorov in sporazumov v vseh fazah družbene reprodukcije ter s povečanimi prizadevanji in odgovornostjo na vseh ravneh možno doseči naslednje okvire razvoja:

Stopnja rasti v %

— družbeni proizvod	— realno	2,0
	— nominalno	22,0
— kmetijska proizvodnja		4—5
— industrijska proizvodnja		3
— zaposlovanje (80 delovnih mest)		1,5
— izvoz nominalno		40
— uvoz nominalno		10
— nominalna rast sredstev za osebno		
in skupno porabo		11,0
— nominalna rast splošne porabe		10,7
— rast investicij v osnovna sredstva gospodarstva v skladu z rastjo družbenega proizvoda		

Takšen razvoj bomo dosegli le z zavzetostjo in odgovornostjo vseh delovnih ljudi, predvsem pa bo rast proizvodnje, zaposlovanja in osebnih dohodkov v posameznih OZD odvisna od uspešnosti in učinkovitosti gospodarjenja, zlasti pa od obsega in rasti izvoza na konvertibilno področje.

III. RAZVOJNE NALOGE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

1. Aktivnosti na področju ekonomskih odnosov s tujino

Izvoz blaga in storitev na konvertibilno področje bo v letu 1983 prioriteten naloga, saj bodo usmeritve in naloge na drugih področjih odvisne od uresničitve s plani predvidenih obveznosti izvoza. Iz deviznega priliva pa bo potrebno tako na republiški kot na občinski ravni spodbujati izvoz na konvertibilno področje z že sprejetimi in še dodatnimi stimulativnimi ukrepi (oprostitve pri davku iz dohodka TOZD, manjše zaostajanje rasti sredstev za osebne dohodke in podobno).

Predvidena rast izvoza bo tudi odvisna od dolgoročnega učinka devalvacije dinarja ter usklajenosti cen surovin in repromateriala na eni strani, ter gotovimi izdelki na drugi strani; od tega bo predvsem odvisna konkurenčna sposobnost gospodarstva.

Osnovni nosilec izvoza v občini bo tudi v prihodnjem letu industrija.

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer bo skupaj z gospodarsko zbornico in drugimi splošnimi združenji vzpodbujal neposredno povezovanje organizacij združenega dela in oblikovanje skupnih izvoznih projektov in predlagal ustrezne

ukrepe v tekoči ekonomski politiki za pospeševanje takega povezovanja.

V okviru samoupravnih interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino bodo organizacije združenega dela sklenile samoupravne sporazume o skupni proizvodnji za izvoz. V primerih, ko bo prihajalo do odstopanj od dogovorjenih obveznosti pri izvozu bo SISEOT predlagal sanacijo stanja, oziroma ustrezne ukrepe, v katere se morajo vključiti in zaostri svojo odgovornost samoupravni in poslovodni organi v sami OZD, kakor tudi izvršilni organi in skupščine družbenopolitične skupnosti.

2. Ključne naloge po posameznih področjih proizvodnje in storitev

Smotrna poraba energije, vseh materialnih, kadrovskih in naravnih zmogljivosti bo omogočila doseganje predvidene rasti proizvodnje, celotnega prihodka in dohodka ter ostalih preporočev razvoja.

Organizacije združenega dela bodo v okviru letnih programov in planskih aktov pripravile in izvajale programe varčevanja zlasti s surovinami, reprodukcijskim materialom in energijo.

Industrijska proizvodnja

Organizacije združenega dela bodo dosegle načrtovani obseg industrijske proizvodnje le z boljšo izrabo obstoječih kapacitet, izboljšanjem organizacije dela in stimulatивnejšo delitvijo sredstev za osebne dohodke. Posebej je potrebno iskati možnosti za uvajanje novih proizvodnih programov, oziroma takšno prestrukturiranje gospodarstva, ki bo omogočilo ob večji kvaliteti pospešen izvoz predvsem na konvertibilno tržišče.

Večja povezava v občini in širše, predvsem na področju lesne, kovinske, prehranske in industrije gradbenega materiala bo nujna, predvsem z vidika oskrbe in zagotovitve surovin in reprodukcijskega materiala, ki ga ne bo mogoče dobiti iz uvoza. Takšno sodelovanje naj temelji predvsem na poslovno tehničnem sodelovanju.

Kmetijska proizvodnja

Za doseg predvidenega povečanja kmetijske proizvodnje bo v letu 1983 potrebno pripraviti in realizirati programe setve, oziroma proizvodnje in odkupa tržnih viškov najpomembnejših poljščin, pravočasno oskrbeti proizvodnjo z reprodukcijskim materialom, gorivom, umetnimi gnojili, močnimi krmili in rezervnimi deli za kmetijske stroje.

Prav tako bo potrebno še nadalje pospešeno izvajati melioracije in komasacije v skladu s sprejetim planom ter odkupom zemljišč po opredeljeni dinamiki, v organizirano proizvodnjo vključiti neobdelane in slabo obdelane površine, izdelati posebne programe proizvodnje mleka in mesa, ki bodo opredeljevali obveznosti proizvodnih organizacij in organizacij s področja predelave in prometa hrane, proučiti možnosti za izvoz predvsem višjih oblik predelanih kmetijskih proizvodov ter zavezati nosilce oskrbe v večjih potrošnih središčih za večje usmerjanje investicijskih sredstev v primarno kmetijsko proizvodnjo ter predelavo hrane.

Kmetijska proizvodnja v občini se bo v letu 1983 povečala za 4—5 %.

Ssetvenim planom bi morali v letu 1983 odkupiti naslednje tržne viške:

— 3.650 t pšenice (od tega 1.650 t družbeni sektor in 2.000 t organizirani zasebni sektor),

— 27.090 t sladkorne pese (od tega 14.190 t družbeni sektor in 12.900 t organizirani zasebni sektor).

V letu 1983 se bodo pričele izvajati melioracije in komasacije na območju Berkovci—Bolehnečici.

Kmetijske organizacije morajo v kooperaciji okrepiti pospeševalne službe, saj bo na ta način mogoče vključiti več kmetov v organizirano kmetijsko proizvodnjo in doseči večje pridelke.

Vse navedene naloge morajo imeti kmetijske organizacije vključene v svoje letne planske akte.

V občini je nujno potrebno nadaljevati z akcijo samoupravnih sprememb v organiziranosti kmetijstva, kar bi pripomoglo k racionalnejši kmetijski proizvodnji in doseganju boljših rezultatov. Posebej pa je potrebno proučiti organiziranost kooperacijske proizvodnje in proizvodnje v družbenem sektorju kmetijstva.

Tudi investicijska politika na področju kmetijstva mora biti bolj enotna, kar pomeni, da bi racionalnejša delitev dela med kmetijskimi organizacijami v občini omogočila tudi pretehtane in družbeno upravičene naložbe v smislu kriterijev, sprejetih v republiškem dogovoru.

Gozdarstvo — osnovna naloga bo predvsem racionalna izraba gozdnih potencialov ter nadaljnja obnova in nega gozdov. V letu 1983 planirajo posekati 8.000 m³ lesa, ki bo služilo zlasti kot surovinska osnova za lesno industrijo.

Gradbeništvo — zaradi pomanjkanja investicijskih del se morajo organizacije združenega dela v tej dejavnosti racionalno organizirati tako, da bodo pokrite vse potrebe v občini, pa tudi širše. Za kontinuirano, cenejšo in hitrejšo gradnjo je potrebno večje poslovno in dohodkovno povezovanje med gradbeno operativno, proizvajalci gradbenega materiala in stanovanjsko dejavnostjo.

Turizem in gostinstvo

Vsi dejavniki na področju gostinsko turistične dejavnosti si morajo prizadevati za izboljšanje ponudbe predvsem z boljšo izrabo obstoječih kapacitet ter v okviru možnosti razširiti gostinsko-turistično ponudbo z izgradnjo nudističnega kampa in pokritega bazena v Banovcih ter obnovo obstoječih objektov (Vinski hram v Jeruzalemu, Železne dveri).

Potrebno bo iskati možnosti za razvoj kmečkega in izletniškega turizma v povezavi z danimi možnostmi za lov in ribolov v okviru organiziranega družbenega sektorja kmetijstva ali gostinstva.

Prav tako je nujno iskati večjo ponudbo v smeri družbene prehrane.

Drobno gospodarstvo

Osnovna naloga vseh dejavnikov na področju drobnega gospodarstva bo ob zadovoljevanju potreb zlasti deficitarnih storitev, večje tehnološke in dohodkovno vključevanje v proizvodne procese družbenega sektorja gospodarstva.

V večji meri bo potrebno izkoristiti možnosti za večje zaposlovanje v samostojnem osebnem delu.

Kot organizator in povezovalac dela med temeljnimi organizacijami združenega dela in samostojnim osebnim delom, tako za skupno planiranje kot organiziranje proizvodnje in storitev, nastopa Obrtna zadruga »Prlekija« Ljutomer.

Ostala področja

Organizacije združenega dela s področja negospodarstva, SIS družbenih in gospodarskih dejavnosti in ostale delovne skupnosti v letu 1983 ne smejo širiti programov oziroma se morajo tako organizirati, da bodo v okviru razpoložljivih finančnih sredstev izvedli osnovne programe bolj kvalitetno, ter tako prispevali svoj delež k izvajanju programa gospodarske stabilizacije.

3. ZAPOSLOVANJE

Počasnejša gospodarska rast v letu 1983 in znatno manjši obseg sredstev za investicijske naložbe bo vplival na manjšo stopnjo rasti zaposlovanja v občini. Problem naraščanja števila iskalcev zaposlitve, predvsem mladih s strokovno izobrazbo, bo treba ublažiti predvsem z naslednjimi:

— iskanjem dodatne možnosti zaposlovanja večjega števila pripravnikov,

— doslednim spoštovanjem obveznosti OZD do študentov,

— omejevanjem vseh oblik dela po pogodbi, nadurnega dela in drugih oblik dela daljšega od polnega delovnega časa,

— iskanjem možnosti zaposlitve predvsem v drobnem gospodarstvu in kmetijstvu.

OZD v občini bodo v letu 1983 na novo zaposlile 80 novih delavcev, kar pomeni, da bo stopnja zaposlovanja znašala 1,5 %.

Prav tako pa bodo zaposlile še 38 delavcev kot nadomestne zaposlitve. Od predvidenega skupnega števila 400 iskalcev zaposlitve bo v občini možno zaposliti okrog 120 delavcev oziroma 30 % vseh iskalcev zaposlitve.

Konkretni plan zaposlovanja po posameznih organizacijah združenega dela in drugod bo izdelala občinska skupnost za zaposlovanje v začetku leta 1983 in je sestavni del te resolucije.

Pri razporejanju dohodka bodo delavci v združenem delu v letu 1983 zagotovili povečanje deleža sredstev za razširitev materialne osnove, medtem ko bodo sredstva za osebne dohodke, skupno in splošno porabo, rasla v globalu za polovico počasneje od nominalne rasti dohodka.

Sredstva za osebne dohodke bodo v globalu rasla za polovico počasneje od rasti nominalnega dohodka oziroma v skladu z določili dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983. V posameznih organizacijah združenega dela bo rast sredstev za osebne dohodke odvisna od dosežene rasti proizvodnje in produktivnosti dela, izvoza na konvertibilno področje, ter boljšim izkoriščanjem vloženih poslovnih sredstev.

Rast sredstev za osebne dohodke delavcev v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih s področja negospodarstva bo odvisna od opravljenih programov dela, vendar v globalu največ do rasti sredstev za osebne dohodke v gospodarstvu.

Ob predvideni porasti dohodka bodo lahko čisti osebni dohodki porasli samo za 11,00 % kar pomeni ob predvidenem porastu življenjskih stroškov realni padec osebnih dohodkov za okrog 8 %.

Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb bodo v letu 1983 v globalu rasla za polovico počasneje od nominalne rasti dohodka. Po posameznih dejavnostih bo rast sredstev različna in sicer glede na planske prioritete. Samoupravne interesne skupnosti morajo v letu 1983 opraviti selekcijo med posameznimi programi ter prilagoditi standarde in normative materialnim možnostim, obenem pa racionalno gospodariti z družbenimi sredstvi.

V globalu bodo sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb porasla glede na osnovni plan za leto 1983 za 11,00 %.

Sredstva za zadovoljevanje splošnih potreb bodo v letu 1983 rasla po nominalni stopnji 10,7 %.

Obseg sredstev za delo občinskih upravnih organov bo določen glede na kriterije in normative sprejete na podlagi realnejše ocenitve potrebnega obsega dela. Zagotoviti bo potrebno kadrovske in druge pogoje za doslednejše ugotavljanje obdajljivih dohodkov občanov in vseh virov in njihovo doslenco izterjavo.

5. Preskrba in politika cen

Za enakomerno oskrbo vseh delovnih ljudi in občanov bo potrebnočasno omejevanje porabe nekaterih osnovnih prehranjenih proizvodov drugih proizvodov široke potrošnje, kar bo omogočeno z večjim medsebojnim sodelovanjem proizvodnih in trgovskih organizacij združenega dela ter potrošniških svetov. Na področju občine bomo v primeru zaostrenih pogojev preskrbe s posameznimi osnovnimi proizvodi zagotavljali enakomernost oskrbe.

V okviru materialnih možnosti bomo v skladu s srednjeročnim programom oblikovanja občinskih blagovnih rezerv povečali rezerve živin in drugih proizvodov, ter v odvisnosti od stanja na tržišču z intervencijskim sproščanjem odpravljali kratkoročne motnje na trgu. Odpravljanje nesorazmerij med cenami in neposredna kontrola cen bo osnovna usmeritev politike cen v letu 1983, predvsem pri cenah proizvodov in storitev, ki so pomembni za celotno družbeno reprodukcijo ter neposredno potrošnjo delovnih ljudi in občanov.

6. Materialne naložbe na področju gospodarstva v letu 1983

V letu 1983 bomo v skladu s spremembami in dopolnitvami srednjeročnega plana občine Ljutomer za obdobje 1981—1985 nadaljevali z izvajanjem investicij, ki pa morajo biti v skladu s politiko omejevanja investicijske porabe. Nove investicije bo možno pričeti le, če bodo usmerjene v primarno kmetijsko proizvodnjo, izvoz na konvertibilno področje, proizvodnjo za nadomeščanje uvoznih surovin ter v objekte osnovne preskrbe prebivalstva. Prav tako bodo organizacije združenega dela izvajale le tiste investicije, ki bodo odgovarjale kriterijem prestrukturiranja in bodo dobile soglasje pristojnih komisij za ocene investicij.

Organizacije združenega dela iz gospodarstva načrtujejo v letu 1983 sledeče naložbe:

— DO TOLMAREN — tiska pomalo in veliko
— KOSIČARSKI — strojni deli za namizne in ročne
tekoča vlaganja

— MERLES TOZD Tovarna pohištva — prizidek k proizvodni hali in strojna oprema.

— KONUS TOZD Usnjarna — dokončanje čistilne naprave.

— DO KRIŽEVSKO OPEKARNE — transport za izdelavo modularne opeke, priprava investicijske dokumentacije za tovarno strešnikov.

— DO MLEKOPROMET — oprema za mlekarstvo in vlaganje v primarno proizvodnjo mleka (mini farme za krave molznice).

— DO LJUTOMERČAN — izgradnja svinjskih hlevov, obnova vinogradov, rekonstrukcija tovarne močnih krmil in ostala manjša vlaganja v nakup opreme.

— KOMGRAD — nakup opreme in nabava zemljišč za eksploatacijo gramoza.

— DES TOZD ELEKTROGRADNJE IN MONTAŽA — oprema, mehanizacija ter skladišče.

— RADENSKA TOZD JERUZALEM — dokončanje nudističnega campa in pričetek izgradnje pokritega bazena v Banovcih.

— OZ PRLEKLIJA — razširitev in delna rekonstrukcija proizvodnih prostorov na obratu lastne proizvodnje.

7. Samoupravne interesne skupnosti s področja gospodarstva

Samoupravne interesne skupnosti s področja gospodarstva bodo v okviru razpoložljivih finančnih sredstev izvajale predvsem osnovne letne programe, le na področju komunalnega in vodnega gospodarstva se bodo nadaljevale že začete investicije v vodooskrbo in izgradnjo vodnogospodarskih objektov.

Na področju stanovanjskega gospodarstva si je potrebno še nadalje prizadevati za uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov, v komunalnem in cestnem gospodarstvu pa se morajo uresničevati novi družbenoekonomski odnosi na podlagi novega zakona o komunalni dejavnosti in zakona o cestah.

Po posameznih skupnostih bodo prioriteto izvajali sledeče naloge:

Samoupravna stanovanjska skupnost bo v letu 1983 izvajala predvsem investicijsko vzdrževalna dela na obstoječih objektih ter pripravljala projektno dokumentacijo za gradnjo v naslednjih letih ter ostale naloge.

Občinska komunalna skupnost bo opremila stavbno zemljišče v blokovi coni S-3, sofinancirala izgradnjo vodovoda v vzhodnem delu občine in sodelovala pri izgradnji vodnjaka v Lukavcih.

Skupnost za cene bo sofinancirala rekonstrukcijo Ormoške ceste v Ljutomeru in vzdrževanje že obstoječih cestnih objektov.

Območna vodna skupnost bo nadaljevala z izvajanjem regulacijskih del na Ščavnici ter z izgradnjo zadrževalnika Bolehnečici.

Občinska požarna skupnost bo za boljšo požarno varnost opremila gasilske enote, skrbela za izobraževanje kadrov, izvajala ukrepe v skladu z zakonom o varstvu pred požari. Prav tako bo financirala dograditev gasilskega doma v Ljutomeru.

Kmetijska zemljiška skupnost bo sodelovala pri pripravi za izvedbo melioracij in komasacij na območju Berkovci—Bolehnečici ter Razkrižje—Pristava. Začetek izvajanja melioracijskih del na območju Berkovci—Bolehnečici v izmeri 500 ha je predviden zakonec leta 1983, na območju Razkrižje—Pristava v izmeri 590 ha pa v letu 1984.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva bo z zbranimi sredstvi izvajala premiranje plemenskih telic za povečanje osnovne črede, premirala proizvodnjo mleka, pospeševala proizvodnjo sadja in jagodičevja in ostalih vrtnin, regresirala nakup semenske koruze ter ostalo.

Na področju **PTT prometa** se bo pričelo z obnovo, zgraditvijo prizidka in modernizacijo poštnih zgradb v Ljutomeru ter nadaljevalo z izgradnjo telefonskega omrežja v KS Ljutomer, KS Veržej in KS Križevci.

8. Samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti

Zaradi zmanjšanih materialnih možnosti gospodarstva bo tudi priliv in obseg sredstev za izvedbo programov realno manjši. V tako zmanjšanih materialnih možnostih, opredeljenih v poglavju razporejanja dohodka, mora biti rast sredstev različna po posameznih dejavnostih, upošteva dogovorjeno pri-

oriteto v občini, in sicer so to: izobraževanje, zdravstvo in za poslovanje.

Na področju izobraževanja se bo izvajal obvezen program v skladu z zakonom o osnovni šoli in v skladu z enotnimi standardi in normativi za opravljanje vzgojno izobraževalne dejavnosti.

V letu 1983 se bo opravila korekcija šolskih okolišev in s tem dosegla enakomerna porazdelitev učencev po oddelkih v osnovnih šolah.

Dopolnilni program se bo izvajal v okviru razpoložljivih sredstev s tem, da se za dopolnilni program zagotovi večji del sredstev preko direktne svobodne menjave dela.

Za srednjo šolo družboslovne usmeritve je potrebno zagotoviti sredstva za dodatno opremo učilnice za osnove tehničnega pouka in strojepisnice, ker bo le tako šola izpolnjevala pogoje za verifikacijo.

V zdravstvu bo prioriteto predvsem osnovno zdravstvo delovnih ljudi in občanov, medtem ko je potrebno vse oblike zdraviliškega in podobnih oblik zdravljenja temeljito preveriti in financirati najnujnejše.

Na področju otroškega varstva bo vključeno v organizirano otroško varstvo 690 otrok v 35 skupinah. Otroci pred vstopom v šolo, ki niso vključeni v celoletno pripravo in malo šolo, bodo program šole obiskovali v obsegu 120 ur.

Del sredstev namenjenih za otroške dodatke, se v prihodnje nameni za sofinanciranje oskrbe otrok v vzgojno varstvenih zavodih.

Občinska skupnost za zaposlovanje bo prioriteto obravnavala in zagotovila potrebna sredstva za zagotavljanje socialne varnosti nezaposlenih delavcev, kakor tudi za dokvalifikacijo in prekvalifikacijo v smislu določil zakona o organizaciji in financiranju zaposlovanja.

Glede na omejene možnosti zaposlovanja v letu 1983 se bodo prednostno zaposlovali pripravniki in delavci, ki iščejo prvič zaposlitev.

Občinska kulturna in telesnokulturna skupnost sta dolžni vskladiti svoje programe za leto 1983 z realnimi materialnimi možnostmi ter usmeriti sredstva predvsem v dejavnosti, ki zagotavljajo delavcem osnovno zadovoljevanje kulturnih in telesnokulturnih potreb.

Občinska raziskovalna skupnost je dolžna večino zbranih sredstev usmeriti v sofinanciranje raziskovalnih nalog, ki jih predlaga združeno delo.

Občinska skupnost socialnega skrbstva bo na osnovi opravljene revizije upravičencev do družbeno denarnih pomoči zagotavljala denarne pomoči najbolj socialno ogroženim občanom.

Center za socialno delo bo svojo strokovno delovanje usmerjal prvenstveno v odpravljanje vzrokov socialne ogroženosti.

Investicijska dejavnost

Glede na določila zakona o prepovedi investicijske dejavnosti na posameznih področjih je potrebno v družbenih dejavnostih posebej proučiti možnosti novih vlaganj.

Sredstva referendumskega programa se bodo usmerila v izgradnjo prizidka pri osnovni šoli Križevci.

Priprave za pričetek gradnje prizidka šole Križevci tečejo pospešeno in bo pričetek gradnje spomladi 1983.

Na področju zdravstva se bodo z zbranimi sredstvi iz referendumskega programa pospešeno izvajala dela pri gradnji kirurškega bloka v Murski Soboti.

Na pomlad 1983 se mora pričeti z izgradnjo prizidka pri domu oskrbovancev v Lukavcih.

S sofinancerji je dosežen sporazum za 124 postelj. Emona-projekt bo izdelal glavne projekte do 15/3—1983.

IV. OSTALE NALOGE

1. Krajevne skupnosti

Tudi v letu 1983 bodo organizacije združenega dela združevale sredstva za krajevne skupnosti iz dohodka, ki se združuje v okviru samoupravne interesne skupnosti za komunalno dejavnost in se delijo na podlagi sprejetega družbenega dogovora o osnovah in načelih planiranja in o financiranju nalog krajevnih skupnost občine Ljutomer za obdobje 1981—1985.

Večina sredstev za financiranje programov krajevnih skupnosti se zbere iz naslova krajevnih samopriskupkov, ki pa ne omogočajo izvedbo večjih investicijskih naložb. Zato si morajo

vsi dejavniki prizadevati za združevanje sredstev posameznih krajevnih skupnosti ter s tem omogočiti izvedbo določene investicijske naložbe, ki zahteva večja denarna sredstva.

Prioritetnega pomena bo ureditev vodooskrbe na področju KS Razkrižje in Cven, saj bo za ta namen organizirana republiška mladinska delovna akcija.

2. Uresničevanje nalog na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite

V letu 1983 se bo nadaljeval proces podružbljanja in krepitev obrambnega in družbenosamozaščitnega delovanja delovnih ljudi in občanov:

— teritorialno obrambo bomo opremljali s sodobnimi borbenimi sredstvi ter usposabljali pripadnike enot in štabov teritorialne obrembe;

— organizirali, usposabljali in opremljali bomo narodno zaščito v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela kot najširšo obliko organiziranja delovnih ljudi in občanov za opravljanje določenih nalog družbene samozaščite;

— izgrajevati sistem vojnih zvez ter sistem za opazovanje, obveščanje in alarmiranje za organe in organizacije občine, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela;

— organizirali, opremljali in usposabljali enote in štabe civilne zaščite, pri čemer bo dana prednost za zagotovitev sredstev za reševanje ob nesrečah ter izgradnji zaklonišč;

— opremljali, oboroževali in usposabljali organe in organizacije občine za delovanje v izrednih in vojnih razmerah;

— izvajali vzgojo in izobraževanje delovnih ljudi in občanov ter izven šolske mladine za obrambo in zaščito.

Za izvršitev nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bodo namenjena sredstva v višini 0.5 % od narodnega dohodka ustvarjenega v letu 1983.

V. NOSILCI IN UKREPI ZA IZVAJANJE NALOG

1. Za izvajanje nalog iz resolucije so odgovorni vsi nosilci planiranja od organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, izvršnega sveta in skupščine občine ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij v občini.

2. V ta namen bodo vse samoupravne organizacije in skupnosti do konca leta pripravile svoje dokumente o izvajanju plana v letu 1983, pri čemer morajo upoštevati usmeritve in naloge te resolucije in njenih prilog (tabele, plan zaposlovanja) ter vseh spremljajočih dokumentov sprejetih v okviru republike.

3. Izvršni svet skupščine občine Ljutomer bo sproti spremljal, analiziral in poročal skupščini občine o izvajanju nalog, opredeljenih s to resolucijo.

Ljutomer, 28-12/1982

Predsednik skupščine
občine Ljutomer:
Emil KUCHAR, l. r.

32

Na podlagi 22. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in 165. člena Statuta občine Murska Sobota je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora, dne 4. februarja 1983 sprejela

SPREMEMBO RESOLUCIJE O POLITIKI IZVAJANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1981—1985 V LETU 1983

V točki 2 Materialni okviru razvoja v letu 1983 se 1. stavek v 16. odstavku, ki glasi: »Sredstva za neto osebne dohodke bodo v globalu rasla za polovico počasneje od rasti nominalnega dohodka in 40 % počasneje od rasti čistega dohodka oz. v skladu z določili dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983,« nadomesti z na naslednjim:

»Sredstva za bruto osebne dohodke bodo v globalu rasla za 35 % počasneje od rasti dohodka oz. v skladu z določili dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983.«

Številka: 30-8/83-3
V M. Soboti, 9/2-1983

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Martin Horvat, l. r.

Radijski in televizijski spored od 18. do 24. februarja

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, petek, 18. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 TV v šoli: TV kolektor Nemščina Odmor. Sebasijanova babica. Glagolica. Poročila. 10.35 TV v šoli (do 12.35). 17.25 Poročila. 17.30 Čez tri gore: Gorenjevaški oktet. 17.55 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevanka. 18.25 Obzornik. 18.40 Družbena samozastita: Osebnost in skupna RBK zaščita. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Naši olimpijci: Hokejisti, dokumentarna serija. 20.40 Propagandna oddaja. 20.45 Zrcalo tedna. 21.05 Ujeta, ameriški film. 22.40 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik. 17.45 Plavica otroška oddaja. 18.15 Alkoholizem-bolezen st. 3 izobraževalna serija. 18.45 Narodna glasba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Srečanje z mladimi umetniki. 20.45 Zagrebška panorama. 21.05 Vidiki dokumentarna oddaja. 21.50 Nočni kino: Narednik ameriški film (do 23.25).

TV ZAGREB

8.55 TV v šoli. 16.30 TV v šoli. 17.40 Poročila. 17.45 Različka. 18.15 TV kolektor. 18.25 Kronika občin Rijeke. 19.15 Oramba in zaščita. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Sinovi in ljubimci. 21.00 Zabavnoglasbeni oddaja. 21.45 Dnevnik. 22.10 V petek ob 22.10.

ljubljanska banka Pomurska banka

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila. 9.05 TV v šoli. 10.30 Mož iz najboljših krogov (film). 11.55 Dok. 12.00 Opoldanska reakcija. 17.00 Eci, peci, pec. 17.25 Halo Spencer. 17.55 Španček Zaspanček. 18.00 Pan-optikum. 18.30 Družinski magazin. 19.00 Avstrija v sliki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Stari. 21.20 Dunajska mešanica. 21.10 Športi. 22.20 Nočni studio.

DRUGI PROGRAM 17.15 Sto mojstrov. 17.30 Vedno ta TV. 18.00 Galerija. 18.30 Brez nagobčnika. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Prezezi. 21.00 Znanost in raziskovanje. 21.20 Politika v petek in 10. pred 10. 22.20 Dvoboj ob zori (film).

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.10 Solška TV. 16.10 Odgovor. 2. del nadaljevanke. 17.20 5 minut meteorologije. 18.00 Kolesar. poljudnoznanstveni magazin. 19.30 TV dnevnik. 20.50 Popolna zakon. komedija. 20.50 Ideje. spored Tamsa Vitrayja. 22.10 Jona. ki bo leta 2000 star 25 let. francosko-slovenski film. 24.00 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku. Videoteleks. 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — ponovitev kamero — oddaja v živo — vodi Sergio Settimini. 17.05 TV dnevnik. 17.10 TV šola. 18.00 Viskoki pritisk — Glasbeni nastopi. 19.10 TV dnevnik. 19.15 TV šola. 20.15 TV dnevnik. 20.20 TV dnevnik. 20.25 TV dnevnik. 20.30 TV dnevnik. 20.35 TV dnevnik. 20.40 TV dnevnik. 20.45 TV dnevnik. 20.50 TV dnevnik. 20.55 TV dnevnik. 21.00 TV dnevnik. 21.05 TV dnevnik. 21.10 TV dnevnik. 21.15 TV dnevnik. 21.20 TV dnevnik. 21.25 TV dnevnik. 21.30 TV dnevnik. 21.35 TV dnevnik. 21.40 TV dnevnik. 21.45 TV dnevnik. 21.50 TV dnevnik. 21.55 TV dnevnik. 22.00 TV dnevnik. 22.05 TV dnevnik. 22.10 TV dnevnik. 22.15 TV dnevnik. 22.20 TV dnevnik. 22.25 TV dnevnik. 22.30 TV dnevnik. 22.35 TV dnevnik. 22.40 TV dnevnik. 22.45 TV dnevnik. 22.50 TV dnevnik. 22.55 TV dnevnik. 23.00 TV dnevnik. 23.05 TV dnevnik. 23.10 TV dnevnik. 23.15 TV dnevnik. 23.20 TV dnevnik. 23.25 TV dnevnik. 23.30 TV dnevnik. 23.35 TV dnevnik. 23.40 TV dnevnik. 23.45 TV dnevnik. 23.50 TV dnevnik. 23.55 TV dnevnik. 24.00 TV dnevnik.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, sobota, 19. februarja, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.00 Poročila. 8.05 Zverinice iz Režije Volk v Žbajancičevi bajti. 8.25 Pedenjžep: Zgodba o goskici Gagi. 8.35 Mladi virtuoz: Violina. 8.50 Mali odred, otroška nanizanka TV Skopje. 9.20 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevanka. 9.50 Mali svet, otroška oddaja TV Zagreb. 10.20 Vesolje: Hrbenica noči. 11.20 Varnost v letalskem prometu: Strah pred letenjem. 11.50 Naši olimpijci — Alpski smučarji. 1. del. 12.35 Kulturne diagonale — Pariz I. del. 13.20 Poročila (do 13.25). 15.50 Robin Hood mlajši, angleški film. 16.50 Poročila. 16.55 PJ v košarki — Cibona—CZ, prenos, v odmoru... 18.30 Japonska pravljica, risanka. 18.45 Muppet show: Linda Lavin. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 TV teka — leto 1958. 21.00 Nočni kino: Strah, slovenski film. 22.50 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 14.30 Boks Jugoslavija—ZDA, prenos. 16.55 Premor. 17.05 Otroška predstava. 18.05 Človek sam. TV nadaljevanka. 19.00 Narodna glasba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 TV kasete: Kemal Monteno. 20.30 Poezija. 21.05 Poročila. 21.10 Človek in čas, dokumentarna serija. 21.40 Športna sobota.

TV ZAGREB

9.00 TV v šoli. 15.15 TV spored. 15.40 Poročila. 15.45 TV kolektor. 15.55 Peter veliki. 16.55 Košarka: Olimpija—Šibenka. 18.30 Arioso. 18.45 Neuvrčenost, vest človeštva. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Umazani Harry (film). 21.45 Dnevnik. 22.00 Most generacij. 23.30 Poročila.

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila. 9.05 TV v šoli. 10.35 Krištof Penderick. 11.20 New York's balet. 11.55 Nočni studio. 13.00 Opoldanska redakcija. 15.00 Zadnja ljubez gospoda Josefa (film). 17.00 Risanje, slikanje, oblikovanje. 17.30 Flipper. 17.55 Španček zaspanček. 18.00 Tedenski TV spored. 18.25 Dober večer v soboto. 19.00 Avstrija v sliki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Stavimo, da... 22.05 Parisiana. 22.30 Sport.

TV MADŽARSKA

8.05 Naš ekran. 8.25 Za otroke. 11.05 Linija Onedin. pon. 11.55 Okusi in klofute. 14.20 Pregovori. 15.05 Pri Hontihyjev. 16.15 Karl Marx, nadalj. 17.15 Stop! 17.30 Madžarska pust. 17.50 Naj... 19.30 TV dnevnik. 20.00 Igrani film. 20.55 Lehar: Garaboncias, spevoigra. 21.50 Risanke. 22.05 Siromašni fanije, madžarski film. 23.30 TV dnevnik.

TV KOPER

14.25 4 nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Sergio Settimini. 14.30 Boks — Ryekka: SFRJ — ZDA. 17.00 Košarka: Ljubljana: Olimpija — Šibenka med odmorom TVD Novice. 18.30 Serijski film. 19.30 TVD — stičišče. 10.15 Mladi policaji — serijski film. 21.15 TVD danes. 21.30 Daška — TV drama.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 11.00 — Srečanje na pomurskem valu. 12.00 — Spored v madžarskem jeziku. 13.00 — Doma in onkraj meja. 13.30 — V nedeljo popoldne. 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.15 Poročila. 9.20 Živ žav, otroška matineja. 10.20 M. Božić: Človek in poi. nadaljevanka. 11.10 625 oddaja za stik z gledalci. 11.30 Srečanje z Marijo Ahačić-Pollak. 12.00 Ljudje in zemlja. 13.00 Poročila (do 13.05). 15.15 Življenje je čudovito, ameriški film. 17.25 Poročila. 17.30 Naš kraj: Puconci. 17.45 Športna poročila. 18.00 Sestanek v nebotičniku. 18.55 Ne prezrite. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.23 TV in radio nocoj. 19.25 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 R. Marinković: Kiklop, nadaljevanka TV Zagreb. 20.45 Športni pregled. 21.15 Dičo Zograf, dokumentarna oddaja TV Skopje. 21.45 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 9.00 Oddaje za JLA (do 10.30). 15.30 Kakšna družina, kitajski film. 17.00 Nedeljsko popoldne. 18.55 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Zagrebški sejum Jazza '82. 20.45 Večraj, danes, jutri. 21.05 Budulaj, sovjetska nadaljevanka (do 22.00).

TV ZAGREB

10.20 Poročila. 10.30 Nedeljsko dopoldne. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Jugoslavija, dober dan. 13.30 Kruh skozi stoletja. 14.40 Oktet Marles. 15.00 Čas fresk. 15.30 Kakšna družina (film). 17.00 Nedeljsko popoldne. 18.55 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Kiklop. 20.45 Športni pregled. 21.15 Potopis. 21.45 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

11.00 Tiskovna ura. 12.00 Vedno ta TV. 15.15 Beg pum (film). 16.45 Listamo po slikah. 17.05 Lutke. 17.15 Mojster Eder. 17.40 Čeladek. 17.45 Klub seniorjev. 18.40 Družinski magazin. 19.00 Avstrija v sliki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Lovska mizica (TV film). 21.55 Športi.

DRUGI PROGRAM

16.45 Sto mojstrov. 17.00 Odpem okno in z prstom pokažem ven. 17.45 Lestvica najboljših. 18.30 Okay. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Tvoja nevesta je moja. 21.45 Sto mojstrov. 21.55 Uporniki iz Liang Shan Poja. 22.30 Mala nočna glasba.

TV MADŽARSKA

8.05 Sola za vsakogar. 9.05 Spored za otroke. 13.25 Pesem doni. 13.55 Spored prihodnjega tedna. 14.25 Luksuze sanje, amer. film. 16.20 V nedeljo popoldne, magazin. 19.99 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Poročila. 20.05 Charliejevi angelčki, ameriška serijska kriminalka. 20.50 Družabna igra. 21.30 Slikar Laszlo Patay. 22.05 Poročila.

TV KOPER

17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Sergio Settimini. 17.05 Dublin — dokumentarna oddaja iz serije Mesta. 18.00 Serijski film. 19.00 Priljubljeno tišini — oddaja za slušno prizadeje. 19.00 Stičišče — tednik TV dnevnik. 20.15 Peš... na konju... z avtom — celovečerni film — Igrajo: Noel Noel, Denis Grey. — režija: Maurice Delbez. 21.40 Sedem dni. 21.55 Glasba brez meja.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, ponedeljek, 21. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.25 TV v šoli: TV kolektor Arheološka zbirka v Dalju. Makedonščina. Odmor. Zgodba Strossmayerjave galerija v Zagrebu. Poročila. 10.35 TV v šoli: Branko Radičević Risanka. Zemljepis. Sola II. Risanka. Cvrčkov album. Na konicah prstov (do 12.55). 16.20 Kmetijska oddaja TV Zagreb. 17.20 Poročila. 17.25 Mali odred, otroška nanizanka TV Skopje. 17.55 Človekovo telo: Možgani-računalnik ki ga človek ne more narediti. 18.25 Obzornik. 18.45 Glasba za mlade. 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 S. Francken. Video in Julija, nizozemska drama. 21.00 Mednarodna obzorja. 21.55 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik. 17.45 Zom in Puk, lutkovna serija. 18.00 Igračkanja, otroška serija. 18.15 Potopisi — kažipoti: Po reki Tari — 2. del. 18.45 Glasbena oddaja. 19.00 Telesport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Znanost in mi. 20.45 Zagrebška panorama. 21.05 Bolnišnica na koncu mesta, češkoslovaška nadaljevanka. 22.00 Hit meseca, zabavna glasbena oddaja (do 22.45).

TV ZAGREB

8.35 TV v šoli. 16.40 TV v šoli. 17.40 Poročila. 17.45 Zom in Puk. 18.00 Igračkanje. 18.15 TV kolektor. 18.25 Kronika občin Gospića. 18.45 Glasba za mlade. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Jahalci na vetru (drama). 21.15 Izbrani trenutek. 21.20 Paralele. 21.50 En avtor, en film. 22.05 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila. 9.05 TV v šoli. 10.35 Največja zgodba vseh časov (film). 12.25 Čudeži zemlje. 12.55 Oče in sin. 13.00 Opoldanska redakcija. 17.00 Eci, peci, pec. 17.25 Dobro glej. 17.30 Pet prijateljev. 17.55 Španček Zaspanček. 18.00 Ljudje in živali. 18.30 Družinski magazin. 19.00 Avstrija v sliki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Šport v ponedeljek. 21.05 Nero Wolfe. 21.55 Večerni šport.

DRUGI PROGRAM

18.00 Znanost danes. 18.30 Lou Grant. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Zvinozdravnikove zgodbe. 21.10 Schilling. 21.50 10 pred 10. 22.20 Nemčija — blea mati (film).

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TV KOPER

13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku. Videoteleks. 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — ponovitev Videoteleks. 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Tatjana Juratovec. 17.05 TVD novice. 17.10 TV šola. 18.00 Film — ponovitev. 19.30 TVD stičišče. 20.15 Serijski film. 20.45 Italija z neba — dokumentarna oddaja. 21.25 Turistični vodič — v sodelovanju s KOMPAS-om Jugoslavija. 21.35 TVD danes. 21.50 The Collaborators — serijski film. 22.30 Lepotna kirurgija — Doktor rad bi bil lepši.

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, torek, 22. februarja, 18.00 — Sotočje. 18.45 — Iz domačega glasbenega arhiva. 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.05 TV v šoli: TV kolektor. Odmor. Poštni nabiralnik. Socialistična revolucija v Jugoslaviji. Poročila. 10.35 TV v šoli: Ekologija. Risanka. Žoga je okrogla. Prizori iz življenja. Risanka. Sola nogometa. Vedeži-nevedneži (do 12.55). 17.35 Poročila. 17.40 Ciciban, dober dan: Budnica za miške. 17.55 Zapisi za mlade: Samo Vremšak. 18.25 Koroški obzornik. 18.40 Mozaik kratkega filma: Dežela Kalmar. švedski film. 19.05 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Mladost Karla Marxa, vzhodnonemška nadaljevanka. 21.05 Propagandna oddaja. 21.10 Dokumentarec meseca: Gostilna. 21.50 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik. 17.45 Kdor hoče, ta zmore, otroška oddaja. 18.15 Odprta knjiga. 18.45 Zabavno glasbena oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Narodna glasba. 20.45 Čas podvigov, dokumentarna oddaja. 21.30 Zagrebška panorama (do 21.45).

OPOMBA: 16.45—18.15 Šibenik: Polfinale Koračevega pokala v košarki — Šibenka—Zadar

TV ZAGREB

9.05 TV v šoli. 16.40 TV v šoli. 17.40 Poročila. 17.45 Potrebno je hoteti in smeti. 18.15 TV kolektor. 18.25 Kronika občin Osijek. 18.45 Zabavna glasba. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Teme in dileme. 20.50 Rdeči zvonovi (film). 22.30 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila. 9.05 TV v šoli. 10.30 Največja zgodba vseh časov (film). 11.45 Našel bom pot. 12.10 Šport v ponedeljek. 13.00 Opoldanska redakcija. 17.00 Eci, peci, pec. 17.25 Tudi hec mora biti. 17.55 Španček Zaspanček. 18.00 Moda. 18.30 Družinski magazin. 19.00 Avstrija v sliki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Ljudje, siile, mnenja. 21.00 Zadnji žarki nad Benetkami.

TV MADŽARSKA

8.05 in 13.55 Solška TV. 16.00 Rumeni zaketi, romunski film. 17.30 Življenje letom, spored za upokojece. 18.05 Naše orožje je kamera, dokumentarni film. 18.25 Studio Pecs. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Linija Onedin. 8. del nadaljevanke. 20.50 Studio 83. 21.50 Kronika: Madžarska II. armada pri Donu, dokumentarna serija. 23.00 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku. Videoteleks. 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — ponovitev Videoteleks. 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Tatjana Juratovec. 17.05 TVD novice. 17.10 TV šola. 18.00 Mladi policaji — serijski film. 19.30 TVD stičišče. 20.15 Ho! — celovečerni film — Igrajo: Jean Paul Belmundo. Joanna Shmugus — Režija: Robert Enrico. 21.50 Turistični vodič — v sodelovanju s KOMPAS-om Jugoslavija. 22.25 TVD danes. 22.20 Cincinote.

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, sreča, 23. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.25 TV v šoli: TV kolektor. Odmor. Poštni nabiralnik. Socialistična revolucija v Jugoslaviji. Poročila. 10.35 TV v šoli: Ekologija. Risanka. Žoga je okrogla. Prizori iz življenja. Risanka. Sola nogometa. Vedeži-nevedneži (do 12.55). 17.35 Poročila. 17.40 Ciciban, dober dan: Budnica za miške. 17.55 Zapisi za mlade: Samo Vremšak. 18.25 Koroški obzornik. 18.40 Mozaik kratkega filma: Dežela Kalmar. švedski film. 19.05 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 35 mm — filmska delavnica ob slovenskem filmu Triglavske strmine. 22.00 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik. 17.45 Gusarji kapitana Kuka, lutkovna serija. 18.15 Izobraževalna oddaja. 18.45 Zeleni kabaret. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Kino oko, igrani film in Pogovor na temo... (do 22.30).

TV ZAGREB

9.25 TV v šoli. 17.40 Poročila. 17.45 Gusarji kapitana Kljuka. 18.15 TV kolektor. 18.25 Kronika občin Varaždina. 18.45 Zeleni kabaret. 19.15 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Zabavni spored. 21.05 Glasbena scena Pristine. 21.50 Dnevnik.

ljubljanska banka Pomurska banka

ljubljanska banka Pomurska banka

TV AVSTRIJA

9.00 Jutrarnja poročila. 9.05 TV v šoli. 10.35 Tvoja nevesta je moja (film). 12.05 Kaj bi bilo, če... 12.05 Ljudje, moči, mnenja. 13.00 Opoldanska redakcija. 17.00 Lutke. 17.30 Čebelica Maja. 17.55 Španček Zaspanček. 18.00 Policijska inspekcija I. 18.30 Družinski magazin. 19.00 Avstrija v sliki. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Obtožba: Umor (film). 21.50 SP v bobu.

DRUGI PROGRAM

18.00 Dežela in ljudje. 18.30 Proti vetru (nadaljevanka). 19.30 Čas v sliki. 20.15 Imate radi klasiko? 21.00 Prelistano. 21.50 10. pred 10. 22.20 Umetnine.

TV MADŽARSKA

8.05 Solška TV. 9.55 TV repize: Delta: Film Tujci: Glasbeni film. 14.55 Solška TV. 16.15 Kdo je kriv, češki film. 17.45 Piloti v pajacu, reportaža. 18.25 Spored vojaške kulturne skupine. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Sonetni venec, sovjetsko-beloruski film. 21.30 Umetnina tedna: Gulacsy: Rožni vitez. 21.35 Glasba. Šegedin... 22.25 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku. Videoteleks. 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku — ponovitev Videoteleks. 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Tatjana Juratovec. 17.05 TVD novice. 17.10 TV šola. 18.00 Film — ponovitev. 19.30 TVD stičišče. 20.15 Sidney — dokumentarna oddaja iz serije Mesta. 21.15 Turistični vodič — v sodelovanju s KOMPAS-om Jugoslavija. 22.25 TVD danes. 21.40 Serijski film.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno, četrtek, 24. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

tedenski koledar

PETEK, 18. februar — Simeon SOBOTA, 19. februar — Konrad NEDELJA, 20. februar — Leon PONEDELJEK, 21. februar — Irena TOREK, 22. februar — Marjeta SREDA, 23. februar — Matija ČETRTEK, 24. februar — Matija

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA
18. februarja ob 15.30 uri ameriška barvna risanka: „PEPELKA“ ter ob 17. in 19. uri francoski barvni vstavionski film: „GADJE MATURIRAJO“;
20. februarja ob 15., 17. in 19. uri francoski barvni vstavionski film: „GADJE MATURIRAJO“;
21. in 22. februarja ob 17. in 19. uri angleški barvni vstavionski film: „ALIEN-OSMI POTNIK“;
23. in 24. februarja ob 17. in 19. uri ameriški barvni vstavionski film: „GLORIA“.

„SVOBODA“ GORNJA RADGONA
18. februarja ob 17. In 19. uri ameriški film: „KRVAVA PLAŽA“;
19. februarja ob 19. uri italijanski film: „LETEČA BRIGADA“;
20. februarja ob 17. uri ameriški film: „GLORIJA“ in ob 19. uri italijanski film: „LETEČA BRIGADA“;
23. februarja ob 19. uri ameriški film: „DIAMANTNI REZ“;
24. februarja ob 19. uri francosko-italijansko-nemški film: „DIAMANTNI REZ“.

prodam

TRISOBNNO KOMFORTNO STANOVANJE V CENTRU MESTA UGODNO PRODAJ. Vprašati po telefonu 21-688 — po 19. uri. M-500
ITALIJANSKO KOMBI PEČ, malo rabljeno, in avto wartburg, v nevoznom stanju, poceni prodam. Ignac Kocet, G. Petrovci 80. M-501
GUMI VOZ PRODAJ. Kobilje 48. M-503
SVINJO ZA ZAKOL (150 kg) prodam. Strajšak, Črešnjec 11, Gornja Radgona. M-504
SILAŽNI KOMBAJN SIP, 80 KS, tribradni plug OLT, 14-colni, dvo-bradni plug OLT in krožne brane IMT prodam. Gančani 6, p. Beltinci. M-505
MALE PUJSKE PRODAJ. Pannonska 71, Rakičan. M-506
SUHE BOROVE PLOHE, debeli-na 5 cm, prodam. Tišina 23. M-508
WARTBURG KARAVAN, generaino popravljen, registriran, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-511
ZASTAVO 750 prodam. Telefon 21-000, interna 70 — dopoldne. M-514
TRAKTOR STEYR 28 s priključki prodam. Anton Kerec, Cankova 79. M-515
SEJALNICO ZA KORUZO OLT, 4-redno, prodam. Jože Hari, Sodišinci 27, p. Tišina. M-517
MERCEDES 220 PO UGODNI CENI PRODAJ. Naslov v upravi lista. M-518
KRAVO, brejo osem mesecev, prodam. Srdica 85. M-519
ENOSOBNO STANOVANJE V CENTRU M. SOBOTE PRODAJ. Naslov v upravi lista. M-521
ZASTAVO 101, letnik 1974, regi-

strirano do oktobra, prodam. Ogled možen ob delavnikih po 15. uri. Sebjanič, Vaneča 14. M-522
NOVO PLINSKO PEČ PRODAJ. Naslov v upravi lista. M-523
LADA 1200, letnik 1974, dobro ohranjena, naprodaj. Martjanci 50. M-528
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ ELIND 3 in kombinirani štedilnik ISKRA VENERA (3 plin + 1 električna), prodam. Antič, Lendavska 17/C, Murska Sobota, telefon 23-274. M-527
PUJSKE PRODAJ. Murski Črnci 26, p. Tišina. M-529
PZ 126, letnik 1979, z novim blokom za motor, registriran, prodam. Slana, Gregorčičeva 4/II, Radenci. M-530
OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK, uvožen, prodam. Devetak, Černe-lavci n. h. M-531
RAZTEGLJIVI KAVČ, dva fotelja in starejše pohištvo za spalnico prodam. Ogled po 15. uri. Borisa Zihlerla 10. M-532
ZASTAVO 750 SPECIAL, registrirano do leta 1984, prodam. Spodnji Kamenščak 8, p. Ljutomer. In-61
ŠKODO 180, letnik 1972, registrirano do oktobra 1983, prodam. Beltinci, Ravenska 81/B. M-MM
OPEL REKORD, neregistriran, prodam tudi po delih. Filovci 61. M-MM
VINOGRAD V ČENTIBI (50 arov), s kletjo, prodam. Cena po dogovoru. Čentiba 39. La-62
FIAT 126 P, julij 81, prodam. Informacije po telefonu: Antovič, 069 75-448. La-58
MALE PUJSKE PRODAJ. Krog 133. M-533
FOTOGRAFSKI POVEČEVALNIK OPEMUS 5, color, nov, prodam. Naslov v upravi lista. M-534
MLADO KRAVO S TELETOM (bikcem) prodam. Dokležovje 121. M-536
KRAVO, srednjih let, s teletom, prodam. Krog 125. M-537
MALE PUJSKE PRODAJ. Tišina 16. M-540
GOLF, prevoženih 60.000 km, po zelo ugodni ceni prodam. Drago Pentek, Prosečka vas 2, p. Mačkovci. M-541
BELO REPO in seno prodam. Jože Zver, Lipa 52. M-542
KOŠARE, različne velikosti, prodam. Naslov v upravi lista. M-543
OJAČEVALEC LESLI ALSOND, 200 W, in LESLI, 100 W, PRODAM. Štefan Sečko, Vaneča 33, p. Puconci. M-546
AVTORADIO Z ZVOČNIKOM (za 2500 din), STEREO AVTO-KASETOFON (za 5000 din) in par HI-FI BOKS ZVOČNIKOV, 40 W (za 8000 din) prodam. Sercejevo naselje 18, telefon 23-408. M-549
PREPROGO (3 x 2 m), ohranjeno, prodam. Telefon 22-423 ali 23-009. M-550
VINOGRAD (15 arov), prodam. Ogled možen vsak dan. Marcel Zadravec, Krče, p. Strigova. In-62
MALE PUJSKE (15 kg), prodam. Krajna 36. M-551
ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano do avgusta, ugodno prodam. Gančani 25, p. Beltinci. M-553
FORD TAUNUS 1,6, letnik 1977, prevoženih 62.000 km, prodam. Informacije: telefon 23-622. M-555
KRAVO, brejo devet ali tri mesece, prodam. Zoltan Ferencek, Vučja gomila 48. M-556
MALE PUJSKE PRODAJ. Štefanec, Tropovci 22/B. M-557
TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Moščanci 42. M-558
ZASTAVO 101 MEDITERAN, staro 15 mesecev, prodam. Jakovljevič, St. Rozmana 12. M-560
DVE SVINJI ZA ZAKOL PRODAJ. Moravci 32, p. Martjanci. M-562
MLADO KRAVO z drugim teletom brejo devet mesecev, prodam. Lipovci 81. M-563
HIŠA V MURSKI SOBOTI NA-PRODAJ. Informacije: odvetnik Tibor Hari, Titova ulica. M-564
OYCE PRODAJ. Karel Hajdinjak, Rogašovci 13. M-567
ZASTAVO 430 T KESONAR in mercedes 200 S prodam. M. Petrovci 2. M-568
GORILNIK THYSSAN ZA CENTRALNO KURJAVO, nov, ugodno prodam. Murska Sobota, Matija Gubca 18/A. M-569
NOV TOMOS AVTOMATIK MS-3, JAWO BABETA AVTOMA-

TIK, betonsko železo, okroglo, premer 10, 180 kg, in opaže bled prodam. Gradišče 48/A. M-571
GOLF L, športno opremljen, nujno prodam. Telefon 23-319 — od 7. do 15. ure. M-572
PRISTNO DOMAČO SVINJSKO MAST UGODNO PRODAJ. Bodonci 13. M-573
FIAT 750 PRODAJ. Tešanovci 12. M-574
RENAULT-4, letnik 1975, registriran do maja 1983, prodam. Cena 32.000,00 din. Bagola, Cankova, telefon 76-624. M-575
30-ARSKO PARCELO v Križev-cih v Prekmurju, blizu avtobusne postaje, prodam. Naslov v upravi lista. M-576
MZ 251, 11.000 km, brezhiben, prodam za 40.000 din. Fedor Lubienski Lackova 20, Gornja Radgona, telefon 74-055. M-577
SILAŽNI KOMBAJN FELA PRODAJ. Ludvik Rožman Bora-čeva 13, p. Radenci. M-578
GRADBENO PARCELO NA VANEČI PRODAJ. Naslov v upravi lista. M-579
GOLF NAPRODAJ. Hodoš 56/A. M-580
FIAT 750, registriran do junija, prodam. Franc Mešič, Dolenci 90, p. Šalovci. M-582
ZASTAVO 750 S UGODNO PRODAJ. Viktor Geder, Domajinci 61. M-MM
POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO UGODNO PRODAJ. Jože Malačič, Murska Sobota, Mladin-ska 41. M-MM

Vneznano se je zatekel mlad pes, poljski španiel, črne barve.
Vse informacije sporočite na upravo Vestnika, telefon 21-383 ali popoldne 22-435.

kupim

JERMEČKO ZA TRAKTOR URUS 35 KS KUPIM. Alojz Zekš, Kovačevci 22, p. Grad. M-484
ENOREDNI SADILEC ZA KORUZO, vprežni, kupim. Franc Šliemer, Kovačevci 38. M-502
HIŠO V BLIŽINI MURSKÉ SOBOTE KUPIM. Ponudbe na upravo lista. M-524
TRIDELNO OMARO, rabljeno, ohranjeno, kupim. Turjanci 5. M-544
MOTOR NA NAFTNI POGON, 10-12 KM, kupim. Erdeli, Vaneča 55, p. Puconci. M-579

zaposlitve

DEKLE ZA POMOČ V KUHINJI IŠČEMO. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Pristavec, Polje 18, p. Boh. Bistrica, telefon 064-76-356. M-453
ŽENSKO za varstvo dveh otrok na domu (od 6.—14. ure), iščemo. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. M-539
KV KUCHARICO, samsko, mlado, zaposlim. Naslov v upravi lista. M-547

sobe

OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom oddam solidnemu dekletu. Vprašati: Štefana Kuzmiča 14! M-554
SOBO IN KUHINJO v Radencih ali okolici išče 3-članska družina. Ponudbe na upravo lista ali telefon 23-463. M-581

razno

ZASEBNI OBRATNIKI, GOSTILNICA IN PREVOZNIKI!
Vestno in na visoki strokovni ravni opravljam vsa dela v zvezi z vodenjem poslovnih knjig ter opravljam davčne in administrativne zadeve. Sercejevo naselje 18, telefon 23-408. M-549
OPREMLJENO DVOINPOL SOBNO STANOVANJE V MUR-

SKI SOBOTI zamenjam za enako v Ljubljani. Oglasite se pri Francu Kardošu, Štefana Kovača 29, M. Sobota. M-525
DELAVNICO s pomožnimi prostori dam v najem. Naslov v upravi lista. M-509
INŠTRUKTORJA ZA MATEMATIKO (srednja šola) iščem. Telefon 76-121. M-528
LASTNIKI HIŠ!
Sedaj je izredna prilika, da naročite žlebove in ostala kleparska dela po zelo ugodnih cenah. Se priporoča: Ivan Kodba, Veščica 3, pri Ljutomeru, telefon 83-203. M-548

Drugi sestri NADI RU-MIC iz Zg. Moravca 109 za rojstni dan iskreno čestita ter želi zdrava in srečna leta v prihodnje, predvsem pa izpolnitev življenjskih ciljev. Brat Miran.

Dragemu sinu in bratu Jožetu Balažku, ki služi vojaški rok v Ljubljani, ob praznovanju 20. rojstnega dne iskreno čestitajo in želijo vse najboljše, posebno pa, da bi se zdrav in srečno vrnil v domači kraj, oče, mama, brat Stanko in sestra Marija. Čestitki se pridružuje sestra Dragica z možem Slavkom iz Nemčije ter Andrej in Daniela, ki pošiljata stricu 20. poljubčkov.

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš skrbni mož, oče, tast, stari oče in pradedek

Ivan Lipič
iz Moravca

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosecom in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, njegov grob okrasili z vencami, cvetjem, duhovniku za pogrebni obred, govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Moravci, 8. II. 1983

Žalujoči: žena Helena, hčerka Irma z možem Kalmanom, vnukinja Irma z možem Zlatkom, vnukinja Milika ter pravnuki Silva, Zlatko, Joži in Brigita

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 63. letu starosti za vedno zapustila draga žena, mama, stara mama in sestra

Ilonka Horvat-Szölke
iz Dobrovnika

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste jo tolažili v času težke bolezni. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in sočustvovali z nami.

Hvala g. župniku za pogrebni obred in kantorju za ganljive pesmi.

Dobrovnik, Čikečka vas, Adrijanci, Krplivnik, M. Sobota, 10. II. 1983

Žalujoči: mož Jani, sin Feri z ženo Treziko, hčerki Evika, in Irma z družinoma, brat Feri z družino ter vnuki Zlatko in Jožek ter Ludvik z družino

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast in stari oče

Jože Sukič
mizarski mojster v pokoju iz Mlajtinec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in sosedom, posebno družini Franca Cipota in sosedom Lukač-Cör za vso pomoč v najtežjih trenutkih, prijateljem, znancem in vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Prisrčna zahvala tudi duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in tov. Ovsenjaku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Mlajtinci, 10. II. 1983

Žalujoči: žena Ana, hčerka Marta z možem Štefanom, vnuka Štefan in Robert ter sestre z družinami

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat in tast

Alojz Klemenčič
iz Bunčan

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste našega dragega očeta spremljali do njegovega poslednjega doma, mu poklonili številne vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam ustno ali pisмено izrekli sožalje. Prisrčna zahvala kolektivu ZS »Triglav« Poslovalnica M. Sobota, pevskemu zboru iz Veržaja, GD in Bunčan za spremstvo in g. duhovnikoma iz Veržaja za pogrebni obred in tolažilne besede. Lepa hvala tudi predstavniku KS tov. Francu Mariniču za ganljive besede ob odprtem grobu ter družinam Petovar, Marinič, Štraki, Škrlec in Ivanjšič za vso pomoč v najtežjih trenutkih.

Vsem še enkrat — prav lepa zahvala!

Bunčani, M. Sobota, Dokležovje in Kranj 29. I. 1983

Žalujoči: žena Marija, sin Jože in hčerka Darinka z družinama ter bratje Franček, Štefan in Jože z družinami

avtokleparstvo — avtoličarstvo
ravna miza — komora
zaščita vozil — vlečna služba

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:
Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomožnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Dušan Lopar-nik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gön-ter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, na-ročniški oddelke, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisniš-tvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristoj-nem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

*Ni hujše bolečine,
kot je nate boleč spomin*

V SPOMIN

12. februarja sta minili dve leti, odkar je za vedno
zapustila naša žena, mama in babica

Gizela Šlankovič

iz Ženavej

Draga žena in mama! Težko je spoznanje, da te ni več in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več
ne bo. Toda naše misli so vedno pri tebi in spomin na tebe ne bo nikoli zbledele.

Žalujoči: mož in otroci

ZAHVALA

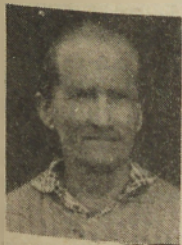
V 75. letu starosti nas je za vedno zapustil naš oče, dedek
in sorodnik

Ernest Ferencek

iz Vučje gomile 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom ter vsem, ki so dragega
pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam iz-
rekli sožalje. Posebna zahvala dobrim sosedom, duhovniku in pevcem za pogrebni obred in predstaj-
niku KS za poslovilne besede.

Vučja gomila, Kupšinci, Bakovci, Veščica, 29. I. 1983
Globoko žalujoči: sin Aleksander z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

28. januarja nas je nepričakovano v 84. letu starosti za-
pustila naša draga mama, stara mama in prababica

Vilma Svetec

Prisrčno hvala vsem dobrim sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v teh težkih
trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in našo mamo
pospremili na zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predvsem
pa tov. Zorki za poslovilne besede ob odprtem grobu in kolektivu ŽVZ.

Žalujoči: VSI NJENI

*Ko sonce posije, vse rožce zbudi,
jih v šopek nabere, naj grob ti krase,
a v srcu bolečina ostane,
dokler ne zatisnem oči*

V SPOMIN

6. februarja je minilo žalostno leto, odkar je prenehalo biti
dobro srce dragega moža

Jožefa Polanščka

trg. upokojenca
iz Turnišča

Čeprav te ni več med nami, še vedno živiš v naših srcih. Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani
grob, na njem prižigate sveče in ga krasite s šopki cvetja.
Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Žalujoča žena Marija

*A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, o dan solzan,
teško je bilo se ločiti,
a solze vse, ves jok zaman.
(S. Gregorčič)*

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je po krajši in težki bolezni zapustil
naš dragi in nepozabni mož, oče, tast, brat in zlati dedek

Štefan Lukač

iz Lipovec

Iskrena hvala vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam
v težkih trenutkih pomagali, ustno ali pismeno izrekli sožalje, darovali vence in cvetje
ter dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom
in ostalemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, dr. Caru iz Beltincev,
pevcem, godbi na pihala, g. župniku, govorniku KS za poslovilne besede ter kolekti-
vom Kulturnega centra, Jeklotehne M. Sobota ter OŠ Črenšovci.

Lipovci, 5. 2. 1983

Globoko žalujoči: žena Marija, sin Štefan in hčerka Marija z družinama ter sestra in
bratje z družinami

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
ter večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 84. letu starosti za vedno
zapustil naš dragi mož in stric

Jožef Malačič

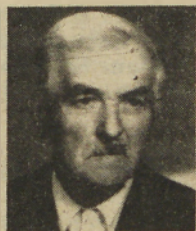
iz Pordašinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancem, ki ste nam v najtežjih tre-
nutkih bili v pomoč ter vsem, ki ste dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali
vence, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku, tov. Molnarju za ganljive besede ob odprtem grobu in pevcem za
odpete žalostinke.

Pordašinci, 31. I. 1983

Žalujoči: žena Lina, nečakinja Irma z možem Ernojem, hčerko Moniko in sinom Ernestom
ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi
oče, stari oče in pradedek

Aleksander Fujs

iz Vaneče

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, ki so nam v najtežjih
trenutkih stali ob strani, ter vsem znancem in prijateljem, ki so ga v tako lepem številu
spremljali na njegovi zadnji poti, darovali toliko lepih vencev in cvetja, nam pa izrekli
sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalo-
stinke, gasilec in govornici Vutkovi za poslovilne besede ob odprtem grobu.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vaneča, M. Sobota, 3. II. 1983

Žalujoči: hčerka Marta z možem Kolomanom, vnuk Slayko z ženo Elzo in pravnik Robi,
hčerki Zlatica in Sarika z družinama ter ostalo sorodstvo

PRIJETNO DOŽIVETJE V HLADNEM DOPOLDNEVU

BOROVO GOSTÜVANJE V ANDREJCIN

Živžav, trobente, obvezno slikanje za spomin, to je bil uvod borovega gostüvanja pred vaško gasilskim domom v Andrejcih, potem pa dolg sprevid, prava »golgota« v neznano. Kje je bor, ki bo moral pasti, so vedeli samo domačini, posebno organizatorji, ki jih je združil vaški odbor. Predsednik Jože Gergar se je še posebej potrudil, zato si je pod kučmo nalepil še brke. Pisana družina v dolgem sprevidu, od »liblejne« zverine, medvedov, vragov, tovarišev dohtarjev, sester, sodnikov, uslužbenk, obrtnikov, rokodelcev, cigank, revežev, ki so od blizu in daleč prišli na folklorno prireditev. Tudi precej novinarjev in fotoreporterjev je dopolnjevalo dolg sprevid.

Zgodi se, zgodi. Zadnje borovo gostüvanje je bilo v Andrejcih pred osemindvajsetimi leti. Poroke v predpustnem času ni bilo. Žrtvovali so bor, Borova Treza in Rostov Janošpa še v torek, na pustni dan, nista vedela, če je bilo »gostüvanje« za šalo ali zares. V ušesih pa jima je, ob drugem, še vedno odmevalo tisto, kar so povedali gospod župnik s premikajočega piedistala.

Bor je padel, Treza je gledala nekam daleč tja, kjer se gozd konča, na Janošovem obrazu pa je bilo pod klobukom nekaj stremuškega, preudarnega.

Bor v Andrejcih je moral pasti, kako bo s Trezo in Rostovim Janošom, to pa — pustimo času čas. Do naslednjega borovega gostüvanja, ki bo prihodnje leto skoraj zagotovo kje drugje. V Andrejcih so en bor žrtvovali. Kje bodo prihodnje leto podrl drugega?

Janko Stolnik
Foto: Albert Abraham

USPEŠEN ZAKLJUČEK OBČINSKE SINDIKALNE ŠOLE

S pogovori in izmenjavo izkušenj med slušatelji in predavatelji v okviru štirih okroglih miz, ki so obravnavale gospodarjenje v združenem delu, delitev po delu, metode delovanja zveze sindikatov ter kadrovske in socialno politike, se je v Murski Soboti začela slovesna podelitev spričeval občinske sindikalne politične šole. Sindikalno politično šolo je obiskovalo 61 udeležencev, ki so v 55-urnem programu in v treh skupinah, ki so bile razdeljene na področja gospodarstva, negospodarstva ter vzgoje in izobraževanja, poslušali predavanja iz več kot dvajset različnih tem.

Slavostni nagovor ob zaključku občinske sindikalne politične šole v Murski Soboti je imel predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Stefan Pintarič, ki je zlasti poudaril odgovorno vlogo te družbenopolitične organizacije za pospeševanje usposabljanja in izobraževanja delavcev. Še posebej pri njihovem izpolnjevanju samoupravljaljskih pravic, dolžnosti in odgovornosti. „Sindikalna politična šola, katero ste obiskovali, sodi med najpomembnejše in najzahtevnejše oblike družbenopolitičnega usposabljanja v občini. Namenjena je vsem ti-

stim članom zveze sindikatov, ki so že v praksi pokazali ustrezno aktivnost in pripravljenost za poglobljeno znanje. Naša želja je, da bi to znanje koristno prenašali na člane vaše osnovne organizacije zveze sindikatov in s tem istočasno izobraževali čim širši krog ljudi.“ Ob slovesni podelitvi spričeval

NORIČKI VRH

SMUČARSKA VLEČNICA

V tem zaselku, nedaleč od Gornje Radgone, se skozi vse leto precej krajanov, starih in mladih, bavi z rekreacijo. Svojevrstno spodbudo so jim minul teden dni privedli člani SK Gornja Radgona. Te dni so na tem vrhu prvič postavili smučarsko vlečnico, montažno sicer, a kljub manjši zmogljivosti v veselje številnih smučarjev, ki se beli opojnosti in zimskim radostim predajajo kar v domačem kraju. Vlečnica bo delovala tudi v prihodnjih dneh v popoldanskem času. Ker je zanimanje precejšnje, cena naprave pa ne previsoka, krajan Noričkega vrha že razmišljajo, da bi do naslednje zime imeli lastno.

vp

udeležencem tokratne občinske sindikalne politične šole pa so izrekli posebno priznanje tudi predavateljem za kvaliteten in strokovno predavanje, kakor tudi predstavnikom murskosoboške delavske univerze za organizacijski in tehnični del same izvedbe predavanja.

Milan Jerše

Spodnji Ivanjci

Gradnja nove pošte

Eni najmanj razvitih krajevnih skupnosti v radgonski občini se že letos obeta pričetek gradnje pomembnega objekta. Sedanji nivo telefonije je namreč dosegel takšen obseg, da obstoječa pošta ne more zadovoljiti prostorskih potreb nove in večje poštne centrale.

Za gradnjo so slednjič dobili zeleno luč tudi od občinskega oddelka za urbanizem in gradbene zadeve, začeli pa bodo brž, ko pridobijo še ustrezno lokacijsko dovoljenje. To pa bo vsekakor letos. Z novo pošto in centralo pa bodo pridobili še prostore za potrebe KS in DPO.

Novi, za krajane izjemno pomemben objekt bo zrastle iz njihovih lastnih sredstev. Skupna predračunska vrednost del je 3.423.470 dinarjev, ki so jih zbrali iz sredstev KS in prostovoljnih prispevkov občanov ter prostovoljnega dela (tako so se odločili in ne le za delo, temveč tudi v materialu, prevoznih ...). Lep dokaz, da se z dobro voljo lahko tudi v teh, sicer novim investicijam ne najbolj naklonjenih časih, gradi in razvija.

vp

Srečanje lutkarjev

V Murski Soboti bo prihodnjo sredo, 23. februarja občinsko srečanje lutkovnih skupin. Potekalo bo v grajski dvorani. Prva predstava, Zvezdica Zaspanka v režiji Zinke Klar in izvedbi pionirskega kulturno-umetniškega društva na osnovni šoli Edvard Kardelj pa se bo pričela ob 8. uri. Ob 9.30 ji bo sledila lutkovna igrice vzgojnovarstvenega zavoda Murska Sobotica Kako sta kužek in muca hišo ribala. v režiji Jože Roš.

Hišica brez koles v režiji in ob glasbi Granice Magaši, ki so jo pripravili na osnovni šoli Bogojina bo na programu ob 11. uri. Ob 12.30 pa bo uprizoritev

Račke v režiji Anice Pihler in šolarjev osnovne šole Cankova. Ker so predstave kratke bo mladim obiskovalcem prve predstave omogočen še ogled lutkovne igrice Sonce na obisku v režiji Marije Zver in izvedbi šolarjev iz Dokležovja. druga predstava bo dopolnjena z igrico v režiji Amalije Lang in šolarjev iz Gornjih Petrovec: Pridi, ljubo sonce. V tretjem sklopu predstav bo ob 11. uri osnovna šola Prekmurske brigade predstavila Leva in miško v režiji Nade Tušar. poldrugo uro kasneje pa bodo lutkarji s prve soboške osemletke uprizorili Čarovno skrinjico. v režiji Terezije Mataj. bb

V NEDELJO V STOGOVCIH

Poimenovanje OŠ po Mariji Rožman

V nedeljo dopoldne bo v Stogovcih v Apaški dolini poimenovanje tukajšnje OŠ po Mariji Rožman, prezgodaj umrli in kretarki mladine v Polcah, ki so jo zaradi revolucionarne in zavedne aktivnosti kmalu pred svitom svobode, 20. februarja 1945, zverinsko ubili okupatorjevi hlapci Kozaki.

Za očetom, materjo in sestro je tako ugasnilo življenje skoraj celotne zavedne družine. Zato pripravljajo od njenega spomenika v Črešnjevcih, kjer je Marija Rožman padla, v nedeljskih zgodnjih jutranjih urah spominski pohod vse do OŠ v Stogovcih. V pohodu bodo ob mladih iz KS, ozd. in šol sodelovali pripadniki TO, JLA, planinci in taborniki. Iz vseh vasi do Stogovca pa se jim bo pridružila še mladina iz teh krajev.

Osrednja slavnost bo ob 10. uri dopoldne pred stogovsko osnovno šolo. Po priložnostnem govoru bodo odkrili ploščo v spomin Mariji Rožman, zatem pa bo sledil še kulturni program. Istočasno pa bodo učenci te osnovne šole položili venec pred spomenik v Črešnjevcih.

POLANA

PLES V MAŠKARAH

Petega februarja so mladi v Polani pri Murski Soboti priredili ples v maskah, čeprav je do pusta manjkalo še dober teden dni. Na plesu so maskare, ki so predstavljale različne osebnosti. Da bi bilo še bolj zabavno, so se mladinci potrudili in med vsemi zabavnimi in predvsem zanimivimi maskami, določili in izbrali pet najboljših in najlepših mask. Veselo rajanje v maskah je spremljal ansambel Panteri.

Na tem zabavnem večeru se je zbralo mnogo ljudi, ki so bili zelo navdušeni nad zabavo, saj so jo v celoti pripravili mladi sami. Izkupček pa bodo koristno uporabili za svoje potrebe.

IZ PORABJA

Piše:
JOŽE GRAJ

PREŠERNOV DAN V ŠTEVANOVCIH

Prešernova slika, verz iz njegove Zdravljice Žive najmlajši narodi ... in celo jugoslovanska zastavica (ob madžarski zastavi) v dvorani kulturnega doma v Števanovcih so že na razni dajali videz, da gre za nevsakdanji dogodek. Bilo je 7. februarja torej na predvečer slovenskega kulturnega praznika.

Dvorana je bila skoraj pretesna za vse obiskovalce. Prišli so starejši in mlajši domačini, pa tudi nekateri predstavniki družbenopolitičnega življenja iz Porabja. Iz Slovenije pa smo prišli na to tradicionalno prireditev le novinarji. Težko je reči, zakaj tako. Razlogov je vsekakor več in eden med njimi je prav gotovo ta, da temu delu zamejstva namenjamo še premalo pozornosti in skrbi.

O največjem slovenskem pesniku Francetu Prešernu sta spregovorila lektorica za slovenski jezik na visoki učiteljski šoli v Szombathelyu Elizabeta Bernjak in vodja slovenske katedre dr. Karoly Gadány v slovenskem oziroma madžarskem jeziku. Oba pa sta poudarila lepoto in veliko vrednost Prešernovih pesmi, ki so slovensko liriko povzdignile na evropsko in svetovno raven. Prešeren je bil tudi prvi internacionalist slovenske književnosti in v svoji izpovedi je nepopustljivo branil svoj narodni jaz, obenem pa odpiral vrata enakopravnemu bratskemu sožitju vseh narodov sveta.

Oba slavnostna govornika sta izrekla zares globoko in lepe misli o Prešernu. Pripravili pa so tudi kulturni program, v katerem so nastopili

učenci I. letnika katedre za slovenski jezik in dva mlajša (komorna) zbora z učiteljske šole v Szombathelyu ter mešani pevski zbor Avgust Pavel iz Gornje Senike. Lahko bi rekli, da je bil v celoti program dokaj dober, vendar pa Prešernova pesem in slovenska kultura nista prišla do takšnega izražanja, kot bi ob tej priložnosti lahko pričakovali. Pogrešali smo, denimo, tudi nastop učencev osnovne šole v Števanovcih in morda bi lahko nastopil tudi kdo iz Slovenije. Tako pa je večino bremen ležalo na slovenski katedri, ki je bila tudi pred tremi leti pobudnik, da so v Porabju sploh začeli praznovati Prešernov dan. Že to pa pomeni velik korak naprej v kulturnem življenju porabskih Slovencev.

PLES KURENTOV

Minulo nedeljo se je Ptuj ponovno odel v praznično obleko. Kaj ne bi, saj so vrli Ptujčani pripravili že trindvajseto kurentovanje, folklorno prireditev, ki je iz majhne lokalne prerasta v veliko mednarodno manifestacijo folklorne in ljudskih običajev. Mednarodno, ker se že vrsto let kurentovanja udeležujejo folklorne in etnografske skupine iz Avstrije in Italije. Seveda pa ne gre tudi brez domačih. Tako smo letos videli skupine iz Opatije, Osijeka ter seveda dosti pustnih šeg in običajev iz Slovenije. Pri tem moramo omeniti tudi folklorno skupino iz vasi Beznovci, ki je Ptujčanom in mnogoštevilnim obiskovalcem predstavila prekmurski običaj borovo gostüvanje.

Kurentovanje je razdeljeno na dva dela: dopoldne folklorne in etnografske skupine predstavijo svoje pustne plesne in običaje, popoldne pa je velik karneval. Skozi Ptuj se vije pustna povorka, v kateri sodelujejo folklorne in etnografske skupine iz dopoldanskega dela, karneval pa dopolnjujejo maske in prikazi iz življenja Slovanov pri nas. Tako smo na letošnjem kurentovanju videli tudi stare Ilire, Slovane in Rimljane, sledil pa je »paket« vozov z prikazom današnjega časa pri nas in seveda v ptujski okolici. Ni manjkalo bonov, paketov, birokracije in administracije ter seveda nekaj koristnih predlogov, kako stanje pri nas izboljšati. Z veliko mero humorja je Ptujčanom uspelo zadeti bistvo vseh teh problemov. Okrog 3000 nastopajočih je v nedeljo resnično navdušilo.

D. L.

inles
kombivakokna
v akciji
varčevanja
z energijo